

Gorenjski Glas

TOREK, 6. JULIJA 2010

Leto LXIII, št. 53, cena 1,50 EUR, 19 HRK

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN OB PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Odslej gre tudi na električno

V petih gorenjskih turističnih krajih na Gorenjskem od sobote polnilnice za električna vozila.

MATJAŽ GREGORIČ

Jezersko - Gorenjska je z vzpostavitvijo petih novih polnilnic za električna vozila postala vodilna v državi, skupaj s polnilnico na Laborah pri Kranju, ki so jo predali na menu lansko jesen, je mogoče baterije električnih vozil napolniti še na Jezerskem, v Preddvoru, na Bledu, v Bohinju in Kranjski Gori. Hkrati vzpostavitev petih polnilnic mest se je pričela na Jezerskem, kjer so se zbrali lastniki električnih avtomobilov s širšega območja Gorenjske in tudi z avstrijske Koro-

ške. Kot je v nagovoru zbranim povedal župan Jezerskega Milan Kocjan, se tudi v tej občini vse bolj nagibajo k razvoju ekološkega turizma.

Bojan Luskovec iz Elektra Gorenjske, ki je nosilec projekta, je dejal, da se zavedajo, kaj pomeni množična uporaba električnih vozil za energetske sistem, in poudaril, da množica takšnih vozil pomeni tudi možnost za izravnano porabi električne energije, saj bodo v mirovanju lahko pošiljala energijo nazaj v omrežje. Poleg tega želijo pokazati določene smernice tudi tistim, ki bodo pisali zakono-

dajo za to področje, torej, da bo mogoča enostavna gradnja ustrezne infrastrukture in da bo spodbujen nakup električnih avtomobilov.

Poleg Elektra Gorenjske kot partnerja v projektu sodelujeta še Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj in podjetje Just EE, ki se ukvarja z razvojem električnih avtomobilov. Vrednost celotnega projekta je približno petdeset tisoč evrov, polovica sredstev je iz programa za razvoj podeželja, preostalo pa bodo prispevali partnerji in občine.

► 17. stran

Na Gorenjskem je od sobote šest polnilnih postaj za električna vozila. / Foto: Tina Dokl

Ključni do prostornih domov

V Mestni občini Kranj so rešili stanovanjski problem 61 družin, ki so se preselile v stanovanja na Sotočju.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Enainšestdeset družin je v četrtek prevzelo ključne najemnih neprofitnih stanovanj v novih blokih na Sotočju v Kranju, ki so v lasti Stanovanjskega sklada Republike Slovenije. "Veseli smo sodelovanja s Stanovanjskim skladom RS; kar 61 stanovanj dajemo v uporabo družinam, ki so bile uspešne na razpisu, hkrati pa se s Stanovanjskim skladom RS dogovarjamo za približno trideset novih na isti lokaciji. Nov razpis za najemna neprofitna stanovanja bomo na občini pripravili v kratkem," je povedal župan Mestne občine (MO) Kranj Damijan Perne.

► 3. stran

Enainšestdeset družin je prevzelo ključne najemnih neprofitnih stanovanj v novih blokih na Sotočju. / Foto: Tina Dokl

Na obisku predsednik sveta EU

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Brdo - Včeraj se je v Sloveniji mudil predsednik sveta Evropske unije **Herman Van Rompuy**, ki se je na delovnem srečanju s predsednikom vlade **Borutom Pahorjem** srečal pred začetkom svoje turneje po Zahodnem Balkanu. Pahor in Van Rompuy (na sliki) sta se v Bruslju dogovorila, da se bosta v prihodnje posvetovala o

ključnih temah in problemih v regiji. Tako sta se včeraj na Brdu posvetovala o trenutnih razmerah na Balkanu, nadaljevanju procesa Brdo (začetega marca letos) s skorajšnjim srečanjem prometnih ministrov vseh sodelujočih držav in okrepljeni vlogi EU na zahodnem Balkanu. O tem bo predsednik sveta EU spregovoril z voditelji držav zahodnega Balkana med svojo turnejo.

Foto: K. T.

53

AKTUALNO

Občina Medvode praznuje

Na današnji dan pred 165 leti se je rodil Jakob Aljaž. Na njegov rojstni dan, občinski praznik občine Medvode, bodo danes zvečer pred njegovo rojstno hišo v Zavrhu pod Šmarno goro podelili občinska priznanja.

vsebina

3

GORENJSKA

Nelagodje ob športni dvorani Trata

Opozicija v škofovskem občinskem svetu je že večkrat zahtevala obravnavo poročila o gradnji športne dvorane na Trati, tokrat pa na seji zahtevala revizijo te zelo drage občinske naložbe.

5

ŠPORT

Presenetili so Poljaki

S tremi tekmami v Sloveniji, prvi dve sta bili v petek in v soboto v Kranju, tretja pa v nedeljo v Velenju, se je začel letošnji poletni celinski pokal v smučarskih skokih. Na dveh domačih tekmah skače tudi Robert Kranjec.

6

SNOVANJA

Keramika naša vsakdanja

Te dni se peta Mednarodna kolonija umetniške keramike V-ogljje 2010 prevaša v drugo polovico. Njena pobudnika in generatorja sta lončarja, zakonca Barba Štemberger Zupan in Niko Zupan.

16

VREME

Danes bo spremenljivo oblačno, čez dan in popoldne bodo še krajevne plohe. Jutri bo delno jasno z občasno oblačnostjo. V četrtek bo sončno.

14/25°C

jutri: delno jasno

KOČEVJE

Maša za žrtve povojnih pobojev

Ob grobišču pod Krenom v Kočevskem Rogu je v nedeljo potekala slovesnost z obletno mašo za žrtve revolucionarnega nasilja. Somaševanje je vodil ljubljanski nadškof metropolit **Anton Stres**, ki je uvodoma poudaril, da ni sprave brez odpuščanja, da je razumeti ogorčenje ob soočenju z velikimi zločini, ne sme pa se sprevreči v sovraštvo in maščevalnost. Sprava še ni dosežena, z vsakoletno spravno slovesnostjo pod Krenom pa se ji želijo približati. Letos se je udeležil tudi premier **Borut Pahor** in dejal, da je prišel predvsem zaradi skupne prihodnosti. "Na tem mestu so se po vojni dogajale hude, obsojanja vredne in tragične reči, ki jih ne želimo in ne smemo pozabiti. Nič iz naše preteklosti ne smemo pozabiti, zlasti če nas navdihuje ali opominja glede naših prihodnjih stremeljenj. Tu smo, ker nam ni vseeno ne za preteklost in še zlasti ne za našo skupno prihodnost," je dejal Pahor. Slovesnosti se je udeležilo okoli tri tisoč ljudi. **D. Ž.**

KRANJ

Slovesnost ob dnevu Poveljstva za podporo

V Vojašnici Kranj je bila prejšnji teden slovesnost ob osmi obletnici obstoja Poveljstva za podporo. Slavnostni govornik je bil poveljnik sil SV generalmajor Alan Geder. **S. K.**

Foto: Tina Dokl

Tehtali rebalans proračuna

Poslanci so na izredni seji v petek obravnavali rebalans letošnjega državnega proračuna, danes se zasedanje nadaljuje.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana - Z rebalansom proračuna se proračunska poraba znižuje za šeststo milijonov evrov, na 9,9 milijarde evrov. Premier **Borut Pahor** je ob tem dejal, da želi skupaj z opozicijo izvesti reforme pokojninskega sistema, zdravstveno reformo in plačno reformo javnega sektorja. Gospodarske razmere v Evropski uniji so še vedno slabe in ni mogoče napovedati izboljšanja gospodarskih razmer. Predsednik SDS **Janez Janša** je dejal, da je njihova stranka že večkrat ponudila vladi svoje predloge protikriznih ukrepov, a doslej še

ni bilo odziva. Ob tokratni ponudbi pa postavlja pogoj: če vlada umakne predlog rebalansa, so pripravljene sodelovati pri pripravi resnega protikriznega predloga čez poletje. Rebalans proračuna se mu ne zdi realen, preveč optimistične so napovedi ocenjenih prihodkov, nesprijetno je krčenje naložb (te bodo zmanjšali kar za 380 milijonov), pač pa bi morali sredstva pri slednjih prerazporediti, saj bi se z naložbami denar spet vračal v proračun. Meni pa, da zdaj ne potrebujemo naložb v nakupovalna središča in stadione. Glavni razlog, da moramo sprejeti rebalans proračuna,

so po besedah finančnega ministra Franca Križaniča nižji proračunski prihodki in denarna pomoč Grčiji. O slednji bodo poslanci govorili na današnjem nadaljevanju seje. **Radovan Žerjav** iz SLS je napovedal, da se je pripravljen pogovarjati o sodelovanju z vlado pri ukrepih zoper krizo. Opozicijski poslanci so bili večinoma kritični do predlaganega rebalansa in celo v koalicijskih strankah niso bili povsem zadovoljni s predlogom, a so napovedali, da ga podpirajo.

Po novih izračunih bodo letošnji proračunski prihodki za 540,9 milijona evrov nižji od načrtovanih, levji delež za-

radi davkov, pravi minister za finance **Franco Križanič**, ki meni, da je za zmanjšanje davčnih prilivov kriva tudi davčna reforma iz leta 2006, ki ji niso sledile potrebne reforme na odhodkovni strani, bile so uvedene celo nove pravice. Proračunski primanjkljaj se s spremembo proračuna nekoliko znižuje in predstavlja pet odstotkov BDP. Vlada je našla prihranke predvsem pri izdatkih za blago in storitve ter investicijah in investicijskih transferjih, ni pa dodatno posegala v plače in pokojnine. Pač pa rebalans predvideva počasnejše usklajevanje rasti pokojnin in socialnih transferjev.

Zna biti ljudski, pa tudi pravi politik

Mestni odbor NSi Kranj je uradno predstavil Matevža Kleča za kandidata NSi za župana kranjske občine. Kleč pravi, da se bo zavzel za koncertno dvorano na Savskem otoku.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Mestni odbor Nove Slovenije (NSi) Kranj je uradno predstavil Matevža Kleča za kandidata NSi za župana Mestne občine (MO) Kranj. Četrtekove novinarske konference na vrtu gostilne Stari Mayr se je udeležila predsednica NSi **Ljudmila Novak**, ki je povedala: "V NSi smo zelo zadovoljni, da ima Kranj tako dobrega in kompetentnega kandidata za župana. Ima bogate izkušnje na področju lokalne samouprave, je blizu ljudem, je poln energije in je ravno prav star, da je tudi poln življenjske modrosti." **Vlasta Sagadin** iz Mestnega odbora NSi je dodala: "Matevž Kleč je izkušen

Foto: Tina Dokl

Matevž Kleč z Vlasto Sagadin (levo) in Ljudmilo Novak

svetnik naše stranke, saj je že tretji mandat v Svetu MO Kranj in pozna problematiko občine. Zna biti ljudski, pa tudi pravi politik. Znan je tudi po drugih dejavnostih:

kot športnik, kot pevec v pevskih zborih, kot organizator prireditve Kranjčani materam, kot avtor televizijske oddaje Znani in neznanjci ..."

Matevž Kleč je kandidaturu utemeljil z besedami: "V Mestnem odboru NSi so mi rekli, da sem na vrsti, da nastavim lice, da se ljudem predstavim še v drugi vlogi in pokažem, kaj vse še znam narediti." Poudaril je, da se bo zavzel za projekte, ki bi sicer že morali biti narejeni, med njimi pa omenil problem odpadkov, vzpostavitev obrtno komunalne cone, oživitve starega mestnega jedra in oživitve sto hektarov degradiranih zemljišč. Koncertno dvorano bi postavil na Savskem otoku, alternativnemu kulturnemu društvu pa poiskal drugo lokacijo ... Dobitnik Plakete MO Kranj za leto 2007 je svojo kandidaturu povzel z besedami: "Človeka naredi dejanje."

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **CENE GREGORIN** iz Medvod.

VSAK PRVI TOREK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Na hrbtni strani morajo imeti odtisnjen naslov naročnika. Mali oglas, oddan po telefonu ali brez kupona, zaračunavamo po ceniku, s popustom za naročnike (20 %). Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj ali po telefonu 04/201 42 47; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju pa smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, v sredo od 7. do 16. ure.

MALI OGLAS

julij/10

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam kupim oddam najamem
 podarim iščem nudim zamenjam

Nečitljivih kuponov ne objavljamo.

Poslanka želi biti županja

Poslanka državnega zbora Julijana Bizjak Mlakar je na nedavnem poslanskem večeru napovedala kandidaturu za županjo občine Kamnik.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kamnik - Na poslanskem večeru je gostila svoja poslanka kolega, oba tudi nepoklicna župana, Renato Brunskole iz Metlike in Tomaža Toma Mencingerja z Jesenic. Povedala sta, da nepoklicno županovanje pomeni za Metliko in Jesenice velik prihranek pri stroških vodenja, poslanska funkcija

pa omogoča učinkovitejše vodenje občine. Župan in županja imata izdelano vizijo razvoja in dobro strategijo razvoja občin. Obe sta uspešni pri razvoju podjetništva, obrti, podeželja in kmetijstva, pravočasno sta se lotili reševanja problemov otroškega varstva, šolstva in varstva starejših. V Kamniku pa ravno na navedenih področjih občino čaka

veliko nalog. Mencinger je med drugim poudaril uspehe svoje občine pri črpanju nepovratnih sredstev iz evropskih skladov. Poslanka je predstavila nekatere uspešne projekte še drugih poslanskih kolegov županov. **Julijana Bizjak Mlakar**, ki se bo jeseni potegovala za župansko mesto, je predstavila vizijo podjetniško in obrtniško močne občine Kamnik z

razvitim podeželjem, ki bo prijazna in imela posluš za potrebe občank in občanov. "Noben otrok v občini ne bi smel ostati brez mesta v vrtcu," je še poudarila. **Tomaž Tom Mencinger** in **Renata Brunskole** sta spregovorila še o prednostih, ki jih bo lahko imela občina Kamnik, če bo županja Julijana Bizjak Mlakar. Bližina vlade in ministrstev ter boljša seznanitev s problematiko na državni ravni, pa tudi prenos problematike občine v državni zbor lahko odprejo mnoga vrata, tam sprejeti zakoni so lahko bolj življenjski, problemi se rešujejo uspešneje.

Občina Medvode praznuje

Na današnji dan pred 165 leti se je rodil Jakob Aljaž. Njegov rojstni dan so v Medvodah izbrali za občinski praznik in danes zvečer bodo pred njegovo rojstno hišo v Zavrhu pod Šmarno goro podelili občinska priznanja.

MAJA BERTONCELJ

Medvode, Zavrh - "Človek, kot je bil Jakob Aljaž, bi nam tudi danes prišel še kako prav. Slovenija bi potrebovala nekoga, ki bi v točko T5 na morju postavil stolp. Jakob Aljaž je imel pogum in nobena politična intriga ga ni mogla omajati v boju za nacionalni interes. Vesel sem, da občina Medvode praznuje na rojstni dan tako velikega človeka," je ob praznovanju občinskega praznika povedal župan Medvod Stanislav Žagar.

Prireditve v sklopu letošnjega občinskega praznika so se začele sredi junija, končale pa se bodo v soboto, ko bo v cerkvi sv. Katarine na Topolu francosko-slovenski

Na svečani akademiji Gorniškega kluba Jakob Aljaž, ki je bila v soboto pred Aljažovo rojstno hišo, je prepeval Mešani pevski zbor KD Jakoba Aljaža iz Medvod. / Foto: Peter Košenina

kulturni večer. Osrednji dogodek bo danes, ko bodo pred Aljažovo rojstno hišo v Zavrhu podelili občinska pri-

znanja. V soboto pa so se pred njegovo rojstno hišo zbrali pohodniki. Gorniški klub Jakob Aljaž je namreč

pripravil že štirinajsto svečano akademijo in podelil priznanja vsem, ki so prehodili pot Od doma do doma. Gre za planinsko pot, ki so si jo v Gorniškem klubu zamislili pred več kot desetletjem, povezuje pa oba Aljaževa doma - tistega v Zavrhu in na Triglavu. V Aljažev spomin je spregovoril tudi dovški župnik France Urbanija.

Po slavnostni akademiji je bila na Šmarni gori še sveta maša za vse planince, obiskovalci pa so si v obnovljeni Aljaževi hiši, ki pa še nima vsebine in je tudi še brez notranje opreme, lahko ogledali razstavo del likovne sekcije KUD Pirniče in utrinkov s poti Od doma do doma, ki jih je na ogled postavil fotograf Ciril Velkovrh.

Poletni večeri ob dobri glasbi

Festival Bled, ki je zakoral v 15. sezono, je oziroma še bo tudi letos postregel z vrhunskimi klasičnimi koncerti, začinjenimi s ščepcem jazza.

MATEJA RANT

Bled - Festival Bled letos poteka v znamenju dvestote obletnice Frédéric Chopina in petdesete obletnice jazza na Bledu. "Že samo iz teh podatkov je mogoče razbrati, da bomo tudi letošnje poletne večere preživljali ob dobri glasbi," je ob tem poudaril blejski župan Janez Fajfar. V okviru Festivala Bled se bo tako do 20. julija zvrstilo 19 koncertov, ki jih bo po pričakovanjih organizatorjev obiskovalo okrog šest tisoč ljudi.

Za uvodni koncert v cerkvi sv. Martina je minuli teden poskrbel trio Brence, Haas in Panhofer, posvetili pa so ga spominu na glasbenika Acija Bertonclja. Koncerti so na šestih prizoriščih, poleg cerkve sv. Martina še v Festivalni dvorani, Vili Bled, na Belvederu ter v hotelih Triglav in Golf. V sklopu festivala bodo skupaj z občino 17.

Julija v Festivalni dvorani pripravili tudi koncert ob petdesetletnici jazza na Bledu z Big Bandom Grosuplje. Festival spremljajo mojstrski tečaji za violino in violo ter mednarodni tekmovanji violinistov in za komorno glasbo. V okviru festivala ta teden poteka tudi goslarstva delavnica, v predvečer Festivalne dvorane pa si je mogoče ogledati razstavo Alojza Rozmana Fojža Enajst slovenskih kraljev in ostale poglobljene. Letošnja novost je razložila Selma Brence Černezel, ki skrbi za promocijo festivala, so matineje vsak dan ob 11. in 17. uri na prostem. Festival bodo zaključili s koncertom skupine The Javorkai Ensemble. "Omenjeno skupino smo na festivalu že gostili, a so tako navdušili, da smo se odločili, da jih povabimo še enkrat," je pojasnila Selma Brence Černezel.

Stres maševal v Poljanah

V sklopu praznovanj tristoletnice cerkve sv. Martina v Poljanah, ki je bila leta 1954 porušena, so pripravili spominski večer, prejšnjo nedeljo pa je maševal nadškof in metropolit Anton Stres.

JURE FERLAN

Poljane - Jeseni 2008 so v Poljanah v sklopu evropskega projekta Gorenjske panoramske ceste začeli urejati odsek ceste Poljane-Javorje. Med arheološkimi raziskavami so na območju, kjer je do leta 1954 stala župnijska cerkev, našli temeljni kamen z letnico 1710, v njem pa so bili trije medaljoni z emblemi tedanjih svetnih in cerkvenih oblastnikov ter pergamentna listina.

Najdba je razjasnila ugibanja o začetkih zidave cerkve, hkrati pa je bila povod za praznovanje okrogle obletnice: župnija Poljane in občina Gorenja vas- Poljane sta ob dnevu državnosti in tristoletnici temeljnega kamna, s tem pa začetka gradnje pol-

janske baročne cerkve, pripravili pester program. Izdali so zbornik z naslovom Poljane, kdo vas bo ljubil, v katerem je na dobrih dvesto straneh predstavljena zgodovina župnije in njen pomen v poljanskem prostoru, posebna pozornost pa je posvečena porušeni cerkvi.

"Zbornik je dokaz vitalnosti našega zgodovinskega spomina, je del procesa oblikovanja slovenske identitete. Takšni dogodki so temeljna sidra, ki nas branijo v preprihah zgodovine in unifikacije kapitalizma," je povedal slavnostni govornik Jože Dežman in poudaril, da je praznovanje tristoletnice vrnitev porušene cerkve v javni spomin, saj je bil pogovor o njeni rušitvi v polpretekli dobi tabu. Želja govornika je, da

bi Slovenci v demokraciji bili sposobni ustvarjalnega dialoga in spoštovanja drugače mislečih, da se ne bi ponovile zgodbe iz obdobja revolucije, ki so privedle tudi do uničenja poljanske cerkve.

"Od Zminca do Žirov je med drugo svetovno vojno potekala intenzivna revolucija, rezultat tega pa so tudi dogodki v Poljanah," je še povedal Dežman. Nekdanja poljanska cerkev je bila odličen primer ambiciozne baročne arhitekture, delo arhitekta Mačka in izjemnih dimenzij (dolžina 44 metrov, širina 24 metrov, višina 28 metrov). Prostor je skozi domiselno razporejena okna osvetljevala indirektna svetloba. Med vojno, v noči z 12. na 13. november 1944, so partizani minirali zvonik, ki se je po-

rušil, poleg tega pa je bila porušena še tretjina cerkve.

Po nekaj letih truda za obnovo je leta 1954 s strani takratne oblasti prišla odločba za rušenje. Cerkev je takrat hranila veliko slikarskih in rezbarskih del umetnikov Šubicev, večina je bila žal uničena. S poružitvijo župnijske cerkve svetega Martina so Poljane izgubile izjemen kulturni spomenik in značilno podobo kraja. Spominski večer v Poljanah je popestril tudi Slovenski oktet, udeležili so se ga tudi predstavniki mesta Freising. V sklopu praznovanja je v nedeljo, 27. junija, v središču Poljan, kjer je nekdanja stala cerkev, slovesno mašo vodil ljubljanski nadškof in metropolit Anton Stres.

Ključki do prostornih domov

1. stran

Radenko Berić je z družino približno triindvajset let živel v barakarskem naselju "Koreja", na listi za neprofitno stanovanje je bila družina približno deset let, ravno pred toliko leti so tudi prvič oddali vlogo. "Dobili smo trisobno najemno neprofitno stanovanje za štiri družinske

člane. Mesečna najemna bo znašala 443 evrov, za katero pa, če je nisi zmožen plačevati, kasneje lahko uveljavljaš subvencijo," je povedal Berić, ki se je bivanja v novi soseski in v novem stanovanju zelo razveselil.

"V tem mandatu smo podelili ključke kar približno 180 družinam. Morda smo v zadnjih štirih letih premalo po-

udarili, da smo prevetrili "notranje" rezerve neprofitnih stanovanj in pregledali, kje so bile pri podeljevanju neprofitnih stanovanj v preteklosti narejene napake, in te popravili. Tudi stanovanjem v "Koreji" in v nekdanjem delavskem domu v Stražišču smo pomagali rešiti stanovanjsko stisko, prav tako marsikateremu brez-

domcu," je še povedal župan. Direktor Stanovanjskega sklada RS, javnega sklada, **Primož Pirc** pa je razkril še nekaj načrtov: "Sklad je tudi lastnik zemljišča v naselju "Koreja", v srednjeročnem obdobju imamo na tej lokaciji v načrtu gradnjo prijetne soseske v skladu s tipologijo stanovanj, ki jih gradi Stanovanjski sklad. Načrte bo treba še umestiti v prostorske akte MO Kranj, sledili bomo tudi razmeram in potrebam na trgu."

TOPOL

Francoska operna pevka na Katarini

V soboto, 10. julija, bo v cerkvi sv. Katarine na Topolu francosko-slovenski kulturni večer. Organizator dogodka, ki se bo začel ob 20. uri in na katerem boste lahko prisluhnili francoski operni pevki Maryline Fallot in Lovskemu pevske-mu zboru Medvode, je Občina Medvode. **M. B.**

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič,
Urša Peternel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Simon Šubic,
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, Štefan Žargi;
stalni sodelavci:

Marijana Ahačič, Maja Bertonec, Matjaž Gregorič, Ana Hartman, Jože Košrnjak,
Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Paladin, Ana Volčjak

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilover Stritar d.o.o.

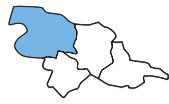
TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Volžič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Druck Carinthia GmbH & CoKG, St. Veit/Glan (Št. Vid na Glini), Avstrija / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,50 EUR, letna naročnina: 140,40 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

KRATKE NOVICE

JESENICE

Izplačila delničarjem Lamete

Delničarji jeseniške družbe pooblaščenke Lameta so pred dnevi prejeli obvestila o pričetku izplačil za njihove delnice. Sklep o poplačilu delničarjev je bil sprejet na skupščini Lamete sredi decembra lani, v skladu z zahtevami zakona pa je bilo na izplačilo treba počakati še šest mesecev. Delničarji bodo prejeli po 2,2 evra na delnico, glede na to, da ima vsak v lasti v povprečju po dvesto delnic, pa naj bi vsak na bančni račun prejel povprečno nekaj več kot štiristo evrov. Za poplačilo delničarjev bo Lameta skupaj namenila 2,48 milijona evrov, večino tega denarja so dobili kot kupnino od prodaje Slovenske industrije jekla ruskim lastnikom. Delničarjev Lamete je okrog 5500, gre za zaposlene v nekdanjih železarskih družbah, ki so delnice prejeli kot nadomestilo za neizplačane plače. **U. P.**

JESENICE

Kmalu še ločeno zbiranje bioloških odpadkov

Najkasneje prihodnje poletje bo tudi v jeseniški občini postalo obvezno ločeno zbiranje bioloških odpadkov. Gre za kuhinjske odpadke iz gospodinjstev in odpadke z vrtov in iz parkov - tako imenovani zeleni vrtni odpad. To izhaja iz novega odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Jesenice, ki so ga na junijski seji sprejeli jeseniški občinski svetniki. Jeko-In bo ločeno zbrane biološke odpadke prevzemal najmanj enkrat tedensko na prevzemnih mestih, izhaja iz odloka. Prepuščanje bioloških odpadkov izvajalcu pa ne bo obvezno za občane, ki tovrstne odpadke kompostirajo sami. **U. P.**

BLED

Novi zakon prinaša tudi razvojne usmeritve

S postopkom sprejemanja predloga zakona o Triglavskem narodnem parku, ki ga je državni zbor sprejel sredi junija, se je na svoji zadnji seji seznanil tudi javni zavod Triglavski narodni park (TNP). Po pričakovanjih naj bi zakon začel veljati sredi julija. Ob tem je vodja pravne službe pri ministrstvu za okolje in prostor **Jelka Kremesec Jevšenak** članom sveta Javnega zavoda TNP razložila, da v zakonodajnem postopku ni prišlo do večjih vsebinskih sprememb končne različice predloga zakona in so v večji meri ohranili osnovni koncept. Kot bistvene spremembe v primerjavi z zakonom o TNP iz leta 1981 je omenila manjšo širitev parka na južnem delu in drugačno notranjo razdelitev treh varstvenih območij, kar je najpomembnejše, je še dodala, pa so po novem v zakonu opredelili tudi razvojne usmeritve. Predsednik sveta Javnega zavoda TNP **Darij Krajčič** je ob tem dejal, da so rešitve na področju razvoja edinstvene na območju Alp in upoštevajo tudi protokole in deklaracije Alpske konvencije. **M. R.**

Licitacija za klekljan prt

V Domu Petra Uzarja Tržič z licitacijo klekljanega prta, ki ga je izdelala Žirovka Stanka Jereb, zbirajo denar za material, ki ga stanovalci potrebujejo na ustvarjalnih delavnicah.

ANA HARTMAN

Tržič - V domu starejših Petra Uzarja v Tržiču so v petek odprli razstavo čipk, ki sta jih naklekljali Žirovka **Stanka Jereb** in njena hči **Petra Dolenc** iz Žirovskega Vrha. Na ogled so klekljani prtički, slike s čipkami, bluze s klekljanimi ovrtniki, kravata in šal, okrašena s čipko, klekljani copatki za novorojenčka, šopek vej s klekljanimi cvetovi, pladenj z vgrajeno čipko motiva Slovenije, pogrinjki in prti z vžitimi čipkami ..., največ pozornosti pa nedvomno pritegne prt, ki ga je Stanka poklonila domu za prodajo na licitaciji. "Začetna cena je tristo evrov. Ponudbe zbiramo v domu vse do 22. septembra, ko bo ob praznovanju tridesetletnice doma prt dobil novega lastnika. Izkupiček bomo namenili za nakup materiala, ki ga na ustvarjalnih delavnicah uporabljajo stanovalci. Ob jubileju bomo razstavili tudi izdelke, ki jih tako vestno de-

Foto: Tina Dokl

Stanka Jereb je prt, ki ga dom prodaja na licitaciji, klekljala dva meseca. Družinsko tradicijo nadaljuje vnuk Žan Dolenc.

lajo," je povedala direktorica doma **Renata Prosen**. Prt z motivom rožic in satovja je v celoti klekljan in meri 30 x 60 centimetrov. "Delala sem ga dva meseca, vsekakor po osem ur na dan. Treba pa je vedeti, da nisem izurjena

klekljarica, slednji bi to vzelo 150 ur," je povedala Stanka.

Klekljarica iz Žirov je tokrat prvič postavila na ogled svoje mojstrovine, njena hči jih razstavlja drugič. Stanka je začela klekljati šele pred šestimi leti na priporočilo

zdravnika, saj je zaradi enoličnega tovarniškega dela imela težave s hrbtenico. "Pri klekljanju so posebni gibi, ki so odpravili moje težave, ni mi bilo treba na operacijo," se spominja Stanka, ki jo je vihtenja klekljenov naučila hčerka. Petra kleklja že od malih nog, navadila jo je babica oz. Stankina tašča **Ivanka Jereb**, nato je obiskovala še čipkarsko šolo, danes pa svoje znanje prenaša na učence v Črnem Vrhu nad Polhovim Gradcem. Obe z mamo sta tudi članici žirovskega klekljarskega društva Cvetke.

Stanka poudarja, da je pri klekljanju treba veliko natančnosti, vztrajnosti in potrpežljivosti. Slednje so na odprtju razstave, kjer je zbrane nagovoril še župan **Borut Sajovic**, s spretnim vihtenjem klekljnov pokazali tudi stanovalka doma **Marica Jerman** iz Žirov, Petrin enajstletni sin **Žan Dolenc** in dvanaestletna **Ula Papler** iz Besnice.

V Krpinu odprli novo vodarno

Novi objekt zagotavlja večjo varnost in kakovost pri preskrbi s pitno vodo v občini Radovljica.

MARJANA AHAČIČ

Begunje - Župan občine Radovljica **Janko S. Stušek** in direktor javnega podjetja Komunala Radovljica **Drago Finžgar** sta v petek v Krpinu pri Begunjah na mestu vodnega zajetja Mravlinc odprla novo vodarno. Zajetje, na katerem so prvi vodohran zgradili že pred sto leti, s pitno vodo preskrbuje predvsem naselja v krajevni skupnosti Begunje, v času manjše porabe pa z vodnimi presežki zagotavlja pomembno dodatno akumulacijo za Radovljico in okolico. Naprava v vodarni zmore pripraviti do največ 60 kubičnih metrov pitne vode na uro. Pred-

viden je tudi prostor za hidroformno črpalno postajo za gospodinjstva v Krpinu, ki še nimajo vode iz javnega vodovoda. Kot je na slovesnosti ob odprtju poudaril direktor Komunale Radovljica **Drago Finžgar**, so standardi za zagotavljanje kvalitetne pitne vode vedno višji in temu sledijo tudi objekti, ki so jih v občini preuredili v zadnjih letih - leta 2003 v Podnartu, 2004 v Kropi in v letih 2006 do 2009 na zajetju v Dragi.

Dela za novo vodarno so se začela takoj po obnovi lokalne ceste Begunje-Krpin, ki je bila obnovljena s sredstvi KS Begunje, in hkrati z obnovo primarnega cevovoda med vodarno Mravlinc in

Foto: Anika Bulovec

Direktor Komunale Radovljica Drago Finžgar in radovljiški župan Janko S. Stušek sta nazdravila s kozarcem vode.

zbiralnikom Begunje. Krajevna skupnost je za rekonstrukcijo ceste namenila osemdeset tisoč evrov, ki so jih dobili kot vračilo za vlaga-

nja v telekomunikacijsko omrežje, Občina Radovljica pa je prek javnega podjetja Komunala zagotovila 150 tisoč evrov.

V vrtcu nova cena, pomoč na domu dražja

MATEJA RANT

Bohinjska Bistrica - Občinski svet je na zadnji seji potrdil novo ceno za kombinirani oddelek v Vrtcu Bohinj, ki so jo po besedah višje svetovke za družbene dejavnosti in gospodarstvo **Ive Lapajne** oblikovali na predlog vrtca. Ceno za kombinirani odde-

lek so izpeljali iz cen za prvo in drugo starostno obdobje. Na podlagi tega cena dnevnega programa v kombiniranem oddelku znaša 389,38 evra, za peturni program pa 330,98 evra. Iva Lapajne je še pojasnila, da je letos v Vrtec Bohinj vpisanih 184 otrok, ki jih bodo razporedili v deset oddelkov. Za vse od-

delke so svetniki na zadnji seji odobrili tudi zvišan normativ, kar pa bodo sproti prilagajali iz meseca v mesec. V primeru namreč, da se bo število otrok v posameznem oddelku zmanjšalo za dva otroka, bo za ta oddelek veljal obstoječi normativ, so sklenili svetniki. Soglašali so tudi s povišanjem cen social-

no varstvene storitve pomoč družini na domu, in sicer bodo po besedah Ive Lapajne višje za 8,7 odstotka. Pojasnila je še, da največji del te cene predstavljajo stroški prevoza. Obenem število uporabnikov pomoči na domu ves čas narašča, kar po njenem dokazuje, da delo opravljajo dobro.

Rezervirajte si srede za pametne nakupe!

QLANDIA
Dežela nakupov
www.qlandia.si

Qlandia + sredi =
Poiščite ugodne izdelke
z oznako iQ cena.

MBS-MT, d. o. o.

V stečaju
Zgornja Dobrava 37
4246 Kamna Gorica

Objavlja obvestilo o

JAVNI DRAŽBI

Opis premoženja, ki se prodaja:

- zemljišče parc. št. 443/17, dvorišče v izmeri 5.314 m²
 - zemljišče parc. št. 443/18, zelenica v izmeri 733 m²
 - zemljišče parc. št. 443/7, stavba v izmeri 159 m², vpisane v zemljiškoknjižnem vložku 890 k.o. Kropa.
- Izklicna cena za nepremičnine skupaj znaša 95.000 EUR.

Pred začetkom javne dražbe so se ponudniki dolžni izkazati s plačilom varščine v višini 9.500 EUR, ki jo plačajo na transakcijski račun stečajnega dolžnika št. 05100-8012085707, najkasneje do 21. avgusta 2010 z navedbo "plačilo varščine - javna dražba". Drugi pogoji prodaje so razvidni v objavi teksta javne dražbe na aplikaciji AJPEŠa: Okrožno sodišče v Kranju z dne 16. junija 2010. Javna dražba bo potekala dne 24. avgusta 2010 ob 10. uri na naslovu Hotemaže 3, Predovor.

Ogled nepremičnin in celotnih pogojev javne dražbe so na razpolago pri upravitelju po predhodni najavi na tel. št. 04/25 36 320.

Upravitelj: Mihael Bakovnik

Pesem novih zvonov v Britofu

"Pesem zvonov oznanja radost, mir, nas tolaži ...," je ob blagoslovu novih zvonov v cerkvi sv. Tomaža v Britofu dejal upokojeni nadškof Alojz Uran.

SUZANA P. KOVAČIČ

Britof pri Kranju - V cerkvi sv. Tomaža v Britofu v županiji Predoslje so v nedeljo blagoslovili nove zvonove. "Cerkev ne dobiva samo novih zvonov, ampak dobiva glasbilo, ki ga bomo občudovali mi in naši zanamci. V šestih mesecih, kar je trajal projekt, je naša skupnost pokazala, kaj in koga potrebuje. Potrebuje cerkev, potrebuje druženje v delu in odgovornosti, potrebuje občutek koristnosti in dobrotljivosti," je v nagovoru med drugim povedal ključar in eden od organizatorjev akcije **Jože Kancilija**. Tri nove zvonove in obnovljenega navčka je pred veliko množico domačinov, gostov, obiskovalcev blagoslovil upokojeni nadškof **Alojz Uran**. "Da bi pesem zvonov vedno odmevala v naših srcih," je dejal Alojz Uran in poudaril, da je za skupnost podružnice Britof to zagotovo pomemben dan. Dogodek je s pesmijo obogatil Mladinski nonet župnije Predoslje.

Srednji zvon je posvečen podružničnemu zavetniku sv. Tomažu, napis na zvonu je Prosi za nas in Dar sose-

Upokojeni nadškof Alojz Uran med blagoslovom srednjega zvona.

dov. Zvon ima ton G in tehta 545 kilogramov. Mali zvon je posvečen sv. Florjanu, napis na njem je Varuj nas časnega in večnega ognja, Darovala Franci in Milka Skodlar. Zvon ima ton B in tehta 330 kilogramov. Veliki zvon je posvečen sv. Jerneju. Napis na zvonu je Prosi za nas in Dar Jerneja in Kati

Bizjak. Zvon ima ton F in tehta 755 kilogramov. "Navček pa nas spominja na krhkost našega življenja," je ob blagoslovu navčka dejal Alojz Uran. Navček je bronast iz leta 1934 in so ga letos obnovili. Tehta 54 kilogramov in ima napis V spomin umrlim. Vrednost treh novih zvonov, obnovitev če-

trtega, vsa kompletna adaptacija v zvoniku, elektrifikacija in avtomatizacija zvonjenja je stalo prek petdeset tisoč evrov. Denar so zbrali s pomočjo donacij krajanov Britofa in Orehovelj. Stari jekleni zvonovi pa so zdaj peli svojo pesem 3. junija, ko je bila slovesna poslovilna maša ...

Nelagodje ob športni dvorani Trata

Opozicija v škofjeloškem občinskem svetu je slednjič le dočakala obravnavo poročila o gradnji športne dvorane na Trati in zahtevala revizijo te zelo drage občinske naložbe.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka - Doslej so obravnavo poročila prelagali s seje na sejo, tokrat pa so dosegli, da se je točka s prej dvanajstega preselila na peto mesto dnevnega reda. Svetnik **Dušan Krajnik** (lista NIT) je povedal, da je bil tudi sam član gradbenega odbora, ki pa je ob začetku gradnje športne dvorane septembra 2005 svoje delo prepustil občinski upravi. Od načrtovanja gradnje pa do njenega konca so stroški investicije s prvotnih 1,5 milijona evrov narasli na 5,5 milijona, zato je podvomil o racionalnosti naložbe in od lani naprej večkrat zahteval vpogled v njeno celotno dokumentacijo. Podrobneje je govoril tudi o delu gradbenega odbora, iz česar je bilo razbrati, da občinska uprava ni dovolj upoštevala njegove vloge. **Anton Peršin** (SDS), ki je na sejo prinesel polno vrečko gradiva (do njega je prišel šele s posre-

dovanjem informacijske pooblaščenke), je nanizal vrsto domnevnih pomanjklivosti pri gradnji športne dvorane, od "bajno plačanega nadzora, ki ni dobro opravil svojega dela," do zamud pri gradnji in visokih stroškov. Meni, da bi investicija lahko stala največ 3,5 milijona evrov, to pa daje slutiti, da je "nekdo izkoristil položaj in se je dva milijona evrov nekam prelilo". Predlagal je, naj občina naroči revizijo stroškov gradnje po posameznih fazah. Temu je pritrdila večina občinskih svetnikov in tudi župan **Igor Draksler** je menil, da je tako prav in da se razblini sum o omenjenih dveh milijonih evrov. Edini očitek, ki je na mestu, je dolgotrajna gradnja, je dejal. In danes bi po njegovem mnenju verjetno gradili ceneje, tako pa so to počeli v času konjunktura, ko je bilo dražje. **Andrej Novak** (Zares) je dejal, da se kljub dejstvu, da je Trata dobila

Fotop. Gorazd Kavčič

Naložba v športno dvorano Trata je stala 5,5 milijona evrov.

dolgo pričakovano športno dvorano in dodatne prostore v šoli Cvetka Golarja, vsi skupaj počutijo nelagodno. Investicija je bila slabo pripravljena in vodena, razlika med načrtovano in dejansko ceno je prevelika, podobno je bilo po njegovem tudi pri Sokolskem domu. Zato je predlagal ugotovitev, da je občinska uprava naložbo vodila nerazumno

in neracionalno, čemur je župan oporekal, češ naj najprej revizija ugotovi svoje, potem bodo lahko ocenjevali. Je občina plačevala tudi anomalije izvajalca, je zanimalo **Francija Feltrina** (LBL), **Blaž Kavčič** (LDS), ki je poudaril pozitivno dejstvo, da imajo končno sodobno športno dvorano, pa je prav tako prepričan, da je treba razčistiti vse sume.

KAMNIK

Na Duplici gradijo dvopasovno križišče

Na Duplici se je začela druga faza gradnje dvopasovnega križišča, zaradi česar je križišče pri Stolu s priključkom v smeri Duplice delno zaprto že od sredine maja. Zaradi zahtevnosti gradbenih del, ki bodo predvidoma trajala še dva meseca, bo v julijskih vikendih veljala popolna zavora tudi na državni cesti Domžale-Duplica. Poleg novega dvopasovnega križišča bo na tem odseku izvedena tudi popolna rekonstrukcija cestnega kraka v smeri obvoznice, zgradili pa bodo tudi dvosmerno kolesarsko stezo, pločnik za pešce in podhod pod regionalno cesto. Križišče, ki je do zdaj veljalo za precej nevarno, bo prenovljeno in tako bistveno bolj varno do jeseni, trgovski center s trgovinama Hofer in Qlandia pa bo na tem mestu dokončan predvidoma do konca letošnjega leta. **J. P.**

KOMPAS HOTELI BLED, D. D.
Cankarjeva c. 2, Bled

Objavlja več prostih delovnih mest:

KUHARJI (M/Ž)

Od kandidatov pričakujemo:
- dokončano srednjo šolo, smer kuhar,
- obvladovanje dela v skupini,
- urejenost.
Zaželeno so izkušnje.

NATAKARJI (M/Ž)

Od kandidatov pričakujemo:
- obvladovanje dela v skupini,
- komunikativnost in urejenost,
- znanje tujih jezikov,
- veselje do dela s strankami.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas.

Pisne vloge pošljite v roku 8 dni po objavi na naslov: Kompas hoteli Bled, d. d., Cankarjeva c. 2, 4260 Bled.

Naj bo vaš dopust še bolj brezskrben! Shranite svoje dragocenosti in pomembne listine v NLB Seфе, ki so vam na voljo v nekaterih NLB Poslovalnicah.

V času od 21. 6. do 31. 8. 2010 je cena najema kar 50% ugodnejša*.

* Popust velja le za najem novega sefa za eno leto.

Vem zakaj!

NLB

www.nlb.si/sefi

Žakljeva premočna Presenetili so Poljaki

MAJA BERTONCELJ

Kamnik - Gorski kolesarji so v soboto v Kamniku tekmovali za naslove državnih prvakov v olimpijskem krosu. 13. kamniški kros v organizaciji Calcit Bike Teama je potekal na klasični zahtevni kamniški progi, na kateri sta za gledalca zanimiva predvsem dolg spust po koreninah in t. i. skakalnica.

V ženski konkurenci se je napovedoval boj trojice Klemenčič, Žakelj, Homovec, za katere je bila to zadnja dirka pred odhodom na evropsko prvenstvo. A velikega boja ni

bilo. Tanja Žakelj je pobudo prevzela že v prvem od šestih krogov in bila v cilju dobrih pet minut pred Blažo Klemenčič. Slednja je postala državna članska prvakinja, saj Žakljeva nastopa še v kategoriji do 23 let. Druga med članicami je bila Nina Homovec, tretja pa Ana Zupan. Med člani, vozili so osem krogov, je prvak postal Matej Lovše, drugi je bil Lenart Noč, tretji pa Matjaž Budin. V kategoriji do 23 let se je naslova veselil Nejc Černilogar. Naslovi so bili podeljeni še v mladinskih, amaterskih in veteranskih kategorijah.

Blaža Klemenčič verjame, da ji bo šlo na evropskem prvenstvu bolje kot v Kamniku, kjer se ji je poznala utrujenost od zadnjih nastopov. / Foto: Grega Stopar, mtb.si

Sofronievski prvak po sedmih letih

SIMON ŠUBIC

Bistrica pri Trziču - Na državnem prvenstvu v natančnem izbujanju v Bistrici pri Trziču je v nedeljo pri članih zmagal balinar Lokateks Trate **Damjan Sofronievski**, pri mladincih pa **Teo Masten** (Hrast). To je za Softija, ki je v nedeljo v treh serijah dvakrat zbral po 18 točk, enkrat pa 26 točk, že peti naslov državnega prvaka v natančnem izbujanju. Nazadnje ga je osvojil leta 2003, ko je bil tudi državni prvak med posamezniki in v dvojicah (skupaj z **Bojanom Berčičem**). Iz vrst Lokateksa Trate izhaja tudi letošnji državni prvak v igri posamezno - **Miha Tomše**.

Minuli vikend se je končal tudi spomladanski del državnih lig. V 1. državni ligi po devetih krogih vodi ljubljanska Sloga (17 točk), ki sta ji tesno za petami Čirče Vanden in Lesce s po 16 točka

Damjan Sofronievski

mi. Center iz Kranja je s 13 točkami peti, Bistrica pa s točko manj sedma. V 2. državni ligi center vodita ljubljanska Šiška in Mengeš z 21 točkami, sledita Loka 1000 (18) in Trzič (15), ki pa morata jutri še odigrati zaostalo tekmo osmega kroga. Rogovila TELE-TV s Prebačevega je šesta (12 točk). V drugi ligi zahod vodi Orlek Javor (21 točk), Žiri so četrte (18).

"Celinski pokal niso tekme, za katere bi se posebej pripravljali. Moj cilj je poletna velika nagrada, kjer želim biti skupno v deseterici," pravi Robert Kranjec, ki je v petek in soboto skakal na dveh domačih tekmah celinskega pokala.

MAJA BERTONCELJ

Kranj - S tremi tekmami v Sloveniji, prvi dve sta bili v petek in v soboto v Kranju, tretja pa v nedeljo v Velenju, se je začel letošnji poletni celinski pokal v smučarskih skokih. Zaznamovali so ga Poljaki, tudi z dvema zmaga - ma Kamila Stocha, ki je bil najboljši na drugi in tretji tekmi, na prvi pa je slavil Avstrijec Andreas Strolz. Slovencem se ni uspelo uvrstiti na stopničke. Tik po njimi, na 4. mestu, je bil na drugi kranjski tekmi član domačega SK Triglav Robert Kranjec, Trzičan Mitja Mežnar je bil v Velenju peti. Z dobri mi skoki je nase opozoril tudi Tomaž Naglič, član žirovske Alpine, ki je trikrat dobil točke, najvišje na 9. mestu.

Robert Kranjec je nastopil le v Kranju, rezultat pa zanj ni bil v prvem planu. "Moje tekme se začnejo čez en mesec, celinski pokal pa je priložnost za druge. Z rezultatom se nisem obremenjeval, pa tudi skoki niso bili dobri. Na prejšnjih pripravah sem skakal že zelo dobro. Ker počep še ni bil na nivoju, sem več treninga posvetil gibljivosti. Počep sedaj zgleda dobro,

Robert Kranjec je osredotočen na tekme poletne velike nagrade, za celinski pokal pa pravi, da je priložnost za druge.

nimam pa še pravega občutka. Bil sem prezgoden, zato me ni odneslo tako daleč. Vendar nič zato. Kot že rečeno, moje tekme še pridejo in do takrat bom pravi," je povedal **Robert Kranjec**, ki je v soboto takoj po tekmi odpotoval v Oberstdorf na testiranje Elanovih in prvič tudi Fischerjevih smuč. Njegov cilj v poletnem delu sezone so tekme za grand prix, za poletno veliko nagrado. "V skupnem seštev-

ku bi rad končal med deseterico, kar bi pomenilo, da sem zraven," je odločen Kranjec, ki se na sezono sicer pripravlja zelo podobno kot lani. V teh dneh ga čaka nekaj aktivnega oddiha: "Morda bom šel za štiri dni na morje, da spremenim okolje. Bom pa tudi tam treniral. To pa bo tudi vse od mojega dopusta letošnje poletje."

Kranjec je prejšnji četrtek, tako kot drugi slovenski

smučarji, podpisal pogodbo s Smučarsko zvezo Slovenije. Pogodbo je podpisala tudi Tina Maze, ki ima, tako kot Petra Majdič, status "zvezdnice". S svojim statusom pa je zadovoljen tudi Kranjec, ki je na to temo povedal: "Do sedaj je to najboljša pogodba, tako da sem zadovoljen. Kako imajo urejeno drugi, kakšni pogodbi imata Petra in Tina, pa me ne zanima."

Na Faka ne čakajo več

Slovenski biatlonci so na skupnih pripravah na Pokljuki. V ekipi za zdaj ni večjih sprememb. Za zamenjavo potnega lista se očitno ni odločil Hrvat Jakov Fak.

MAJA BERTONCELJ

Kranj - Novica je pravzaprav pričakovana. Hrvaški biatlonec Jakov Fak, bronast z letošnjih olimpijskih iger, Zboru za biatlon ni sporočil svoje odločitve o tem, ali bo tekmoval za Slovenijo. "Vodstvo Zbora za biatlon mu je postavilo rok, da mora svojo odločitev sporočiti do 12. junija. Odgovora še vedno ni, zato smatramo, da se za ta korak ni odločil in za nas je zgodba končana. Povedali smo mu, da bi imel razmere, kot jih imajo drugi člani reprezentance, in jasno smo mu tudi povedali, da vmesne poti ni. To pomeni, da kot drugi gostje lahko še pride na trening na Pokljuko, ne bo pa deležen storitev trenerja slovenske reprezentance in druge ekipe, kot jih je bil doslej," je povedal **Tomaž Šušteršič**, predstavnik za stike z javnostjo slovenske biatlonske reprezentance.

V reprezentanci večjih sprememb za zdaj ni. Tako

kot tudi lani se v tem delu sezone z ekipo ne pripravljajo Dijana Ravnikar. Ni skrivnost, da razmišlja, ali bo sploh še nadaljevala kariero. Trenerja ostajata Uroš Veleppec in Tomaš Kos, ki vodita združeno žensko in moško ekipo in bosta še tesneje sodelovala. Priprave na novo sezono so biatlonci začeli 3. maja. "Od lanskega leta nismo veliko spreminjali sistema priprave. Malce kasneje se bo začelo delati na intenzivnosti, saj bo svetovno prvenstvo mesec kasneje, kot so bile v prejšnji zimski olimpijske igre. Tekmovalci imajo še rezerve, kar vliva optimizem. Je še veliko stvari, ki se jih da izboljšati," je pojasnil trener **Uroš Veleppec**.

Biatlonci so od včeraj na pripravah na Pokljuki, kjer bodo ostali do prihodnje srede, nato pa jih čaka nekaj aktivnega odmora. "Zaključujemo prvo fazo priprav. Veliko treninga je bilo na kolesu pa pohodov, krosa, treninga

Teja Gregorin in Klemen Bauer sta trenutno z drugimi člani reprezentance na osemdnevni pripravi na Pokljuki.

splošne moči, streljali pa smo predvsem v mirovanju. Počasi se bo začel strelski trening tudi pod obremenitvami. Za zdaj vse poteka po načrtu," je dejal **Klemen Bauer**, naš najboljši biatlonec v pretekli zimi, ki je v nedeljo dirkal na kolesarskem maratonu Alpe Scott, dopust v drugi polovici julija pa bo izkoristil za potovanje proti

jugu: v Črno goro in Srbijo. Z dosedanjim potekom priprave je zadovoljna tudi **Teja Gregorin**: "Mislim, da kar v redu nabiramo kondicijo. Pred nami je še nekaj težkega treninga in oddih po tem bo prišel prav. Komaj čakam na te počitnice, saj se je skozi dva meseca in pol treninga nabralo kar nekaj utrujenosti."

Maraton v maratonu

MIROSLAV BRACO
CVJETIČANIN

Če človek ne upošteva lastnih nasvetov, ne vem čigave bo. Na teh straneh sem že dostikrat pisal, kako je kolesarstvo škodljivo, če temperature presejajo trideset stopinj po Celziju.

In vendar sem podlegel izzivu, kateremu ga ni para pri nas, ko gre za kolesarjenje. Maraton Alpe Scott je pač najtežji - napisal sem tudi najlepši - maraton v državi, in ker poteka po Gorenjski, je greh, ne udeležiti se ga. Vreme gor ali dol, Alpe Scott so tak izziv, da se ga je treba udeležiti, pa četudi ošpičene prekle letijo z neba, pravijo, pravimo, pravim. Tako je tudi bilo. Po radiu so opozarjali, da bo nedelja hudičevo vroč dan in naj se vsi raje zadržujemo v hladnih prostorih, če jih najdemo, nikakor pa naj se fizično ne obremenjujemo. Pomislil sem na svoja leta, na izkušnje, na znanje, na priporočila in ugotovil, da nisem ravno bistre pameti. Čakalo me je sto trideset kilometrov kolesarjenja, med katerim bom moral premagati dva tisoč višinskih metrov. Čakale so me tudi stopinje krepko čez trideset. Vse lepo in prav oziroma ne prav, a sem se tolažil, da bo na Jezerskem in na Pavličevem sedlu, glede na njuno višino, verjetno spodobnejša temperatura. Kaj pa Črnivec, ki se

bohota nad Gornjim Gradom? Tam bom malce počil v senc, če bom ugotovil, da imam glavo v mikrovalovki in ne v čeladi. Kamnik, Cerklje, Olševek, Preddvor, Jezersko, Jezerski vrh, Pavličevo sedlo, Logarska dolina, Solčava, Ljubno, reka Savinja, Gornji Grad, Črnivec, Kamnik. Vse to sem skupaj s petstopenjsetglavo kolesarsko množico prekosaril in se v cilju počutil zmagovalca. Najtežji in najlepši maraton se je izkazal v vsej svoji veličini. Zakaj? Zato, ker nas je izmučil tako, kot je treba. Če klanci niso bili dovolj za "kaznovanje", nam je do maksimuma prižgal sončne žarke. Tam, kjer je bila senca, je dvignil cesto v obratni smeri prostega pada, in ko je že kazalo, da bo naš zadnji spust samo še spust v pozabo, nam je naročil nevihto z grmenjem in strelami ter takim nalivom, da so gume plavale, niso se držale asfalta.

Kaj privablja tako množico ljudi na tako ekstremno prireditev v tako neprimernem vremenu? Odgovor naj poišče vsak sam. Moj je takle: enako traso lahko prevozim sam kardakoli, a to ni to. Lahko bi bil pameten in zaradi previsoke temperature ozračja ostal doma v senc. Pa nisem. Na vsak način sem hotel biti del Alpe Scott maratona 2010! Ni mi žal. Hvala tisti malo pameti, ki mi je še ostala, da se nisem naprezal čez svoje zmō-

Očeladena množica kolesarjev na startu v Kamniku

nosti. Zato pa sem oborožen z raznimi tehničnimi dodatki, kot je na primer pulzometer. Ko je šlo proti "rdečemu", sem se ustavil, spil osvežilno pijačo, pokramljal z organizatorji in prijatelji in šel naprej počasi in z užitkom. Moja fizična kondicija je za tak maraton čisto preslaba, da bi si privoščil test hitrosti in vzdržljivosti. Kdor je pretiraval, pa

prihodnjič verjetno ne bo. Vsaj upam.

Alpe Scott maraton je maraton v maratonu, ker njegova težavnost resnično presepeti vsakogar, ki se ga loti. Preseneti tiste najbolj pripravljene in tiste, ki ga vzamejo samo za nedeljski izlet, zato v prihodnosti vidim vsako leto večje število udeležencev. In prav je tako.

Zmagovalci med ženskami in moškimi, od leve proti desni: Urša Pintar, Andrej Marovt Helešič, Gregor Tekavec, Tjaša Rutar, Jure Komac, Melita Šinkovec

Borut Vovk iz Lesc, državni prvak med rekreativci je dokazal svoje mojstrstvo na najhujši strmini proti Pavličevemu sedlu / Foto: Klemen Hren

Na hladno

GIBAJTE SE Z NAMI
MIROSLAV BRACO CVJETIČANIN

Tako težko pričakovano pole-tje, pa sem ga že naveličan. Ne maram vročine, rad pa se gibam, sploh v času dopusta. Kolesarjenje v dolini pri tridesetih stopinjah in več po asfaltu, ki nase lepi gume kolesa, ni preveč po mojem okusu. Spomnil pa sem se, da v garaži čaka tudi moj "traktorček", kot ljubkovalno kličem svoje gorsko kolo. Vem, da so po radiu opozarjali, naj se pri takih stopinjah plusa nikar fizično ne naprezamo. Vem, da sem prav v teh stolpcih pisal o absurdnosti kolesarjenja, ko je pripeka najbolj v formi. A kaj, ko imam dopust v omejeni količini, željo po kolesarjenju pa v neomejeni želji. Tam zgoraj je hladneje. Z avtom in kolesom na strehi sem se zapeljal do Dovžanove soteske. Od tam naprej pa v hrib proti Kofcam. Odlična dopustniška destinacija. Ponosnemu na svojo odločitev, mi ni bilo težko obračati pedal po zelo strmem makadamu, ki pelje in pelje in pelje samo navzgor. To pišem zato, ker bi rad videl, da bi šel kdo po mojih kolesnicah. Vem, da ste verjetno že vsi bili z gorskimi kolesom na Kofcah, zato moram nekaj stavkov napisati za tiste, ki še niso bili. Dobrih šest kilometrov od Dovžanove soteske do križišča, ki kaže levo Kofce in desno Šija; predlagam, da izberete desno. Da, čeprav sem rekel, da sem kolesaril na Kofce, nikar ne pojdite direktno po označeni poti. Skušal bom razložiti, zakaj. Prekosarjenih šest kilometrov je zares težkih, zato na omenjenem križišču počijte. Če ne boste počili, boste zagotovo sledili tabli in zavili levo! Do Šije je še kar nekaj kilometrov vzpona, a ne obupujte. Ko boste odprli velika železna vrata, boste stopili v gorsko kolesarski raj. Planina Šija je nekaj najlepšega, kar si lahko ogledate s kolesa. Ves trud bo poplačan in vsaka kaplja znoja posušena takoj, ko boste zagledali hribe, pašnike in krave na njih. Če boste šli tja gor med tednom, boste verjetno sami. Jaz nisem bil. Srečal sem kolesarsko, Korošico, ki živi v Kranju in dela v Ljubljani ter najraje kolesari z gorskimi kolesom. Zgubila se je, zato sem se ji ponudil za vodiča. Vodil sem jo

čez Šijo do Kofc. Peš pot je odlična, zato se tudi s kolesom da lepo peljati. Prvič je bila na tej poti. Ni je mogla prehvaliti. Pozabila je na ves premagani klanc, in ko sva prispela do Kofc, sem ji seveda kot pravi vodič iz svojega nahrbtnika ponudil še osvežilno pijačo.

V dolini je šla vročina čez trideset stopinj, na Kofcah pa je kazalo ugodnih dvaindvajset. Nikamor se ni mudilo. Kolesarka je nadaljevala proti Podljubelju, jaz pa sem še malo užival v vetriču na višini tisoč petsto metrov in si razlagal, da je dopust odlično stanje. Težko bi rekel, da na taki višini in v tako lepi okolici čas stoji. Kadar je lepo, gre tudi uro pa ni ničemur podoben. Ravno pri naročeni drugi osvežilni pijači sem vlekkel na ušesa pogovor dveh gospodov, ki sta na ves glas hvalila dolgi greben Košute, gorovja, ki vabi vse tiste, ki imajo radi lepo s svojimi sončnimi južnimi travniki, in tiste bolj zahtevne planince s svojimi prepadnimi senčnimi severnimi stenami. Košuta naj bi se dvigovala vzhodno od Ljubelja točno po slovensko-avstrijski meji. Nisem vedel, da počivam pod pravo ogulico planin, ki se razgalja od Dolge njive na vzhodu do Kofc na zahodu. Drznil sem si poseči v njuno opisovanje z vprašanjem, ali priporočata kako fajr smer za nas, gorske kolesarje. Odgovorila sta mi, da naj naslednjič, ko bom na planini Šija, zavijem desno proti Planini Pungert. Tam se bo odprla pot, kakršne še nisem prevozil. No, sem si dejal, pa imam turo za naslednji dopustniški dan oziroma kako soboto ali nedeljo.

Spust v Jelendol in Dovžanovo sotesko sem opravil tehnično brezhibno in varno, ker med tednom ni gneče avtomobilov, ki se borijo za vsak ovinek, da bi prišli kar se da blizu domu na Kofcah. Sem pa spet srečal svojo klientko, Korošico iz Kranja, in to s krvavimi koleno. Revica je bila nepredvidna pri zahtevnem spustu proti Podljubelju in je padla. Predlagal sem ji, da skupaj nadaljujeva proti Jelendolu, ker je spust veliko bolj varen. Ubogala me je.

Trasa za Glasovo vadbo: Skupina A, B in C: vsi gremo na Jezersko. Skupina C gre do Jezerskega vrha.

 šport ob jezeru
Lakeview sport events
www.sport-bled.si

Pridite in tecite z nami!

Društvo Šport ob jezeru želi s svojo dejavnostjo poživiti dogajanja ob jezerski obali ter povabiti obiskovalce, da se rekreirajo v čudoviti naravi Blejskega jezera. Naše sporočilo je, da sta skrb za lastno telo in rekreacija predvsem užitek! Nekaj, kar ljudi napolni s pozitivno energijo. Ob tem moramo ohraniti pravo mero, da se ne izčrpavamo, marveč gradimo zdravje in samozavest ter boljše fizično kot tudi psihično počutje. Pridite v soboto, 10. julija, ob 9. uri in skupaj bomo tekli okoli jezera!

Life is good.®

Pokrovitelji:

Napovednik rekreativnih dogodkov

12. kolesarska dirka za Zlato čipko
Organizator: ŠPORTNO DRUŠTVO KAMIKAZE ŽELEZNIKI
Datum: 10. julija
Dodatne informacije: ŠD Kamikaze Železniki, 041/449 795, www.kamikaze.si, e-naslov: kamikaze@email.si

Lahka tura Šija-dom na Kofcah-Kofce gora-Šija
Organizator: PLANINSKO DRUŠTVO ČRNUČE
Datum: 10. julija
Dodatne informacije: J. Soršak, 041/858 091, www.pdcnuce.si, e-naslov: info@pdcnuce.si

NESREČE

DEDNO POLJE

Med podiranjem dreves umrl 41-letnik

Pri podiranju drevesa na planini Dedno polje nad Bohinjem se je v soboto popoldne zgodila nesreča, ki je terjala življenje 41-letnega moškega iz Stare Fužine, so sporočili s Policijske uprave Kranj. Na Dednem polju so v soboto čistili pašnik. Okoli 13. ure je 41-letnik iz Stare Fužine pričel na nadmorski višini 1570 metrov z motorno žago žagati starejšo smreko, ki je stala na robu strmejšje brežine. Smreka je ob podiranju najprej zdrsnila s štora, nato pa takoj naprej po pobočju, kar je 41-letnika presenetilo in se ni mogel pravočasno umakniti, zato so ga veje potisnile pod deblo. Zaradi hudih ran, ki jih je utrpel ob udarcu debela, je umrl na kraju dogodka. Pokojnika so s policijskim helikopterjem odpeljali v dolino. Policisti bodo napisali Poročilo na Okrožno državno tožilstvo v Kranju.

SELCA

Jadralni padalec padel s tridesetih metrov

V petek okoli 15.30 so policijski Operativno komunikacijski center v Kranju obvestili, da se je v Selcih jadrlni padalec znašel v težavah. 36-letnemu madžarskemu državljanu je namreč med letom zavrtelo jadrlno padalo, zato je zadel vrh smreke in padel z višine tridesetih metrov. Pri padcu se je huje ranil, zato so ga s helikopterjem odpeljali v ljubljanski klinični center, kjer je ostal na zdravljenju. Tuja krivda je izključena. **S. Š.**

KRIMINAL

DOMŽALE

Izpraznili urarno

Prejšnji teden so neznani storilci vlomili v poslovni objekt v Domžalah. Iz ene od prodajalnih so odnesli več sto ročnih ur, katerih vrednost je ocenjena na nekaj deset tisoč evrov.

ŽIRI

Izginil motor

Neznani storilec je v nedeljo zgodaj zjutraj na dvorišču Osnovne šole v Žireh ukradel neregistrirano motorno kolo Aprilia RS 250 rdeče barve s črnim napisom Aprilia in rdečim napisom Red Bull. Gmotna škoda znaša štiristo evrov.

HRUŠICA

Odkrili ukraden avtomobil

Gorenjski policisti za izravnalne ukrepe so v nedeljo popoldne na avtocesti pri cestninski postaji Hrušica kontrolirali 29-letnega Ukrajinca, ki je vozil osebno vozilo BMW X5. V postopku so na podlagi številke karoserije ugotovili, da so avto nekaj dni prej ukradli v Italiji. Na vozilu so bile že nameščene druge, ukrajinske registrske tablice, voznik pa je uporabljal ponarejeno prometno dovoljenje. Policisti so avto zasegli, Ukrajinca pa zaradi suma storitve kaznivega dejanja, ponarejanje listin in prikrivanja, pridržali.

ŠKOFJA LOKA

Vlomil naj bi domačin

Škofjeloški policisti so prejšnji teden obravnavali vlom v gostinski lokal v Podlubniku. Na podlagi zbranih dokazov sumijo, da je bil vlomilec dvajsetletni domačin, ki naj bi kaznivo dejanje v noči na 30. junij storil v družbi še treh neznanih sostorilcev. Tatovi so iz lokala odnesli različne prehranske izdelke, s čimer so lastnika oškodovali za tristo evrov. Del ukradenih predmetov so policisti osumljencu zasegli in vrnili trgovini. Zoper osumljenca sledi ovadba na pristojno tožilstvo, za drugimi storilci pa policisti še poizvedujejo. **S. Š.**

Sojenje Florjančiču in drugim preložili

Višje sodišče v Ljubljani bo odločilo, kje bodo sodili nekdanjemu dekanu Fakultete za organizacijske vede Jožetu Florjančiču in štirim soobtoženim. Tožilstvo jim očita zlorabo položaja ali pravic, Florjančiču pa tudi poneverbe oziroma neupravičeno uporabo tujega premoženja.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Včeraj so na zatožno klop Okrožnega sodišča v Kranju sedli nekdanji dekan kranjske Fakultete za organizacijske vede **dr. Jože Florjančič** in njegovi sodelavci na fakulteti **Drago Vuk**, **Jožica Novak**, **Miroslav Kljajić** in **Goran Vuković**. A še preden jim je okrožni državni tožilec **Janez Palovšnik** lahko prebral obtožnico, so začetek sojenja že preložili. Obramba namreč predlaga, da zadevo dodelijo ljubljanskemu okrožnemu sodišču, o čemer mora sedaj odločiti višje sodišče v Ljubljani.

Gre za znano afero zaradi izredno visokih honorarjev nekaterih predavateljev na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju in domnevno utajo davkov s strani fakultete. Nekdanji dekan Florjančič naj bi tako samo leta 2002 prejel kar 22 milijonov tolarjev (okrog 91.700 evrov) avtorskega honorarja. Ob vložitvi obtožnice avgusta lani je bila omenjena peterica obtožena storitve kaznive-

Nekdanji dekan kranjske Fakultete za organizacijske vede Jože Florjančič

ga dejanja zlorabe položaja ali pravic, Florjančič pa tudi kaznivega dejanja poneverbe oziroma neupravičene uporabe tujega premoženja. Teda je vodja kranjskega tožilstva **Irena Kuzma** razložila, da so vložene obtožbe povezane z nezakonitimi izplačili različnih oblik honorarjev v skupni višini prek osemsto tisoč evrov.

Na včerajšnjem naroku se je zapletlo, ker je Florjančičev zagovornik **Rajko Vrečer** predlagal izločitev kranjskega sodišča oz. vseh petih sodnic kazensko-preiskovalnega oddelka. Odvetnika in njegovega klienta je namreč zmotilo, da je o njunem ugovoru na obtožbo odločala vodja oddelka **Andreja Ravnikar**, tašča **Jureta Megliča**,

tudi predavatelja na Fakulteti za organizacijske vede. "Podana okoliščina vzbuja dvom o objektivnosti in nepristranskosti sodišča oz. sodnic kazensko-preiskovalnega oddelka," ocenjuje odvetnik. Na opozorilo predsednice sodnega senata **Marjete Dvornik**, da zakon o kazenskem postopku ne pozna instituta izločitve sodišča, je Vrečer odgovoril, da je prav zato poimensko navedel sodnice, ki bi jih rad izločil: poleg **Andreje Ravnikar** in **Marjete Dvornik** tudi **Andriano Ahačič**, **Metko Radjenović** in **Nevenko Hafner**. Njegov predlog je dopolnil Kljajićev zagovornik **Mihael Senica**, da naj zadevo dodelijo drugemu sodišču, najbolje kar ljubljanskemu.

Sodnica Dvornikova je predlog odvetnika Vrečerja zavrnila, ker da **Andreja Ravnikar** o tej zadevi ne more več odločati, medtem ko je predlog za izločitev preostalih sodnic po njenem povsem neutemeljen in ga sodišče "šteje kot poskus zavlačevanja postopka". Vrečerjev predlog, naj se v tej zadevi delegira drugo sodišče, pa morajo pretehtati višji sodniki, zato Dvornikovi ni preostalo drugega, kot da začetek sojenja preloži za nedolichen čas.

Odvetnik **Rajko Vrečer** je sicer prepričan, da bodo njegovega klienta **Jožeta Florjančiča** oprostili vseh obtožb: "Ne predstavljam si, da bi nekoga obsodili, ker je zaposlenim dal plače. V Sloveniji doslej niso obsodili niti tistih, ki delavcem ne izplačujejo plač."

Najboljša v svoji generaciji

S 1. julijem se je v policiji na novo zaposlilo 121 policistov in policistk. Med njimi je tudi **Katja Grum** iz Tržiča, ki je bila najboljša v deseti generaciji kandidatke in kandidatov za policiste.

SIMON ŠUBIC

Tacem, Kranj - Prejšnji teden je v Tacnu pred generalnim direktorjem policije **Jankom Gorškom** slovesno prisegla deseta generacija kandidatke in kandidatov za policiste. Med 121 policisti je nagrado za najboljšo kandidatko v generaciji prejela 23-letna Tržičanka **Katja Grum**, ki je s 1. julijem začela delati na Policijski postaji Kranj. Na Gorenjskem se je sicer zaposlilo petnajst novopečenih policistov, med njimi kar deset policistk. Na Policijsko postajo Kranj so poleg **Katje Grum** prišle še tri nove policistke. Med 49 policisti v Kranju je tako po novem že devet policistk.

"Vedno sem si želela postati policistka. Potem ko sem v Kranju opravila gimnazijo, sem se sicer vpisala na fakulteto za družbene

Nova kranjska policistka **Katja Grum** / Foto: GPU

vede, a želja je bila premočena in tako sem postala policistka," je povedala mlada policistka **Katja**, ki so jo na prvi delovni dan dodelili v intervencijsko patroljo. "Pri policijskem delu je zame zanimivo vse - od intervencij do nadzora prometa. Katero področje me najbolj zani-

ma, pa se bo verjetno pokazalo med samim opravljanjem dela. Čas bo najbrž tudi pokazal, ali bom stroga ali popustljiva policistka," je dejala.

Policijske vrste se sicer ta mesec zapolnilo 42 novih policistk in 79 novih policistov, ki so uspešno zaključili

18-mesečno izobraževanje za policista. "Postali ste del velikega sistema. Vaše delo bo zahtevno, a iskrene zahvale ljudi, ki jim boste pomagali, bodo odtehtale vse težke trenutke," jih je na slovesni prisegi v Tacnu nagovoril **Goršek** in svetoval, naj pri policijskem delu sledijo svojim etičnim načelom ter ne pozabijo, da so policisti v službi ljudi. "Izbrali ste poklic, ki ni samo poklic, pač pa tudi poslanstvo," je dejal državni sekretar **Damjan Lah**. "Pogosto se boste znašli na zelo tanki meji, ko lahko že majhen korak pomeni zdras na območje nedopustnega posega v pravice in osebnostno integriteto drugih ljudi. Zato je za policistke in policiste še toliko bolj pomembno dosledno spoštovanje zakonitosti, poklicne etike in načela enakosti za vse," je dodal.

89.8 91.1 96.3
Gorenjski prijatelj
Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si
RADIO SORA

Snovanja

59

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

UREDNIK: MIHA.NAGLIČ@SIOL.NET

Počitnice so, za šolarji odhajamo na lepše še drugi. Na dopustu bo tudi večji del kulture. Ob tem pa je naravnost presenetljivo, kaj vse v zadnjem času počnemo Gorenjci na kulturnem področju, ne le tisti, ki so zaposleni v poklicnih kulturnih ustanovah, ampak še marsikdo drug ...

Grudnove Šmikle v kresni noči

MIHA NAGLIČ

Se še spominjate, kako ste preživeli letošnjo kresno noč, tisto s 23. na 24. junij? Ja, saj vem, v postelji, kot vsako drugo. Kar nekaj je bilo takih, ki so v sončnem popoldnevu tistega dne gledali nogometno tekmo naših z Angleži; da bi hitreje preboleli poraz, so zvečer nekaj spili in nato še lažje zaspali. Jaz sem šel po tekmi pokosit travo okoli hiše, a ni prav dosti pomagalo. Pa sem šel še v cerkev sv. Ane na Ledinci (v žirovski fari), kjer je bil že petnajstič zapored kresni koncert. Zmeraj se je začel ob devetih, to pot pa me je vabilo zgrešilo in nisem vedel, da se je začel že pol ure prej. Zamudil sem in jezen na ves svet vstopil v cerkev, napolnjeno z žlahtnim petjem. To me je povsem pomirilo, pogled na pevski zbor pa še močno poživil. Pele so namreč **Grudnove Šmikle**, porojene v čisto drugem letnem času, kot je kresni; prvič so namreč zapele v grudnu, na dan sv. Miklavža - saj ste že slišali zanje, so ena najbolj svežih vokalnih skupin na gorenjski in slovenski glasbeni sceni. Če bi bil človek mlad kresnik, one pa kresnice v kresni noči, bi se veselil še bližjega srečanja z njimi, tako pa ... So zapele najprej - hiši primerno - nekaj nabožnih, potem pa še vrsto slovenskih ljudskih, vse pod vodstvom **Marjete Naglič**, s katero nisva, kot sva ugotovila že na eni od Glasovih prej, nič v žlahti, hvalim jo zato, ker svoje mladenke že osmo leto vodi tako, da so dosegle res zavidljivo raven, tako v grudnu kot v malem travnu, tako pod Šmiklavžem kot pod Šentjanžem. Čestitam!

Pa še ena kresna. Prav v času, ko so Grudnove Šmikle prepevale v eni od cerkva na gorenjskem jugu, se je v Cankarjevi sobi na Rožniku v enourni klavzuri sestala žirija za Delovo nagrado Kresnik in izbrala najboljši slovenski roman od tistih, ki so izšli v letu 2009. Izbrali so Svinjske nogice pisatelja Tadeja Goloba. O njih bomo gotovo še pisali, še prej seveda prebrali, to pot želim izpostaviti le dejstvo, da je letošnji petčlanski žiriji predsedoval **dr. Miran Hladnik**, slovenist in profesor na Filozofski fakulteti v Ljubljani, po rodu in bivališču na Srednji Dobravi pri Kropi pa Gorenjec in, ne nazadnje, stalni sodelavec Snovanj. Prav v teh lahko preberete tudi njegov članek o tem, kako se je kahal letošnji kresnik.

In še ena globalna. V Snovanjih je julija 2008 izšel prvi večji članek o enem naj-

večjih knjižnih podvigov na Slovenskem v novejšem času - o Valvasorjevi grafični zbirki v 18 velikih knjigah, ki jo je pod naslovom **Iconotheca Valvasoriana** izdal **dr. Lojze Gostiša**, umetnostni zgodovinar, po rodu Žirovec, sicer pa že dolgo Ljubljčan. No, vse to že vemo. Novo je, da je dr. Gostiša, ki mu pri 87. letih ni več do tako dolgih potovanj, pooblastil predsednika vlade Boruta Pahorja, da ob obisku Kitajske in Expa 2010 v Šanghaju en komplet (v vrednosti 30.000 evrov) podari Kitajski. Velika država je velikega darila vesela in ga bo shranila v Kitajski narodni knjižnici v Pekingu.

Med gorenjskimi ali z Gorenjsko povezanimi knjigami, ki so izšle v zadnjih mesecih, se domislil vsaj treh. **Sončne ure**, pisemske korespondence **Borisa Pahorja** in **Marije Žagar** (1961-1996), ki jo je uredila in pri

Slovenski matici objavila Urška Perenič. Tržaški pisatelj in kranjska profesorica sta si bila blizu, bližino sta ohranjala na način, ki je v času mejlov in esemesov vse redkejši - v pismih, pisatelj pa je svojo prijateljico počastil z nazivom "slovenska Madame de Sevigne". Po budnik knjige je bil prof. Hladnik, njen nekdanji dijak na Gimnaziji Kranj; tudi o tej zadevi je že pisal na teh straneh. V Poljanski dolini pa sta se porodili dve knjigi v narečju, torej ne v gorenjsčini, ampak v poljanščini. Pesniku **Janezu Ramovešu** je pri Cankarjevi založbi izšla pesniška zbirka **Čreda**, urednik Zdravko Duša jo je povzdignil do neba, še višje od Janezovega "Bligaša". Preberite si pogovor z njim na naslednjih straneh. Založba Modrijan, ki jo v Ljubljani vodi Poljanec Branimir Nešović, pa je izdala dramatisacijo Tavčarjeve Šarevče-

ve slive, kakor sta jo že 1983 napisala in v poljanščini uprizorila **Andrej Šubic** in **Boris Pintar**, pod naslovom **Šarucova sliva**. Nadvse simpatično delo!

In ne nazadnje: 4. junija je minilo sto let od rojstva Antona Dermote (1910-1989), Kroparja, ki je postal eden prvakov Dunajske državne opere, "lirični tenor izredne muzikalnosti in kulture". V Kropi so ga počastili z imenitnim koncertom, prav na stoti rojstni dan in pod naslovom **Poklon Antonu Dermoti**. Vsestranski Slavko Mežek že napoveduje ponovitev jeseni na Dunaju, morda tudi v Salzburgu. Mi pa smo z znamenitim rojakom 21 let po smrti naredili "umišljeni intervju", tudi tega lahko preberete v nadaljevanju ... To je bilo le nekaj cvetk iz gorenjske kulturne antologije zadnjih tednov; vseh še zagledali nismo, kaj šele, da bi jih utrgali.

Pele so Grudnove Šmikle, porojene v čisto drugem letnem času, kot je kresni; so ena najbolj svežih vokalnih skupin na gorenjski in slovenski glasbeni sceni. Če bi bil človek mlad kresnik, one pa kresnice v kresni noči, bi se veselil še bližjega srečanja z njimi, tako pa ...

Grudnove Šmikle na kresnem koncertu v cerkvi sv. Ane na Ledinci / Foto: Polona Mlakar Baldasin

POGOVOR

Snovanja

Janez Ramoveš ni običajen Janez, tudi ni samo Janez Ramoveš. V njem je nekaj, česar velika množica nas "navadnih Janezov" nima. Na svet gleda drugače, čeprav nam opisuje takega, kot ta je, saj v njegovih pesmih beremo tisto, kar ve, vidi, čuti ... Petim pesniškimi zbirkami se je pred nedavnim pridružila nova z naslovom Čreda. Čreda so Ana, Agata, Anastazija, Anica, Alenka, Ajda ... do Estere.

Poezija je en tak ringelšpil

JANEZ RAMOVEŠ, PESNIK

IGOR KAVČIČ

Ko je Zdravko Duša, urednik pri Cankarjevi založbi, predstavljal vašo najnovejšo zbirko pesmi, je govoril o enem najboljših sodobnih pesniških opusov ...

"Pred leti se je navdušil nad Uršulo in Fanti iz Jazbecove grape, ki so izvajali moje pesmi. Poleg tega je po rodu Tolminec in mu je moja pesniška in siceršnja govorica blizu. Poljanščina je veliko bolj sorodna primorski kot gorenjski govorici. Zdravko pa je hkrati tudi poznavalec življenja, kakršnega opisujem v svojih pesmih.

Pred štirimi leti je pri Cankarjevi založbi tako izšla moja zbirka *Staroselski ciklus*, zbirka *Čreda* pa je druga pod Zdravkovim uredništvom. Knjiga je sicer nastajala kakih petnajst let, vzporedno z drugimi pesmimi. Vsakih toliko časa sem padel v te krave ... in pri tem prihajal do spoznanja, da med nami živijo bitja z velikimi toplimi očmi, ki v boju s človekom vedno odnesejo krajši konec. Ta topel goveji pogled mi je dal misliti."

Za zraven? Zbirka navzven deluje kot skrbno zapisana in izbrana celota pesmi. Nasprotno, kot pravite, imam jaz občutek, kot da ste se vseskozi držali nekega skrbno načrtovanega koncepta ..., se motim?

"Edini koncept je bil narediti ogromno količino pesmi na to temo, ki bi hkrati, ne glede na to, katero pesem bi izluščil iz celote, ta morala stati sama zase. Potem je tega nastalo kar precej in se nisem mogel upreti, da ne bi začel delati nekakšnih izborov. Črtal sem. Moj princip je tako ali tako, da nekaj napišem in potem to zgostim v nekaj konkretnega. Ta zbirka je izbor vsega, kar sem napisal na to temo."

Ne le do črke E (naslovi pesmi so namreč ženska imena)?

"Ne, ne tudi naprej sem delal, tudi sonetne vence, čisto prave ..."

Kaj, a ti v Čredi niso?

"So, so pravi, ampak mislim, na sonete, ki so dosti bolj urejeni ..., so enako dobri kot ti v zbirki, samo jih nekako nisem videl v končnem izboru."

Pravzaprav ste kar precej "predalčkali" ...

"Saj pravim. Pesmi so nastajale petnajst let, po ciklusih. Ko me je zgrabilo, sem naredil en sklop, potem eno leto ničesar, pa spet nov sklop pesmi. Ko so ti nastajali, jih nisem nič razvrščal. Tako ali tako sem vseskozi imel v mislih maso pesmi, po vzoru tistih glinenih vojščakov, ki so jih odkopali na Kitajskem. Množičnost me impresionira. Nekako butne vame ... Vsaka pesem je lahko del celote ali pa sama po sebi deluje kot celota."

Prvi del zbirke ni zapisan v sonetu, niti ni rime ...

"V originalu so bili to nekakšni *sonetoidi*, potem sem pa vse skupaj razdril in napisal poezijo v prozi. Ta del je za ogrevanje. S temi pesmi sem tudi jaz začel. Zdi se mi, da nekako vpeljujejo zbirko in so nekoliko bolj pripovedne. Potem sem šel po črkah, a, b, c, d, ... Upam, da se iz zbirke čuti, da bi tega lahko bilo še veliko več."

Kot bralec v zbirki lahko mimogrede spoznam tudi življenjski cikel krave, od tega, kje jo je kmet kupil, kako pridna ali nemirna je bila, kaj je najraje pospravila v želodec, kolikokrat je strila, koliko je bilo juncev in koliko krav, je bila dobra mlekarica ali ne in na koncu, kaj je kmet z njo naredil ... Je bila le še za župo ali za kaj več?

"S tem sem gor rasel, imam izkušnje s temi stvarmi, čeprav se doma s hlevom ne ukvarjamo več. In starejši kot sem, bolj se vračam nazaj v otroštvo. Ko sem bil star štiri, pet let, so me namesto v vrtec dali h kovaču. To imam še danes v spominu, kovač je imel ognjišče in meh za razpihovanje žerjavice. Mene je posadil poleg na pručko in tako sem sedel tam in spremljal

Janez Ramoveš v soboto, 26. junija, v Suši / Foto: Igor Kavčič

dogajanje v kovačiji. In so pijani dedci vozili konje z okoliških hribov ... Ko gledam nazaj, se zavedam, da so bila vsa ta doživetja zame privilegij. Pa tudi ta živalski svet na kmetiji mi je bil domač. Doma smo vedno imeli nekaj krav."

Zakaj ste kravam dali običajna ženska imena. So ta karkoli povezana z lastnostmi, ki jih pozneje prisojate posamezni kravi ali ste želeli predvsem šokirati?

"Ne gre za provokacijo. Bolj gre za rime kot take.

Kravam sem pač moral dati imena. Navsezadnje je to poezija in ne zgolj kronika in evidenca teh bitij. Poezija je en tak ringelšpil, se usedeš gor in potem se počasi začne svet vrteči. Tako so se tudi ta imena vrte naokrog."

No, da ne bi katera zamerila ...

"Njen problem, saj ni nič žaljivega."

Pa bi lahko, tem kravam pripisujete povsem človeške stvari, celo ljubezen do bikov, ki so v staji poleg

njih ali pa so se, reve uboge, le enkrat srečale s svojim dragim ...

"Zagotovo nekaj človeškega preseva skozi te krave, ampak ob tem si ne predstavljam ravno nekih človeških usod. Dopuščam pa bralcu možnost za karkoli."

Jaz v pesmih vidim tudi človeške usode.

"Bralci smo si med seboj različni."

Opažate na nastopih in literarnih branjih, da so komu vaše pesmi tudi smešne?

Vsakah toliko časa sem padel v te krave ... in pri tem prihajal do spoznanja, da med nami živijo bitja z velikimi toplimi očmi, ki v boju s človekom vedno odnesejo krajši konec. Ta topel goveji pogled mi je dal misliti."

POGOVOR

Snovanja

Cita

Riba zlata z rjepam miga po cevih,
von z napajalnika pogljeda, reče,
Cita, parnesla sm ti povhn srječe,
usta se j kreveja v parjazn smih.

Cita gljeda, sama na varjame,
name, da b se kešn bitje spovnu,
men, de kjer be želja vsaka spovnu,
ne, tu sploh ni mogwoče, de b bel zame.

Riba, živčna, skor že preč odplava,
že doši ja, že ji sape manjka,
ke oglasi zamaknena se krava.

Dej, de b z mejn futra vlik ve mlika imila,
de za pule več gnoja be nardila,
pa tele, de be vsake kvatre strila.

"So, ampak to je najbrž predvsem v povezavi z narečjem."

Še enkrat, rekli ste, da je to neka skrajšana verzija celotnega opusa o kravah?

"Uredniku sem poslal to različico, ki je potem še leto dni stala, nakar sem izločil še dvajset pesmi, pa ne, ker ne bi bile dobre, bolj zaradi občutka, da je dovolj. Tem stvarjem se prepuščam intuitivno, nimam nekega strokovnega in znanstvenega pristopa, čeprav je ta tudi v poeziji mogoč. Zdravko Duša je dober urednik in ima posluš za poezijo."

Ste kdaj razmišljali, da bi k zbirki dodali mali slovar, prevode poljanskih narečnih besed v zborni jezik?

"Mislim, da to ni potrebno. Stvar je tako daleč, da bodo to nekoč najbrž morali početi drugi. Zbirka kot taka ne potrebuje slovarja. So pa bile spočetka dileme o tem. Kakorkoli, sam tega ne bi počel, sem premalo strokovno podkovan. Pa tudi sicer,

sam ne pišem pesmi v tem jeziku zato, da bi kakorkoli želel ohranjati narečje. Pesmi so zgolj po naključju moj prispevek k temu. Jaz se namreč ne trudim, da bi nekaj ohranjal, jaz preprosto tako govorim."

Prvo knjigo pesmi ste izdali v zbornem jeziku. Se lažje pesniško izražate v narečju ali v "knjižni slovenščini", kot pravimo?

"Prva knjiga je bila v zbornem jeziku in ni šans, da bi še kdaj poskusil. To, kar pišem, je namreč moja osebna govorica in zdi se mi samoumevno, da pišem v tem jeziku. Najbrž sem sicer nekako razporejen v predalček narečnih avtorjev, a sam ne čutim kakršnekoli druge povezave z drugimi avtorji, ki ustvarjajo na ta način. Bližja so mi urbana rokovska in pankovska besedila. Danes so mi raperji bližji kot razni zapisovalci in ohranjevalci avtohtonega jezika, ki delajo zato, da bi ohranili neko govorico, narečje ... Še enkrat, to je moja

edina izbira, na neki način sem bil prisiljen v to in ne razmišljam več o tem. Nimam težav s pisanjem v poljanskem narečju in to mi je več kot dovolj. Mogoče, če bi se lotil proze ..."

Ne boste rekli, da vas ne mika?

"Niti ne. Delam preveč zgoščeno, da bi to lahko bila proza, preveč informacij je na enem mestu. Seveda pa gre za čisto drugačne postopke pri pisanju. No, ne bom pa rekel, da to ne bi bilo mogoče."

Vedno čakate na navdih?

"Nisem obremenjen, ali bom še kdaj kaj delal. Vsak mlajši avtor se boji krize, kaj pa če ne bo več navdiha, meni je vseeno. Če ni navdiha, pustim vse skupaj in poskusim naslednjič. Ko si mlad, si nestrpen. Zdaj vem, da moraš potrpeti in če verjameš, v nekaj ti bo tudi uspelo."

Ali kdaj sedete za mizo in rečete, danes pa moram nekaj napisati?

"V bistvu ne, ker mi ni treba."

Hmmm, neznosna lahkost bivanja ...

"Bivanja ne vem, ustvarjanja pa zagotovo. Ponavadi sem imel večjo težavo, da sem izstopil iz pisanja, kot pa vanj vstopil. Še posebej Čreda mi je postala prava obsesija. Po eni strani so besede zelo resna zadeva, z njimi se ne gre "zajebavat", po drugi pa te lahko odnese, ko enkrat padeš noter. Vedno moraš imeti varovalke, neki mehanizem, ki ti pomaga, da boš iz tega izstopil in v sebi ostal zdrav."

Zdrav, ja. Čeprav je moč v številnih vaših pesmih prebrati, kako zajebano je v resnici življenje. Vse je tako zelo res.

"Seveda. Ampak če imaš urejeno osebno življenje, po-

tem kar gre. Meni je družina vedno veliko pomenila."

Vaša Čreda namreč ne pri naša vedno prijaznega branja ...

"Ja, mogoče se v njej zrcali kar veliko tesnobe. Ampak tak je odraz dejanskega stanja, pa ne moje tesnobe, življenja nasploh, pa naj bo to človeško ali živalsko. Za našo dušo gre. Krščanstvo sicer živalim ne pripisuje duše, ampak ko pogledaš tiste oči, nisi prepričan, da to res drži."

Je okolje, v katerem živite bonus za vaše ustvarjanje?

"Tu v Suši sem res že od otroštva, najdlje časa od doma sem bil, ko sem šel za 15 mesecev k vojakom. Ne vem, če je okolje neka velika prednost. Največ pesmi sem napisal v fabriki ob liniji za strojno obdelavo lesa. Na papirčke. Vseskozi te spremlja melodija stroja, enakomeren hrup ... Mogoče je to bolj vplivalo na moje pisanje kot pa ta naš mir tukaj gor, kjer živimo. Saj ne rečem, seveda veliko pišem tudi doma, ampak ritem tovarne je prav tako lahko vzpodbuda. Delo je rutinirano, za strojem si sam ... Pri meni je vse povezano z nekim ritmom."

Vas pisanje pesmi sprošča?

"Ne vem, kako bi temu rekel. Pisanje zame ni kot neki dnevnik, osebna izpoved. To ni moj ventil za sproščanje, bolj obsesija. Ne, ni zabava, je pa lahko olajšanje in zadovoljstvo, ker si nekaj naredil. Ponavadi pišem sebi kot bralcu, zato je zelo pomembno, da sem po opravljenem delu predvsem zadovoljen sam s seboj."

Poezija torej ni nekaj "za zraven"?

"Vedno mi je bila poklic."

Ne mizar?

"Imaš družino in je treba preživeti. Nikoli si nisem iz

srca želel biti mizar. Sicer bi želel biti boljši. Saj znam delati, za kar sem se izučil, hkrati pa tudi vem, da je mizarstvo neke vrste umetnost. In to ni moje vrste umetnost. Predvsem mi je pomembno, da mi moje delo v tovarni ni pobralo ustvarjalnosti. Če bi delal v knjižnici, bi mogoče težje pisal pesmi."

Pogosto predstavljate svoje pesniške zbirke na literarnih večerih?

"Nastopam, če me povabijo. Najboljše je, kadar se pridružim Uršuli Ramoveš in Fantom iz Jazbecove grape. To je druga publika kot pa tista na literarnih večerih."

Vaša žena Uršula je s svojo skupino vašim pesmim dodala dodatno vrednost ...

"Uršula je odlična pevka in očitno je v mojih pesmih videla, da se jih da tudi peti. Najprej se mi je to zdelo nekoliko čudno, zdaj lahko rečem, da je ravnala prav. V bistvu se sploh ne spomnim več, kdaj se je vse to začelo, vem pa, da je na začetku prve pesmi pela še v zbornem jeziku. Zdaj vidim, če bi začel pisati besedila za pevce, to sploh ni taka znanost."

Pa ste napisali kaj po naročilu?

"Nikoli."

Niti za Uršulo?

"Ne. Razen dodajanja novitev verzov in menjave besede, dveh, večje korekcije niso bile nikoli potrebne. Pesmi so skozi uglasbitev tudi bolj dostopne in prijazne do poslušalcev in bralcev ..."

Čeprav je sporočilo marsikatero pesmi daleč od prijetnega ...

"V bistvu je to rokenrol. Rokenrol so moje pesmi in rokenrol je tudi način, na kakršnega so predstavljene."

Sto let je že od rojstva Antona Dermote, Gorenjca, ki je postal eden prvakov Dunajske državne opere, "lirični tenor izredne muzikalnosti in kulture". V Kropi so rojaka počastili z imenitnim koncertom, prav na stoti rojstni dan, 4. junija. Mi pa smo z njim enaindvajset let po smrti naredili tale intervju ...

Lirični tenor iz Kroepe v dunajski Operi

ANTON DERMOTA (1910-1989), TENORIST

MIHA NAGLIČ

Dovolite nam, da vas kot dunajskega gospoda najprej vprašamo, kje so tekla vaša otroška leta?

"Moja otroška leta so tekla v revščini, v taki revščini, kakršno si danes komaj lahko predstavljamo. V malem slovenskem trgu Kropi v radovljiškem kraju, kjer sem se rodil 4. junija 1910 v znamenju dvojčkov, je živelo šeststo ljudi v sto štirih hišah, od teh pa so se tri že podirale in nihče ni v njih stanoval. Zemlja, na kateri stoji ta kraj, je trda in skopa. V občini so živeli le trije kmetje, od teh eden župnik, drugi pa krčmar."

Koliko vas je bilo v vaši družini?

"Oče je bil zvest podanik cesarja; bržkone so ga krstili po cesarju v Schönbrunn - Joža. Mati pa je dobila ime po cesarici Elizabeti. Čeprav so naš del Slovenije - Gorenjsko - Karavanke ločile od sosednjega Koroškega, je naša dežela sodila do konca prve svetovne vojne k avstro-ogrski monarhiji. Tako sem kot tretje rojeni prišel na svet še kot stari Avstrijec. Bilo nas je enajst ali dvanajst otrok - prav natančno tega več ne vem, zakaj nekaj jih je umrlo že zgodaj, še kot dojenčki. Leta 1907 se je rodil prvi otrok - deklica - in krstili so jo po očetu - Jožefa. Leto pozneje je prišel na svet brat Hijacint, ki je 18 let star stopil na zarjavel žebelj-podkovnik in je umrl za tetanusom. Med brati, ki so se rodili za menoj, je bil četrti po vrsti Leopold, pozneje pevec kakor jaz, nato 'sveti trije kralji', Gašper, šesti otrok in dvojčka Miha in Boltežar. Toda svetopi-semska imena jim niso prinesla sreče. Boltežar je umrl še kot dojenček, Miha devetleten, Gašper pa je bil žrtev avtomobilske nesreče hkrati s svojim sinom ..."

Kakšno pa je bilo razmerje med starši in otroki?

"Razmerje med otroki in starši je bilo patriarhalno. Očeta in matere nismo ticali, temveč vikali. Ugovarjati nismo smeli, očetov ukaz je bilo treba molče ubogati. Oba, oče in mati, pa sta bila polna dobrote - to smo čutili. Toda bila je sramežljiva dobrot, nista je kazala. Otroci smo začeli svoj dan z mašo ob sedmi uri zjutraj, kamor so nas vsak dan pošiljali. Na poti v cerkev smo v župnišču oddali prazno mlečno kanglo. Župnik je imel kakih osem krav in njegova sestra, župniška kuharica, nam je delila dragoceno mleko, ki je bilo namenjeno vselej le najmanjšemu med nami. Obracunali smo konec tedna. Po maši, kjer sem ministriral, smo šli iskat polno kanglo. Ko smo odšli iz župnišča, nas je dan za dnevno vselej popadla skušnjava. Zraven kravjega hleva je namreč stal svinjak, kjer so pripravljali tudi hrano za svinje. V velikem kotlu je vrela repa, korenje in krompir. Zapeljivi vonj je včasih zmotil celo našo pobožno zbranost v cerkvi. Skušnjava pa je bila prevelika, da ne bi včasih hitro na skrivaj izmaknili iz kotla kak kosček. Pozneje mi je v življenju redkokdaj tako čudovito teknilo kot ti ukradeni kadeči se grizljaji iz kotla za prašiče, s katerimi smo tolažili svojo jutranjo voljo lakoto."

Pa preskočiva vaše glasbene začetke učenca orglar-ske šole, organista in zborovodje, študenta glasbe in člana opernega zbora v Ljubljani in nadaljujva kar s sprejemom v hišo, ki ste ji posvetili svojo pevsko kariero - Državni operi (Wiener Staatsoper) na Dunaju. Kako vas je sprejela?

"Ta odločilni preizkus je bil v zadnjih marčnih dneh 1936 opoldan na odru dunajske opere pred zatemnjenim avditorijem, ko nisem ne videl ne slutil, kdo vse je tam sedel. Za začetek sem izbral Beethovno Adelai-

Foto: Slovenski gledališki muzej, Ljubljana

Anton Dermota na fotografiji iz leta 1936

do, nato pa arijo iz Don Juana Il mio tesoro. Nato se je razlegel iz avditorija glas: hvala lepa! in s tem je bilo konec ... No, nato sem zaman zelo dolgo čakal, zato sem se kratko in malo še enkrat javil k avdiciji. Drugič se je vse ponovilo, vedel pa sem, da v avditoriju sedi med drugim ne le direktor Kerber, temveč tudi prof. Ferdinand Grossmann, vodja opernega zbora, pozneje tudi velik strokovnjak za šolanje solistov, pevski pedagog mednarodnega slovesa. Pel sem iste skladbe kakor prvič, dodal pa sem veliko arijo Kalafa iz Puccinijeve Turandot, ki je bila nedvomno visoko nad mojimi tedanjimi glasovnimi zmognostmi. Kljub temu so me takoj potem poklicali v ravnateljstvo. Stal sem pred Erwinom Kerberjem. Že s prvimi besedami mi je pregnal občutek za spoštljivo razdaljo med nama, s tem pa tudi mojo plaho tesnobo, in sicer

tako, da me je tikal. Sicer pa je tako ravnal z vsemi mladimi člani opernega ansambla, ki so mu prišli pred oči, kakor sem lahko pozneje videl. Zmajal je z glavo, me pozorno pogledal in rekel po salzburško: 'Ja, fant, kar preveč sestradan se mi zdiš. Tako ne bo šlo. Nimaš še prave postave za oder. Vsak dan moraš še posebej pojediti tri žemlje s šunko, da bo kaj iz tebe!' Nato sem plaho odgovoril: 'Ja, gospod direktor, odkod pa naj jih vzamem?' 'Ah, tako!' je zagodel in me sočutno pogledal. Ne vem več, kako je še potekal najin razgovor, vem le, da je bil Kerber tako očetovski in prijazen, kakor si od opernega ravnatelja danes skoraj ne moremo več misliti. Nazadnje me je odslovil z besedami: 'Sedaj pa mi ne reci gospod direktor, ampak kratko: stric. Si razumel?'"

Katera pa je bila vaša prva "velika vloga"?

"Spomladi leta 1937 sem pel svojo prvo veliko vlogo v državni operi, ko je dirigiral Josef Krips, in sicer vlogo Alfreda v Verdijevi Traviati. Moja vloga pa je bila toliko težja, ker sta bila moja partnerja dva zelo slovita pevca: Jarmila Novotna kot Violetta in Aleksander Sved kot oče Germont. Novotna, rojena Pražanka, je bila pravi pojem dive: lepa, elegantna, privlačna, kratko malo vzorodrske pojave, s prav tako vzornim glasom ... Uspeh premiere je bil velik, kritika me je slavila kot odkritje. Tako je pisal Morgenblatt: 'Velik uspeh slovenskega tenorja v dunajski državni operi.' In nato: 'Čar tega glasu je v barvno čisto posebnem timbru. Mehak kot žamet, s temnim prizvokom se preli-va ta dobro obvladani, pristno slovanski tenorski glas. Umetnik pozna metodiko dihanja, zmožen je za izvrstnim naraščanjem in upadanjem fraze plastično oblikovati. Njegovo petje je vselej umetniško dovršeno, umno in preudarno frazirano, igra je preprosta in učinkovita. Ta debut zelo veliko obeta.'"

Katere od dunajskih opernih div se lahko poleg Novotne še posebej spomnite?

"Ljube Velič. Še med vojno je iz svoje domovine, Bolgarije, prišla na dunajsko glasbeno akademijo študirat petje in prve uspehe si je priborila v Volksoperi, ki se je tedaj imenovala 'opera mesta Dunaja'. Nato je pela z menoj Giulietto, kmalu nato Donno Anno (tudi pri salzburških slavnostnih igrah) ter pozneje Manon in Tatjana. Vloga, ki je bila kakor zanjo napisana, pa je bila Saloma, ki ni poznala oziroma s katero se je vzpela kot komet. Ko sem kot Narraboth mrtev ležal na odru, sem se vedno bal, da mi ne bi v svoji burni igri stopila na obraz. Bila je prava primadona z vsemi lastnostmi, z močnim impulzivnim izražanjem, pomembna kot umetnica in kot človek. V Hoffmannovih

"Ko so papežu Piju XII. predstavili mene, je dvignil obrvi in s priznanjem rekel: 'Oh, il tenore!' Kako je to povedal, mi je dalo misliti, da pride v Italijo 'il tenore' takoj za ljubim Bogom."

STOLETNICA

Snovanja

pripovedkah sem ji moral kot Giulietti strastno peti o svoji ljubezni. Ko sva pri neki predstavi pela na skrajnem zunanjem robu odra, se je po velikem duetu temperamentno privila k meni in zašepetala: 'Poljubi me na dekolte!' Tako me je osupnilo, da bi kmalu padel z njo vred med orkester ..."

Kako pa je ta temperamentni in zaljubljeni prizor doživela vaša soproga?

"Po prizoru je za odrom srečala mojo ženo Hildo, ki je prisostvovala predstavi. Ljuba je vsa žareča stopila k njej in ji ponosno rekla: 'Ali nisva bila sijajna? To je bil pravi teater!'"

Z dunajsko opero ste večkrat gostovali po svetu, tudi v Rimu ...

"Vrhunec tega našega gostovanja v Rimu je bil dan, ko je papež Pij XII. v posebni avdienci sprejel ves naš ansambel. Ko smo stali pred svetim očetom, je vsak od nas čutil, kako pomemben je ta trenutek in kako velika osebnost stoji pred nami. Posamič smo mu bili predstavljani in papež je vsakemu v nemščini rekel kaj primernega. Nekoliko se je nasmehnil, ko je Vilmi Lipp rekel: 'Ah, vi ste soprano leggiero!', nakar je ona pogumno popravila: 'Ne, sveti oče, koloraturna sopranistka sem!' - Ko je papež opazil, v kakšnem stanju je moja žena, jo je pokrižal in rekel: 'Blagoslavljam vas in vašega otroka!' Tako je bil najin sin deležen papeškega blagoslova, še preden je bil rojen. Ko so me predstavili, je dvignil obrvi in s priznanjem rekel: 'Oh, il tenore!' Kako je to povedal, mi je dalo misliti,

da pride v Italiji 'il tenore' takoj za ljubim Bogom."

Peli ste pod taktirko svetovno znanih dirigentov, v slovitom Teatro Colon v Buenos Airesu pa ste se že 1948 srečali z dirigentoma Erikom in Carlosom Kleiberjem ...

"H Kleiberjevim predstavam je prihajal tudi njegov sin Carlos. Če smo se v pavzi srečali v očetovi dirigentski sobi, smo spoznali mirnega, zelo simpatičnega fanta. Pozneje sem ga po mnogih letih spet srečal v dunajski operi. Medtem je postal svetovno znana dirigentska osebnost - poleg Karajana je bil eden prvih, če ne celo prvi dirigent našega časa. Dirigiral je Wagnerjevega Tristana, pri tej predstavi sem pel vlogo mornarja. Srečanje pri skušnji me je presenetilo, ker me je nagovoril v lepi slovenščini. Pokazalo se je, da je poročen s Slovenko, ki jo je spoznal kot baletko v Münchnu. V poletnih mesecih je hodil s svojo družino na dopust v Zasavje. Na moje vprašanje, kaj tam dela, ker tam ni kakega značnega letoviškega kraja, mi je odgovoril: 'Grem po mleko, po jajca, maslo, zelenjavo, in tako dalje, posvetim se okolju in mi ni prav nič dolgčas.'" (Carlos Kleiber je umrl 13. julija 2004 v Konjšici pri Litiji, tam je tudi pokopan; njegova žena je bila Stanka Brezovar. Op. M. N.)

Kateri pa je bil najlepši trenutek v vašem glasbenem življenju?

"Ko je dr. Böhm 5. novembra 1955 pri dopoldanski slovesnosti prosvetni minister izročil zlat ključ sijajno obnovljene operne hiše /z gorele v bombardiranju 13.

marca 1945, op. M. N./ in je Böhm začel svoj govor: 'O Bog, kakšen trenutek!' sem že začutil v sebi tisto slavnostno razpoloženje, za katero sem upal, da bo prepajalo vse slavnostne dni, katerih so se Dunajčani tako navdušeno udeleževali. Zvečer se je pri drugem dejanju Fidelia dvignil zastor in začela se je moja velika scena: 'Bog, kakšna tema!' Ta trenutek velja za enega najlepših v mojem življenju."

Florestan v Beethovnovem Fideliju in Octavio v Mozartovem Don Juanu v dveh zaporednih dneh ob ponovnem odprtju Opere leta 1955 sta morda vaši največji vlogi?

"Tudi obe predstavi Don Juana sta kljub preobremenitvi uspeli v zadovoljstvo vseh. Po premieri sem na hodniku opere srečal glavnega intendanta münchenske opere. Segel mi je v roko, rekoč: 'To je bil najlepši Octavio, ki sem ga kdaj slišal!' Ob takih besedah pa tudi ni bilo več pomembno, kar je pisalo v časnikih, čeprav so poročila v hvali prekašala druga

drugo. 'Anton Dermota je s svojim liričnim tenorjem očarljivega blagoglasja obvladal junaške tone Florestana, kakor bi dvomljivci prej sploh ne mislili, da je mogoče', je pisal Friedrich Abendroth v Tiroler Nachrichten ... Najlepše in najbolj izčrpno pa je pisal dr. Harald Kaufmann v graški Neue Zeit: 'Doživeli smo le eno izredno presenečenje, Anton Dermota v vlogi Florestana. Pevcu, ki je dan nato znal s popolno milino peti v belcantu, kakor ga zahteva vloga Octavia v Don Juanu, ni manjkalo uspelih poudarkov, ko se je vzpenjal v glasovne višine ob svetli viziji svoje Lenore. Pokazalo se je, da mozartovskemu tenorju ni treba obvladati Wagnerjevega patosa zato, da najde pot do Beethovna."

Ena vaših sklepnih vlog je bil Pfitznerjev Palestrina - kakšno je njegovo sporočilo?

"Zaključni prizor, ko se Palestrina po končanem delu izčrpan, toda spravljen z usodo usede za orgle, ob-

čutim, kakor da bi ga bil Pfitzner napisal zame. Zato naj tudi opis svojega življenja zaključim z besedami mojstra Palestrine ob sklepu njegove 'legende': Naj Ti bom dragi kamen zdaj poslednji / na eni Tvojih tisoč dragotin - / o kuj in kleši me, Ti Bog vsevedni, / in v spravi, v miru naj s Teboj živim."

Avtorjev pripis. Da ne bo nesporazuma: ta pogovor je seveda "umišljeni intervju", nastal je s pomočjo avtobiografije Antona Dermote, ki je izšla najprej na Dunaju (Tausendundeineinhalb, Mein Sängereleben, 1978), potem pa okrajšana še v slovenskem prevodu Marijana Lipovška pri Celjski Mohorjevi: Tisoč in en večer, Iz življenja poklicnega pevcu, 1985. Fotografije nam je za to objavo posodil Slovenski gledališki muzej v Ljubljani; ta je izdal tudi knjigo Marjane Mrak in Francke Slivnik (Anton Dermota, 1988), v kateri jih najdete še več in je strokovna monografija o našem rojaku.

Dermoti, ki je znal s popolno milino peti v belcantu, kakor ga zahteva vloga Octavia v Don Juanu, ni manjkalo uspelih poudarkov, ko se je v vlogi Florestana vzpenjal v glasovne višine ob svetli viziji svoje Lenore. Mozartovskemu tenorju ni treba obvladati Wagnerjevega patosa zato, da najde pot do Beethovna.

Anton Dermota kot Don Ottavio v Mozartovem Don Juanu, Salzburg, 1948 / Foto: Slovenski gledališki muzej, Ljubljana

Pianistka Hilda Dermota in njen soprog Anton na recitalu v Brahmovi dvorani dunajskega Musikvereina, 1980 / Foto: Slovenski gledališki muzej, Ljubljana

Janez Marolt, zgodovinar, vsestranski intelektualec in predani profesor, vse svoje dolgoletno akademsko življenje posveča študentom in fakultetam. Prihodnje leto se odpravlja v pokoj, takrat pa bo "nehal samo govoriti in končno začel tudi pisati".

Dvajset tisoč strani na leto

JANEZ MAROLT, PROFESOR ZGODOVINE, PRIMERJALNE KNJIŽEVNOSTI IN KLASIČNE FILOLOGIJE

JASNA PALADIN

Janez Marolt je sogovornik, ki z vsako izrečeno besedo izraža svojo široko razgledanost, znanje in ljubezen do poučevanja, znanosti in umetnosti. Leta 1943 rojeni Noščan, ki se mu imajo Domžalčani med drugim zahvaliti, da je predlagal in strokovno utemeljil datum aprilskega občinskega praznika, se lahko pohvali z bogato in pestro izobrazbo, zato se znajde v rahli zadregi, ko ga povprašam, kako naj ga pravzaprav naslovim. Je zgodovinar?

"Najprej sem z magisterijem zaključil Teološko fakulteto v Ljubljani in nato oddal doktorat v Zagreb. Za tem sem se vpisal na ljubljansko filozofsko fakulteto, kjer sem študiral zgodovino, primerjalno književnost in umetnostno zgodovino ter doktoriral s temo Obdobje vojaških cesarjev na slovenskih tleh, ob vsem tem pa sem naredil tudi sprejemni izpit za študij klasične filologije na sloviti Univerzi Oxford, kjer bi študij tudi nadaljeval, a sem se zaradi očetove bolezni takrat moral vrniti v Slovenijo in sem tu tudi ostal. Imel sem nekaj odličnih profesorjev, 'velikih' ljudi, ki so mi dali zares široko izobrazbo in osnovno znanje, ki ga še danes uporabljam pri svojih študentskih zgodbah," pravi **Janez Marolt**, ki že vse svoje poklicno življenje poučuje na različnih fakultetah.

Na ljubljanski filozofski fakulteti na oddelku za zgodovino predava predmet Stare kulture - zgodovino Egipta, Izraela, Mezopotamije, Indije, Perzije, visokih kultur Latinske Amerike in današnje Turčije. Na mariborski medicinski fakulteti poučuje medicinsko terminologijo, ki ne temelji, kot poudari, zgolj na latinščini, ampak tudi na arabščini in hebrejščini. V Mariboru predava tudi grško in rimsko zgodovino. "Vse dni v tednu sem predan svojim študentom in poučevanju in res lahko rečem, da sem aktiven na zelo različnih področjih," smeje poudari. "Moram reči, da izredno veliko berem, a žal premalo pi-

šem, saj za to preprosto ne najdem časa. Držim se načela, da mora strokovnjak, če želi ostati v stiku s stroko, na leto prebrati od 20 do 25 tisoč strani strokovne literature. In če dnevno ne preberem vsaj sto strani, se ne počutim dobro. A poglejte današnjo logiko študentov. Pravijo, da kdor veliko bere, veliko ve, a lahko tudi veliko pozabi. Kdor malo ve, malo pozabi in iz tega sledi, da kdor malo pozabi, ta veliko ve. S tem se sicer nekako strinjам, a včasih mi je strahotno žal, da ob možnostih in vseh informacijah in tehnologiji, ki jih imajo danes mladi, teh stvari med seboj ne znajo povezati. Imajo veliko informacij, a žal premalo znanja."

Po dolgih letih poučevanja se Janez Marolt prihodnje leto odpravlja v zaslužen pokoj, kar pa bo zanj le priložnost, da bo lahko uresničil nekatere zamisli in želje, za katere zdaj preprosto ni bilo časa. Do sedaj je pisal le poezijo in od leta 1963 tudi osebni dnevnik, zanamcem pa želi zapustiti tudi strokovno literaturo. Sicer je izdal že tri monografije o gradovih Brdo, Strmol in Snežnik ter knjigo Gorenjska. "Rad bi še kaj napisal in ne samo predaval. Želim si izdati zgodovinsko monografijo o visokih kulturah. Z etnološkega stališča je staroselska ljudstva vseh celin dobro obdelal že profesor Zmago Šmitek, zgodovinarji pa tega še nimamo," pravi Marolt, ki je med drugim tudi član slovenske komisije Unesca.

Svoje znanje vsa leta dopolnjuje s študentskimi ekskurzijami na Sicilijo, v Grčijo, Turčijo, Izrael in Egipt, kamor se odpravlja tudi letos. Veselja do dela in potrebne energije mu očitno ne manjka, a jo, kot se rad pohvali, še zdaleč ne namenja samo starim in daljnim kulturam, saj ima rad tudi domače okolje in pravi, da največ okolje in pravi, da največ bi bilo slovenske vasi, ki je sam še ne bi obiskal. Še posebej všeč mu je domača Gorenjska, ki jo rad zelo slikovite opiše: "Slovenija je kot ena sama lepa nevesta, Gorenjska pa je cvet v njenih laseh."

"Tudi domače Domžale so mi z zgodovinskega stališča

Janez Marolt / Foto: Jasna Paladin

zelo zanimive, predvsem zato, ker so hitro prerasle vpliv, ki ga je na tem področju imel mnogo starejši Kamnik s svojo bogato srednjeveško zgodovino. Domžale so namreč zelo mlado mesto, šele leta 1925 so se štiri vasi - Stob, Študa ter Zgornje in Spodnje Domžale združile v trg, a kljub temu je za raziskovanje zgodovine treba obdelati številne latinske in nemške pisne vire. Tudi starejša zgodovina tega območja je bila je s pomočjo arheoloških raziskav do sedaj kar dobro obdelana. Ves ta del je včasih sodil pod nekdanjo

zemljiško posest stiškega samostana. Včasih kar pozabljamo, kako je veljalo in kaj je nekdaj poganjalo svet - šola, štola in pištola. No, pa saj danes ni nič drugače," je prepričan profesor, ki je zelo aktiven tudi v domačem okolju, v Nožicah, ki ležijo pod vzhodjem Homškega hriba, in sodijo med najstarejša naselja tega območja.

Za svoje delo pri raziskovanju zgodovine lokalnega okolja in udejstvovanje na kulturnem področju je letos prejel tudi občinsko priznanje. Je član domačega kulturnega društva Jože Gostič ter

pobudnik in svetovalec vsakoletnih Gostičevih dnevov, posvečenih temu znanemu opernemu pevcu, rojenemu v Homcu, ki jih vsako leto pripravijo skupaj s Slovenskim domom v Zagrebu. Je tudi ustanovni član Muzejskega društva Domžale ter velik ljubitelj umetnosti, kar dokazuje tudi njegova hiša, opremljena s številnimi umetniškimi deli. "Umetnost je bogastvo, ki ga ne bomo nikoli dosegli - vse, tako slikarstvo, kiparstvo, arhitektura in druge umetnosti, pa so resnično bogato izročilo antične dobe."

"Poglejte današnjo logiko študentov. Imajo veliko informacij, a žal premalo znanja. Pravijo, da kdor veliko bere, veliko ve, a lahko tudi veliko pozabi. Kdor malo ve, malo pozabi in iz tega sledi, da kdor malo pozabi, ta veliko ve ..."
(J. Marolt)

Kresnika 2010 za najboljši roman, objavljen v letu 2009, je dobil Tadej Golob za Svinjske nogice. Kresnikovi žiriji pa je predsedoval prof. dr. Miran Hladnik, slovenist in gorenjski rojak. Preberite njegov članek o tem, kako je bilo letos "izza kresnika".

Kako se je kuhal letošnji kresnik

MIRAN HLADNIK

Podeljevanje priznanj, odlikovanj ali nagrad je občutljiv posel. Skoraj bi lahko rekli, da povzroča več nejevolje pri tistih, ki niso bili izbrani ali izbranca ne marajo, kot veselja pri nagrajencih in njegovih navijačih. Tudi z literarnimi nagradami ni dosti drugače in marsikdo je prepričan, da je vse skupaj ena navadna kuhinja. Kot predsednik petčlanske žirije za najboljši slovenski roman preteklega leta sem zadnje mesece intenzivno prelistaval sveže knjige, v debati s kolegi argumentiral sodbe za in proti in bil soodgovoren za izbiro simpatičnega romana *Svinjske nogice* letošnjega kresnikovega nagrajenca Tadeja Goloba. Tule je poročilo, kako se je kuhala letošnja kresnikova odločitev.

Nagrado je začelo podeljevati Društvo slovenskih pisateljev leta 1991 in letošnja podelitev je bila jubilejna dvajseta. Spočetka so žiranti izbirali med obvladljivo količino kakih 40 romanesknih novitet, letos pa so se morali pregristi že skozi več kot sto knjig, ki so jih bibliotekarji vpisali v katalog kot romane. Čas ne dopušča, da bi vsak član žirije prebral vse evidentirane romane, polovico letne bere pa že nekako zmore. S popolno neobetavnimi knjigami nisimo izgubljali časa in ko sta dva bralca sklenila, da je zanič, smo šli drugi trije raje brat naslednjo. Obetavne knjige smo seveda prebrali vsi člani žirije in tako počasi prišli do seznama dobrega dučata naslovov in ga v debati soglasno obtesali na deseterico nominirancev. Ker je literarno ambiciozne tekste lahko prepoznati, nam to ni delalo težav. Prva leta je žirija izbirala samo pet nominirancev in v drugem krogu izmed njih zmagovalca, od 2003 dalje pa izbiranje poteka v treh krogih tako, da najprej sporoči ime na prve deseterice.

Notni smo bili tudi pri selekciji petih finalistov. Vsak zase je rangiral deset polfinalistov in po seštevkcu osebnih

lestvic smo tiste z druge polovice izločili. Tako so se poslovili Matej Kranjc z romančkom v zabavni celjščini *Requiem za gospo Goršičevo*, Milan Kleč z obsežnimi in začudno zgodbeno zaokroženimi *Snežnimi krogami*, Nejc Gazvoda z romanom o odraščanju *V petek so sporočili, da bo v nedeljo konec sveta*, Gabriela Babnik s socialno zavzeto žensko zgodbo *V visoki travi* in Borut Golob z noro zabavno pripovedno karikaturo *Smreka, bukev, lipa, križ*.

Nekaj nihanja je bilo pri zadnjem finalistu, kjer smo tehtali med Borutom Golobom in Andrejem Skubicem in se odločili za Skubičev roman *Lahko*, saj se je zdelo, da moramo dati prednost avtorjevu socialnemu angažmaju, ki je črpal iz travmatičnih konfliktov s cigani v dolenskem Ambrusu, čeprav nad kompozicijo romana, ki priznava formo diptiha, vsi niso bili ravno navdušeni. Jani Virk se je z romanom *Ljubezen v zraku* uvrstil med peterico zaradi jezikovne suverenosti; po zgodbeni plati pa vsaj ozaveščenemu ženstvu njegov mačo junak najbrž ne bo preveč všeč. Mimo Lojzeta Kovačiča žirija tudi tokrat ni mogla, ob vseh pomislekih, ki so jo navdajali, in ugovorih, ki so prihajali do nje. Za uvrstitev je govorila avtorjeva brezobzirna odkritosrčnost v popisanju intimnih in socialnih zadev na obzorju smrti, proti pa nerodno dejstvo, da je knjiga *Zrele reči* izšla šest let po avtorjevi smrti, da je bila deležna uredniških posegov in da v strogem pomenu ne gre za roman, ampak za dnevnik. *Opazovalec* Evalda Flisarja je napeta debela knjiga o zadnjem letu življenja mladega junaka, ki odkriva ljubezen in socialno akcijo in skuša zarisati svojo sled v svetu. Spretni pisatelj ve, da bodo bralca pritegnili eksotično newyorško dogajališče, aktualne ekološke in teroristične teme ter privlačni motivi ljubezni in skrivnostnih identitet. Tadej Golob je prepričan, da izrazno duhovitim in groteskno zabavnim romanom nenačelnega imena *Svinjske nogice*,

Člani kresnikove žirije 2010 v Cankarjevi sobi na Rožniku (z leve): Urban Vovk, Vesna Jurca Tadel, Peter Kolšek, Miriam Drev. Manjka dr. Miran Hladnik, predsednik žirije, avtor tega članka in fotografije.

katere junak je zadrogirani risar erotičnih stripov (natančneje: pornografske variante Martina Krpana), ki mu gre v življenju vse narobe.

Da bi zmagovalce ostal skrivnost, smo si rangiranje finalistov prihranili za kresni večer, ko žirijo za uro in pol zaprejo v Cankarjevo spominsko sobo na Rožniku, kjer se zadnja leta dogaja podelitev, in jo prikrajšajo za kulturni program, ki medtem v njem uživajo obiskovalci - menda je bil letos bolj urbano ubran kot v preteklosti. Ne, odločitev za zmagovalca ni bila najlažja in žiranti sami nismo bili gotovi, koga postaviti na vrh. Po štetju glasov za prvo peterico je za mišjo dlako bolj kazalo Flisarju, v finalnem rangiranju pa so se stave za pičli dve točki nagnile v korist novinca Goloba, ki je sicer alpinist in novinar pri slovenskem *Playboyju*. Veteran Flisar je tako postal edini od največkrat nominiranih, ki še ni bil deležen nagrade.

Pri kresniku gre za oceno tako imenovane literarne kvalitete, kar pomeni, da o zmagovalcu razsojajo ljudje, ki se z leposlovjem profesionalno ukvarjajo kot kritiki ali literarni zgodovinarji, ne pa splošna bralska publika. Če bi izbirala ta, bi kresnikov venček šel verjetno drugam in bi krasil glave piscev kriminalk, mladinskih knjig, fantastičnega žan-

ra, mogoče tudi zgodovinskega romana, osebnih pričevanj, potopisov ... Žirija je pozorno prebrala tudi ta dela, vendar bi se slepili, če bi mislili, da so imela enake možnosti za zmago. Pošteno bi bilo, če bi tekmovala v svoji kategoriji oz. bi zanje obstajala posebna nagrada. To seveda ne pomeni, da strokovna žirija daje prednost manj berljivim knjigam, nikakor ne, vendar bolj kot žanrske odlike ceni mojstrstvo pripovedovanja, jezikovni artizem, kompleksnost in aktualnost sporočila ali pomensko polifonijo, interpretabilnost besedila ter avtorjev dialog s svetovno in domačo literarno tradicijo. Trije nominiranci se izrecno navezujejo nanjo: Skubic izrablja lik Tavčarjeve in Šeligove Agate Schwarzkobler, Tadeja Goloba je navdihoval Levstik, v Flisarjevem romanu mrgoli zvez s sodobno ameriško književnostjo in filmom, če pa bi iskali za slovenskimi sorodniki, se nam je treba spomniti le Bartolovega *Alamuta*.

Hočeš nočeš prišepetavajo s strani tudi neliterarni argumenti, kamor sodijo avtorska kondicija in sloves, ki si ga je avtor ustvaril z opusom, z redno kritiško spremljavo in s prisotnostjo v medijih, njegova morebitna politična opredeljenost, pripadnost tej ali oni literarni skupini, ugled

založbe in podobne reči. In človek sliši: Flisar bi po petih nominacijah vendar že zaslužil nagrado; ali: naj dobi nagrado sveži Tadej Golob za svoj prvenec - kresnik bo s stavo na mlade dokazal svojo vitalnost; naj dobi nagrado prekmurski Flisar ali mariborski Golob, samo da ne bo spet kdo iz Ljubljane. Ali pa: nagrada naj gre enemu od avtorjev založbe Beletrina, saj je izdala knjige kar šestim od prve deseterice. In še: naj raje že tretjič zmaga Kovačič, ki je leta 1991 prižgal prvi kresnikov kres, in tako zaokroži dvajsetletnico nagrade. Čeprav naštetih pomisleki niso nelegitimni, domnevam, da so pri končni presoji vendarle prevladali literarni kriteriji.

Eno izmed pogosto zastavljenih vprašanj v zvezi z nagrado je, če sem prepričan, da smo izbrali res pravo in trajno literarno kvaliteto. Odgovarjam: kdo pa se še nadeja najti trajne vrednote v našem spremenljivem svetu! Pa vendar: da, izbrali smo za ta čas ustrezno. Če pa bo tudi trajno, je odvisno od tega, kako pogosto bomo nagrajene romane in druge izvirne knjige jemali v roke. Saj sploh niso tako drage: *Svinjske nogice* so po 16,5 evra, druge pa stanejo (z izjemo *Zrelih reči*, ki jih gremo pač iskati v knjižnico), med 24 in 29 evri. Priporočam!

Eno izmed pogosto zastavljenih vprašanj v zvezi z nagrado je, če sem prepričan, da smo izbrali res pravo in trajno literarno kvaliteto. Odgovarjam: kdo pa se še nadeja najti trajne vrednote v našem spremenljivem svetu! Pa vendar: da, izbrali smo za ta čas ustrezno.

Te dni se 5. Mednarodna kolonija umetniške keramike V-ogljje 2010 preveša v drugo polovico. Njena pobudnika in generatorja, zakonca Barba Štembergar Zupan in Niko Zupan.

Keramika naša vsakdanja

BARBA ŠTEMBERGAR ZUPAN IN NIKO ZUPAN, LONČARJA

IGOR KAVČIČ

Edinstvena v Sloveniji

V imenu V-ogljje hkrati najdemo ime vasi, kjer živi in delata pobudnika, ustanovitelja in organizatorja, in v vseh pogledih dobri duši mednarodne kolonije umetniške keramike, Barba Štembergar Zupan in Niko Zupan, hkrati pa je prav oglje tisto, ki daje temperaturo, ki je na poti od gline do umetniške keramike tako zelo pomembna. Kolonija je v petih letih presešla osnovne okvire in postala simpozij, saj je v vseh teh letih druženja z najodličnejšimi mojstri keramike iz vsega sveta, prihajalo od izmenjav izkušenj, različnih načinov in pristopov pri obdelavi, pa do uporabe bližnjic od gline do končnega izdelka. "Pomembna je komunikacija med umetniki, zato

smo na koloniji uveljavili pravilo, da vsak udeleženec v času kolonije pripravi svojo osebno predstavitev oziroma predavanje," je povedala Barba Štembergar Zupan. Tako so se predstavili tudi letošnji udeleženci: Edita Rythag (Švedska), Jasmina Pejčić (Srbija), Jenny Meendes (ZDA), Daniela Ilievska (Makedonija), ter slovenski avtorji keramike Ivan Skubin, Marko Potočnik, Martin Cigler in Mojca Barbič. Kot gosta se bosta letos koloniji pridružila tudi akademski slikar Klavdij Tutta in keramičarka Danica Žbontar.

Barba in Niko sta idejo o koloniji pred petimi leti prinesla iz Srbije, kjer sta bila gosta na eni najpomembnejši tamkajšnjih kolonij Zlakausa. "Način komuniciranja na višji stopnji sva želela prenesti v naš prostor, kjer razen tečajev ni organiziranih keramičarskih šol, zato sva razmišljala, da je za

Barba Štembergar Zupan in Niko Zupan keramiko nosita v srcu.

Variacije na ženski torzo / Foto: arhiv Barbe Štembergar Zupan in Nika Zupana

Besede / Foto: arhiv Barbe Štembergar Zupan in Nika Zupana

"Veseli me, ker glina ponuja toliko možnosti za ustvarjanje, celo življenje delaš poskuse in nikdar ni dolgčas. Vsak prstni odtis je enkrat in neponovljiv."

naše ljubitelje keramike dobro, da lahko pridejo v stik z največjimi svetovnimi mojstri keramike, ki vsako leto prihajajo k nam." Začetki so bili težki, saj sta za izvedbo prve kolonije vzela kar kredit, kasneje pa so se jim pridružili nekateri pokrovitelji, med njimi veliko razumevanja za njun trud in edinstveno kolonijo pri nas pokaže Občina Šenčur, ki vsako leto primakne svoj delež. "V občinskem muzeju ob tem tudi nastaja bogata zbirka umetniške keramike, kakršne pri nas ni." Udeleženci kolonije med drugim eno od ustvarjenih del odstopijo tudi muzeju. O uspešnosti kolonije govori tudi podatek, da zanjo velja precejšnje zanimanje med tujimi avtorji, velikimi imeni keramike, ki radi prihajajo v Voglje. Po besedah Barbe, Niko je namreč v dneh pred kolonijo odpotoval v Srbijo po glino, udeležence izbirata izključno po priporočilih drugih mednarodnih kolonij, umetniških akademij in združenj keramikov po svetu.

"Žal pa za kolonijo še vedno ni nobenega razumevanja s strani države in jo jemljejo kot povprečno slikarsko kolonijo, čeprav je edina strokovna kolonija keramike pri nas. Naša želja je povezati se z visoko šolo za dizajn v Ljubljani," razmišlja Štembergar Zupanova.

Ostajata zvesta keramiki

"Začela sem pred dvajsetimi leti, ko sem obiskovala tečaj lončarstva in me je ta tečaj prevzel, da sem se odločila, da bom pustila službo in se začela ukvarjati z glino," se spominja Barba, ki je le s strogostjo do same sebe prišla na raven, ki jo dosega danes, ko velja za eno najboljših keramičark pri nas. Kljub dolgoletnemu ukvarjanju s keramiko je v njej še vedno tista prvotna strast do gline. Barba se tako pošali: "Ko odpreš peč, da bi videl, kaj bo prišlo ven, je podobno, kot bi roditelj, ko z velikim pričakovanjem čakaš na svojega otroka. Veseli me, ker glina ponuja toliko možnosti za ustvarjanje, celo življenje delaš poskuse in nikdar ni dolgčas. Vsak prstni odtis je enkrat in neponovljiv." Keramika je njen hobi in služba hkrati. Torej način življenja.

Deset let za Barbo se je s keramiko začel ukvarjati tudi njen mož Niko, ki se je udeležil nekaj tečajev in se naučil različnih tehnik obdelave gline. "Zdaj je sicer spet zaposlen, ampak v času, ko sva oba delala doma, sva si razdelila delo tako, da je bilo obema zanimivo, da sva se med seboj dopolnjevala. Jaz sem delala na lončarskem vretenu in ročno modeliranje, Niko pa se je ukvarjal z večjimi formami in serijami

s kalupi in tekočo glino, kar je tudi fizično bolj naporno," se spominja sogovornica. Zadnji dve leti se ukvarja predvsem s tematiko ženskih torzov. Naredil si je kalup, v katerem izdeluje osnove, potem pa torze obdeluje v različnih variacijah in jih nadgrajuje z različnim pristopi, z različnimi vrstami glin in predvsem različnim načinom žganja.

Barba vse, kar počne v keramičarstvu, poskuša navezati na stvari, ki se ji dogajajo v življenju. Tako je bila v zadnjem času v središču pozornosti porcelanasta vaza z naslovom Besede. "Ko mi je spomladi umrla mama, sem razmišljala o besedah, ki sva si jih povedali in tistih, ki si jih nisva uspeli. Besede niso nikoli pozabljene in zato sem na vazi pustila prazen prostor za vse, kar je bilo nezrečeno."

Štembergar Zupanova bosta s keramiko nadaljevala tudi v prihodnje, seveda tudi s kolonijo, njuna želja pa je, da bi v nekaj letih muzej v Šenčurju tudi razširila, saj bi ta lahko postal osrednja zanimivost občine, zanimiv tudi za turiste. Želita pa tudi, da bi umetniška keramika tudi v Sloveniji vendarle nekoč dobila svoje mesto, kot ga ima v številnih drugih državah po svetu, od koder tako radi prihajajo mojstri keramike na njuno edinstveno kolonijo.

Odslej gre tudi na električno

1. stran

Polnilne postaje so nameščene na Jezerskem ob občinski stavbi, v Preddvoru na parkirišču ob jezeru Črnava, na Bledu pod hotelom Krim, v Bohinju ob turistični informacijski točki in v Kranjski Gori pri dvorani Vitranc. Na vsaki polnilnici se lahko hkrati polnijo baterije treh vozil, enega s trifazno in dveh z enofazno napeljavo. Čas polnjenja je odvisen od zmogljivosti baterij, običajno pa traja eno do dve uri, medtem ko je za celovito polnjenje potrebnih približno osem ur, kar pomeni, da je še vedno najprimernejše in najceneje prek noči. Za zdaj na javnih polnilnicah lastnikom vozil za električno energijo ne bo treba plačevati, saj država še

Karavana električnih vozil na poti z Jezerskega skozi Preddvor do Bleda, Bohinja in Kranjske Gore. / Foto: Tina Dokl

ni pripravila ustreznih avtomobilskih podlag in tudi sicer na tem področju precej za-

ostaja. Nekateri večji avtomobilski proizvajalci namreč napovedujejo prihod prvih električnih vozil že v prihodnjem letu, poleg tega jih je nekaj že na slovenskih cestah, narašča pa tudi število tistih, ki se predelave lotijo sami. Med najbolj inovativnimi je tudi **Andrej Pečjak** s Češnjice pri Podnartu, ki se je na sobotno karavano pripeljal s svojo električno mazdo RX-8, veliko pozornosti pa je vzbudil Žirovničan **Robert Bernard**, direktor podjetja Fycom, ki je za dobrih 140 tisoč evrov k nam uvozil električni odprti dvosed Tesla Roadster. Oba sta prepričana, da se bo število električnih vozil na naših cestah v prihodnjih letih znatno povečalo, vprašanje pa je, kakšne bodo cene, oziroma koliko - če sploh - bo k subvencioniranju cene primaknila država.

Knuplež prevzel vodenje Merkurja

Vodenje Skupine Merkur je prevzel dosedanji direktor Merkurjeve uspešne divizije Big Bang Bojan Knuplež, ki mora sedaj poiskati ukrepe za finančno revitalizacijo in sanacijo družbe.

SIMON ŠUBIC

Naklo - Dosedanji predsednik Big Banga Bojan Knuplež je 1. julija na vrhu Merkurja Group zamenjal **Bineta Kordeža**, ki je konec junija odstopil s položaja predsednika uprave, a še vedno ostal v Merkurju. Znano je že, da so se lastniki in staro vodstvo Merkurja z načelno podporo bank upnic tudi dogovorili, da je najboljša rešitev ohranitev celovitosti Merkur Group, zato so ustavili vse aktivnosti za strateško povezovanje Mercatorja s trgovsko divizijo Merkur (tehnične trgo-

vine). Na Knupležu pa je, da čim prej pripravi ukrepe za finančno revitalizacijo in sanacijo Merkurja.

Medtem ko Knuplež za medije še ne daje izjav, pa je našo pozornost pritegnila zadnja sprememba v nadzornem svetu Merkurja, v katerem sta nova predstavnik kapitala. Novi predsednik nadzornega sveta je tako postal **Matevž Slapničar**, vodja službe upravljanja tveganj v Gorenjski banki, nova članica pa je direktorica Strateškega kontrolinga v Savi **Antoniya Pirc**. Obe družbi imata zagotovo velik interes, da se

Merkur obdrži, saj je Sava eden od njegovih lastnikov, Gorenjska banka pa eden od večjih upnikov. V nadzornem svetu je sicer nova tudi predstavnica zaposlenih - **Ana Hochkraut**, predsednica sveta delavcev v Merkurju.

Ker se je Merkur znašel v likvidnostnih težavah, saj ne zmore več pravočasno plačevati dobaviteljem, nujno potrebuje ustrezne finančne vire. Za rešitev družbe bi bilo potrebnih petdeset do sto milijonov evrov, je že pred časom razlagal predsednik uprave **Janez Bohorič**. Je torej vključitev Gorenjske ban-

ke v Merkurjev nadzorni svet znak, da bo banka nakelskemu trgovcu priskrbela potreben denar? "Posameznih poslovnih odločitev banke v javnosti ne komentiramo, vsekakor pa bodo vse odločitve morale teči usklajeno tako med bankami kot med vsemi deležniki družbe," nič kaj konkretno odgovarja **Gorazd Trček**, predsednik uprave Gorenjske banke. Zadnji ukrepi v Merkurju so po njegovem mnenju "koraki v pravo smer in kažejo na možnost rešitve zapletene situacije in uspešno nadaljevanje poslovanja Merkurja".

Tiskarska dejavnost na drugo podjetje

Na avgustovski skupščini Gorenjskega tiska bodo lastniki odločali tudi o prenosu tiskarske dejavnosti na drugo podjetje.

SIMON ŠUBIC

Kranj - V Gorenjskem tisku so za 17. avgusta sklicali skupščino, na kateri naj bi lastniki dali soglasje k izčlenitvi dela premoženja s prevzemom. Predvideno je, da del premoženja Gorenjskega tiska, ki je namenjen tiskarstvu in proizvodnji papirja ter izdelkov, prenesejo na družbo ADM iz Grosupljega. Pogodbo o izčlenitvi in prevzemu so sicer sklenili že 24. junija, vendar pa je potrebno še soglasje skupščine, kar pa

glede na sestavo lastništva ne bo ovira. Tiskarska dejavnost Gorenjskega tiska naj bi torej prešla na družbo ADM - trgovina, inženiring in proizvodnja, za katero pred sodnim registrom že poteka postopek za registracijo spremembe firme in sedeža v Gorenjski tisk - storitve, tiskarna in knjigovoznica. S tem bi stoodstotno lastništvo te družbe prevzel Gorenjski tisk.

Po poročanju Dnevnika bo Gorenjski tisk na Gorenjski tisk - storitve prenesel za pri-

bližno 2,5 milijona evrov proizvodnih naprav in strojev ter 2,5 milijona evrov opredmetenih osnovnih sredstev. Novo podjetje bo prevzelo tudi za približno 1,5 milijona evrov zalog, materiala, nedokončane proizvodnje, trgovskega blaga in proizvodov Gorenjskega tiska ter tudi za približno 2,6 milijona evrov kratkoročnih poslovnih terjatev. Na "starem" Gorenjskem tisku bo po drugi strani ostalo za okoli 24 milijonov evrov kratkoročnih finančnih naložb, večina (660 tisoč evrov)

finančnih sredstev. Gorenjski tisk - storitve naj bi prevzel tudi 1,2 milijona od skupno 1,6 milijona evrov kratkoročnih poslovnih obveznosti Gorenjskega tiska.

Po navedbah Dnevnika naj bi Marko Mohar in Matjaž Satler, ki prek povezanih podjetij obvladujeta več kot devetdeset odstotkov lastništva Gorenjskega tiska, v naslednji fazi h Gorenjskem tisku pripojila Embalažno grafično podjetje iz Škofje Loke, v katerem prav tako obvladujeta skoraj ves lastniški delež.

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA

Brez razrešnice za prejšnje vodstvo Telekom

Na skupščini Telekom Slovenije so delničarji podprli predlog uprave, da se za izplačilo dividend za lani nameni 19,5 milijona evrov oz. tri evre bruto na delnico, preostali del bilančnega dobička v višini slabih 42 milijonov evrov pa prenese v prihodnje leto. Mali delničarji so napovedali izpodbojno tožbo, ker si želijo višje dividende. Skupščina poleg tega za lansko leto ni podelila razrešnice stari upravi, ki jo je vodil **Bojan Dremelj**, in nadzornemu svetu, ki mu je predsedoval **Damjan Kolečnik**, ter trem delavskim nadzornikom, ki so sicer svoje delo opravljali vse leto. Je pa razrešnico prejelo šest članov nadzornega sveta, ki so prišli na to mesto 26. aprila. **S. Š.**

KRANJ

Alpetour: 75 centov dividende na delnico

Lastniki Alpetourja potovalne agencije Kranj so na nedavni skupščini na predlog uprave sklenili, da za izplačilo dividend namenijo 361 tisoč evrov oz. 0,75 evra na delnico, za izplačilo nagrade članom nadzornega sveta pa enajst tisoč evrov. Alpetour je sicer lani imel 1,93 milijona evrov bilančnega dobička. Pol milijona evrov bo šlo za povečanje rezerv, preostanek dobička v višini 1,07 milijona evrov pa bodo prenesli za uporabo v prihodnjih letih. V nedeljo je dosedanji član nadzornega sveta potekel mandat, zato so na skupščini za naslednja štiri leta v ta organ imenovali Dejana Jojčiča, Žarka Zdraliča, Dušana Mikuša in Damijano Marn. Lastniki, med katerimi so največji Zvon Ena Holding, Modra linija holding in delniški investicijski sklad NFD 1, so delo uprave in nadzornikov v minulem letu potrdili in ji podelili razrešnico. **S. Š.**

ŠKOFJA LOKA

Benčini menedžerska nagrada

Predsednik upravnega odbora Skupine Jelovice **Gregor Benčina** je prejšnji teden v Sarajevu prejel nagrado za najmenedžerja jugovzhodne in srednje Evrope, ki ga že dvaindvajset let podeljuje mednarodna žirija neodvisne agencije za izbor in promocijo menedžerjev, so sporočili iz škofjeloške Jelovice. Omenjeno nagrado je ob zaključku tradicionalnega mednarodnega poslovnega foruma v Sarajevu prejel za preobrazbo stare industrijske družbe v sodobno tehnološko podjetje. **S. Š.**

KRANJ

Na NLB Klik tudi z mobilnikom

Spletna poslovalnica NLB Klik je po novem dostopna tudi z mobilnim telefonom, so sporočili iz največje slovenske banke. Zaradi dostopa na NLB klik prek mobilnika komitent ne bodo imeli dodatnih stroškov pristopnine in uporabnine, ob tej priložnosti pa so NLB klik prenovili tudi z novimi vsebinami. **S. Š.**

Prisluhnite nam - polepšali vam bomo dan. TELE SAT TELE TV 91,0 MHz

TURISTIČNI RADIO POTEPUH

www.potepuh.com

LUK
LJUDSKA UNIVERZA KRANJ

Informacije:
04/280 48 00, 04/280 48 16
Splet: www.luniverza.si

vabi v vseživljenjsko učenje

- ste starejši
- radi potujete
- skrbite za svojo umsko vitalnost,

vključite se v
BREZPLAČNE TEČAJE POPOTNEGA JEZIKA AN - NE - IT - ŠP

Sv. FLORJAN

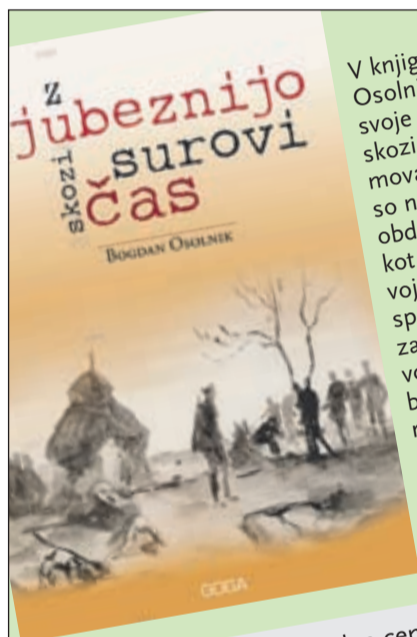
Državne ženske kmečke igre

Zveza kmetov Slovenije in Društvo podeželskih žena Lubnik vabita na pete državne ženske kmečke igre, ki jih Zveza kmetov Slovenije letos v sodelovanju z lanskimi zmagovalkami, društvom podeželskih žena Lubnik, organizira pri Svetem Florjanu nad Škofjo Loko. Igre so šaljive, saj si ob vsem delu in problemih želijo tudi malo sprostitve. Prijavljenih je že trideset ekip. Igre bodo v nedeljo, 11. julija, ob 14. uri na kmetiji Okršljan pri Svetem Florjanu nad Škofjo Loko 2. Srečanje, ki se bo začelo ob 11. uri, bodo popestrili tudi s srečanjem kmetov, druženjem in ogledom kraja. **M. G.**

LJUBLJANA

Razpis za podporo prireditvam in združevanju

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo javni razpis za podporo strokovnim prireditvam, stanovskemu in interesnemu združevanju za leto 2010 na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov. Razpis je namenjen nevladnim in neprofitnim oblikam sodelovanja kmetov v zvezah, združenjih in društvih. Prijava na razpis mora biti na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja posredovana do vključno 28. julija 2010. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje dejavnosti na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov za delovanje nevladnih in neprofitnih oblik sodelovanja kmetov v zvezah, združenjih in društvih, povezanih s kmetijstvom, ki pomagajo pri izvajanju strokovnih prireditev. **M. G.**

V knjigi nas Bogdan Osolnik popelje skozi svoje otroštvo in mladost, skozi čas, ki so ga zaznamovali številni dogodki, ki so napovedovali burno obdobje. Spremljamo ga kot študenta in mladega vojaka kraljeve vojske ter spoznavamo razmere ob začetku druge svetovne vojne. Seznanili se bomo z njegovimi razmišljanji in dvomi, s katerimi se je srečeval v tistem surovem času.

485 strani, mehka vezava Redna cena: 15 EUR
Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 13 EUR. Ceni knjige prištevamo še poštino.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Sezona malin je na vrhuncu

"Nismo še razmišljali o imenu blagovne znamke, a glede na to, da se po domače pri nas reče Pr' Kralju, bi mogoče naše maline res lahko poimenovali Kraljeve maline ...," v smehu pravita Marijana in Aleš Resman iz Zapuž, ki se tretje leto ukvarjata z gojenjem malin.

URŠA PETERNEL

Slatne rdeče sadeže so začeli obirati prejšnji teden, v teh in prihodnjih dneh pa bo sezona malin na vrhuncu. Tako bo še ves julij in avgust, pravita Marijana in Aleš, ki sta se za gojenje malin odločila pred tremi leti. Iskala sta dopolnilno dejavnost za majhno kmetijo s petnajstimi glavami živine. Najprej sta razmišljala o nasadu ameriških borovnic, a nato je prevladala odločitev za maline. Prvo leto je bil pridelek še majhen, že lani pa so pridelali in prodali kar okrog osemsto kilogramov malin. Letos se nasad malin razprostira na dveh arih površin, gojijo jih tri različne sorte, letos prvič pa so poskusno zasadili tudi eno vrsto robid. "Obirati začnemo v začetku julija, ker je več sort, pa nekatere dozoriijo prej, druge kasneje. Tako zorijo ves julij in avgust, pa tudi septembra jih še obiramo," pravita Marijana in Aleš. Dela je v teh dneh kar precej, obirajo jih zgodaj zjutraj, da sadeži ohranijo svežino, na vrhuncu sezone pa so prisiljeni

Resmanovi: petletna Martina, Aleš, Marijana in šestletna Katarina v nasadu malin v Zapužah

najeti tudi pomočnike za obiranje. A Marijana in Aleš v prihodnje upata na dodatna dva para domačih rok - dveh hčerk, šestletne Katari-

Marijana iz malin kuha tudi malinovec in marmelado, in to na povsem naraven način, brez konzervansov.

ne in petletne Martine. Večino obranih malin prodajo sproti, za kilogram je treba odšteti sedem evrov, na vrhuncu sezone je večje količine treba rezervirati vnaprej. Prihajajo zlasti individualni kupci, nekaj so jih lani prodali tudi k Jožovcu v Begunje. Doslej so lahko ves pridelek prodali brez večje reklame, a Resmanova se zavedata, da bosta v prihodnje

morala razmišljati tudi o tem. Marijana iz malin kuha tudi malinovec in marmelado, in to na povsem naraven način, brez konzervansov. Ker se zavedata, da vse več kupcev povprašuje po naravnih, ekoloških pridelkih, malin ne škropita. Prav v pridelavi naravnih, ekoloških pridelkov vidita svojo prihodnost, razmišljata zlasti o pridelavi zelenjave.

Jabolka ne zrastejo v trgovinah

Člani Sadjarsko vrtnarskega društva Tunjice načrtujejo ureditev največje zbirke starih sadnih sort pri nas, ki bo imela predvsem izobraževalen značaj.

JASNA PALADIN

Tunjice - Tunjiški sadjarji si že nekaj let prizadevajo uresničiti svoj projekt ureditve zbirke starih sadnih sort in njihovih plodov, s čimer želijo ohraniti doberšen del tovrstne dediščine, hkrati pa predvsem najmlajšim pokazati, kako sadje sploh pride na police naših trgovin.

Člani sadjarsko vrtnarskega društva iz Tunjic, ki je bilo ustanovljeno že pred drugo svetovno vojno, so se v ta namen povezali z Občino Kamnik in Biotehniško fakulteto, saj za projekt, v okviru katerega bi zasadili več tisoč starih sadnih sort predvsem jablan, pa tudi hrušk, sliv in trt, pričakujejo večji del evropskih sredstev. "Samooskrba v Sloveniji iz leta v leto upada in kar polovico potrebne zelenjave in sadja Slovenci uvozimo. Pri nas sicer velja cel kup omejitev glede potrebnih certifikatov in uporabe škropiv, a kaj, ko velike tr-

govske verige, ki so v zadnjih letih povsem premagale manjše trgovce in pridelovalce, uvažajo hrano iz držav, kjer takšnih omejitev in nadzora ni, saj je pomembna le najnižja cena. Ker so zagovorniki zdrave prehrane in okolju prijaznega delovanja pri nas še vedno v manjšini, potrošniki pojemo cel kup škodljivih snovi. Zdaj smo na točki, ko se bo treba pošteno zamisliti, kako naprej," je do slovenskega kmetijstva kritičen predsednik sadjarsko vrtnarskega društva Tunjice **Valentin Zabavnik**, ki je velik zagovornik uporabe lokalno pridelane hrane v šolah in vrtcih ter vseh drugih javnih institucijah, kar naj bi bila v sosednji Avstriji ob pomoči države že splošna praksa.

Sadjarji opozarjajo, da gre za preslabo ozaveščanje potrošnikov, zato bo projekt, kakršnega bodo uresnili v Tunjicah, izjemnega pomena. "Medtem ko Slovenija letno uvozi 150 ton češenj,

Valentin Zabavnik si močno prizadeva, da bi Slovenci pojedli več domačega sadja in da stare slovenske sadne sorte ne bi izumrle.

primorski in drugi pridelovalci te dni kot prostitutke ob cestah prodajajo svoj pridelek, tudi v Kamniku, kjer so nekdaj prodali na tone znanih palovških češenj. Da bi ohranili in mlajšim pokazali stare sadne sorte, bomo v Tunjicah v farovškem sadov-

njaku ob cerkvi zasadili obsežno sadno zbirko, ki jo je osnoval že naš sadjar Lado Dobrovoljc, odprta pa bo predvsem za šolarje, da bodo otroci videli, kako se odpre cvet, kako čebele opravišajo drevo in kako sadež sploh zraste, saj jih zelo veliko dejansko misli, da jabolka rastejo kar v trgovskih centrih. Ko bo zbirka zaživela, bo to pravi spomenik našim prednikom, tako Francu Pircu iz Godiča, ki je začetnik sodobnega sadjarstva pri nas, kot vsem drugim Kamničanom, ki so zaznamovali slovensko sadjarstvo," je še povedal Zabavnik, ki ima tudi sam v domačem sadovnjaku več kot trideset starih sort jablan.

Omenjeni projekt, ki bo hkrati tudi doktorska disertacija Jerneje Jakopič iz Planiče pod Golico, bodo na razpis prijavi do konca leta, poleg obsežne zbirke pa bodo uredili tudi sadno pot ter skupno sušilnico in stiskalnico sadja.

FESTIVAL BLED

KLASIKA JAZZ (CROSS OVER)

30. JUNIJ - 20. JULIJ 2010

WWW.FESTIVALBLEDBLED.COM

Gorenjski Glas

Osvežimo se s hruškami

Vroče poletje ni čas, ko bi se človek basal s težko kalorično hrano, pač pa se mu najbolje prileže lahka hrana, ki telo osveži in pomaga premagovati vročinske napore. Hruške so kot nalašč za peklensko vroče dni. Kako bi tudi ne bile, saj vsebujejo tudi do 92 odstotkov vode.

PAVLA KLINER

Več kot pet tisoč sort

Čeravno sodijo hruške (*Pyrus communis*) bolj kot med poletne, med radosti, ki nam obogatijo jesen, se z nekaterimi sortami lahko osvežimo že poleti. S tem sadežem ženskih oblin, ki se v ustih raztopi kot nektar, so si življenje sladkali že Feničani, Grki, Rimljani in Perzijci. Homer jih v Odiseji omenja kot darilo bogov, Plinij pa jih je v 1. st. naštel že šestintrideset sort. Že takrat so hruške jedli kot poobede, jih uporabljali pri izdelavi nekaterih pijač in žganic in se z njimi tudi zdravili, če je bilo potrebno. Postajale se vse bolj priljubljene in v srednjeveški Italiji so jih gojili že več kot dvesto sort. Dandanašnji naj bi bilo na svetu že več kot pet tisoč poimenovanih sort hrušk.

Za zdravo črevesje

Hruške vsebujejo malo kislin in toliko več sladkorjev. V njih se skriva bogastvo kalija, ki vpliva na odvajanje odvečnih količin natrija, s tem pa tudi vode, ki jo veže natrij, iz telesa. Zaradi njegovega precejšnjega diuretičnega in razstrupilnega učinka se pogosto priporočajo t. i. hruškovi dnevi. Vendar za prečiščenje sečnih poti in telesa ni dobro zaužiti preveč sadežev naenkrat, saj lahko prebavila burno reagirajo na velike količine.

Hruške za osvežitev poleti

Dovolj je nekaj sadežev čez dan. Hruške se lahko pohvalijo tudi s fosforjem, ki je pomemben za pravilno delovanje srca in ledvic, vitaminom A, vitaminoma B1 in B2, folno kislino, ki spodbuja nastajanje krvi, in vitaminom C. Primerne so pri razstrupljanju težkih strupov (svinec, živo srebro, kadmij) in konzervansov iz telesa. Ker vsebujejo veliko vode, so hitro prebavljive. Hranilne snovi hitro pridejo v črevesje in tako čistijo črevesje, preprečujejo vnetja in zdravijo črevesje. Za lajšanje težav z zaprtjem je hruška idealen sadež. Na mah uredi prebavo in odpravi posledice, ki nastopijo zaradi preslane prehrane. Če se odločate za shujševalno dieto, so hruške kot naročene za vas. Blagodejne so tudi za malčke, saj

Hruške ženejo na vodo

so polne hranljivih snovi, ne vsebujejo nasičenih maščob in so lahko prebavljive.

Preventiva pred srčnim napadom

V ljudskem zdravilstvu na splošno velja, da hruške na človeka vplivajo pomirjevalno, mu olajšajo iztrebljanje, ga poženejo na vodo, mu zbijejo vročino, znižajo previsok krvni tlak. Preventivno naj bi delovale tudi proti srčnemu napadu in raku. Uporabljamo jih, kadar želimo odpraviti drisko ali zaprtje in se znebiti napihnjenega trebuh. Nekateri menijo, da naj bi blažile sladkorno bolezen, motnje krvnega obtoka, živčnost, vnetje ledvic, revmo in protin. Uživamo jih tudi za boljše delovanje srca, jeter in žolča, za obnavljanje

krvi ter izločanje ledvičnih kamnov. Pri zdravljenju so poleg svežih plodov, uporabni tudi uležani plodovi, listi, sok iz svežih hrušk ter kompot iz svežih in suhih plodov.

V pomoč pri pomladitvi

Za konec še nekaj uporabnih hruškovih receptov, ki jih poseduje ljudsko zdravilstvo. Proti kroničnemu zaprtju zjutraj na tešče jemo uležane hruške. Proti driski se obnese sok iz svežih zrelih hrušk. Proti napenjanju najbolj koristi, če uživamo hruškov kompot pred zajtrkom, kosilom in večerjo. Kdor bi se želel pomladiti, naj v mešalniku zmelje eno hruško, en grozd ter pet mandljevih jedrc. Zmes uživa po malem med glavnimi obroki, mesec do mesec in pol.

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA DANICA DOLENC

Tedenski jedilnik

Nedelja - Kosilo: goveja juha z zelenjavo, govedina iz juhe, pečen krompir, mrzla drobnjakova omaka, glavната solata z rukolo, ribezova krema; **Večerja:** burek, jogurt.

Ponedeljek - Kosilo: peresniki z mletim mesom in zelenjavo, mešana solata, jagodna sadna solata s stepeno smetano; **Večerja:** dušene bučke z zeleno papriko, lepinje, kislo mleko.

Torek - Kosilo: zelenjavna enolončnica s piščančjim mesom in zdrobovimi žličniki, palačinke s skuto, kompot; **Večerja:** ocvrte sardele, krompirjeva solata z mlado čebulo.

Sreda - Kosilo: telečja rižota, rdeča pesa v solati, lubenica; **Večerja:** mladi krompir v oblicah, paradižnikova solata s fetom, jogurt.

Četrtek - Kosilo: gobova juha iz vrečke, dušena zelenjava z mleto govedino, pire krompir, glavната solata z drobnjakom; **Večerja:** skutne palačinke, kompot.

Petek - Kosilo: paradižnikov sok z začimbami, oslič po pariško, peteršiljev krompir, mešana solata, nektarine; **Večerja:** zelenjavna ponev s špinacem ali blitvo na slanini ter z jajci na oko, koruzni kruh, bananino mleko.

Sobota - Kosilo: mešano meso na žaru (svinjina, govedina, piščanec itd.), okisan krompir v solati, jajčevci v marinadi, biskvitna rulada s stepeno smetano in borovnicami; **Večerja:** pikantna mesna solata (ostanki pečenega mesa, mladi grah, čebula, solatni preliv, kuhana jajca, peteršilj), zrnat kruh, sadni sok.

Mrzla drobnjakova omaka

Potrebujemo: 1 žemljo, 2 do 3 jajca, sol, poper, 2 do 3 žlice olja, kis, šopek drobnjaka.

Namočeno, ožeto in zmlato žemljo gladko zmešamo, dodamo rumenjake trdo kuhanih jajc, drobno zrezane beljake, sol, poper, po kapljicah olje in kis. Tik preden omako postrežemo (najbolje gre h govedini, h krompirju, narezkom ...) primešamo dobro opran in drobno sesekljan drobnjak.

Bučke z zeleno papriko

Potrebujemo: 2 žlici olja, 1 čebulo, strok česna, 3 bučke, 4 zelene paprike, pol žličke moke, vodo, sol, 2 paradižnika, 2 žlici smetane, zelen peteršilj.

Na olju prepražimo čebulo, dodamo strt česen, na kocke narezane bučke in na rezance narezane paprike; potresemo z moko, prilijemo malo vode in pokrito dušimo. Solimo in dodamo olupljen in zrezan paradižnik ali žličko paradižnikove mezge, in še malo dušimo. Nazadnje jed izboljšamo s smetano in seseklanim peteršiljem.

Gorenjski Glas WWW.GORENJSKI GLAS.SI Gorenjski Glas

Na Golniku

ANDREJ VESEL

Naj se vrnem nazaj. Kot sem že omenil, sem opazil, da je bila, potem ko sva končala članek, neskončno utrujena. Z občutkom sem jo vprašal, v strahu, da se ne bi razburila, ali le ne bi bila za to, da pokličem zdravnika. Tihoma s sklonjeno glavo je prikimala, kot da priznava poraz. Že v reševalnem vozilu, na poti na urgenco, so ji namestili masko s kisikom in izmerili odstotek kisika v krvi. Bilo ga je samo 74 odstotkov. Vse, kar je pod 90 odstotkov, je krizno. Na urgenco sva prispele okoli dvajsete ure. Njeno stanje je bilo občutno boljše, saj ji je dobljeni kisik prinesel vsaj malo olajšanja in boljšega počutja. Zdelo se mi je, da si je končno malo odpočila, predvsem pa sem bil zadovoljen, da

sem se prav odločil. Ob drugi zjutraj so mi povedali, da bo ostala na urgenci, tako da sem lahko poklical taxi in odšel domov, kjer sem si lahko končno tudi jaz malo odpočil, saj sem vedel, da je v varnih rokah. Zjutraj so mi javili iz urgence, da je gospa pristala, da gre na Golnik. Premišljeval sem, kako težka je morala biti ta njena odločitev, saj mi je večkrat dejala, da, ko bo odšla naslednjič na Golnik, se ne bo več vrnila. Tisti dan sem odšel na Golnik in v negotovosti in skrbi skupaj čez noč dežural z medicinskimi sestrami. V živo sem lahko videl, kako naporno delo opravljajo. Dopoldne sem hvale bogu, dobil zamenjavo s strani otrok, tako da sem se šel lahko domov naspät. Popol-

dne, ko sem prišel, se mi je zdelo njeno počutje občutno boljše. Oskrbovana je bila s kisikom, dobivala pa je tudi dobro kri, saj je bila njena s premalo hemoglobina in rdečih krvnih teles. Zmenila sva se, da naslednji dan, to je v nedeljo prinesem računalnik, da bo lahko napisala naslednje nadaljevanje dnevnika in seveda obvezen sok. Priznam, da sem bil prepričan, da dnevnika ne bo zmogla več pisati, zato naslednji dan računalnika nisem prinesel s seboj, toda glej ga zlomka, prvo njeno vprašanje, ko sem prišel, je bilo, kje je oziroma, ali sem prinesel računalnik. Kaj sem hotel, nisem ji mogel zaupati svojih misli, temveč sem ji dejal, da bo računalnik prinesel najin zet, da

sva pač tako zmenjena. Poskrbel sem, da se je res zgodilo tako, in da je bil računalnik hitro pri roki. Narekovala mi je 152. nadaljevanje. Med narekovaljem sem hotel imeti neke pripombe na povedano, toda hitro sem utihnil, ko sem videl, kako jo to vznemiri in utruje. Vidno utrujena, toda zadovoljna, da nama je uspelo, sva še malo klepetala. Bila sva optimistična in se pogovarjala o tem, če bo do takrat že tako v redu, ko naj bi odšla na otok Prvič, ki ji je bil tako zelo všeč. Medtem so prišli na obisk tudi njena mama in otroci. Dejala mi je, da naj grem, da bom lahko poslal članek. S seboj sem vzel tudi njeno mamo, ki je že priletna, pač, da se ne utruja preveč.

Ko sem se pozno popoldne vrnil, so bili otroci (moja hči in sestrični hčerki) še vedno pri njej. Takoj sem opazil, da z Marjeto nekaj ni v redu. Vprašal sem hčer Tino, kaj je bilo in povedala mi je, da je imela mama kljub kisiku in drugi oskrbi težave z dihanjem, zato so ji dali neke močne tablete, da je zaspala. Opazil sem tudi to, da otroci vidijo, da se iz tega ne bo izcimilo kaj dobrega. Zato sem jim povedal, da bom sedaj pri njej jaz, in da lahko odidejo domov, saj so bili videti nekako utrujeni in preplašeni. Očitno so imeli nek slab občutek, saj so se prvič, odkar so jo obiskovali, poslovili od nje vsak posebej s poljubom.

(Se nadaljuje.)

154

V RAKOVH KLEŠČAH, 3. DEL

Brezplačno cepljenje otrok

Na Osnovni šoli Davorina Jenka Cerklje so minulo soboto proti klopnemu meningoencefalitisu brezplačno cepili 106 otrok.

SIMON ŠUBIČ

Cerklje - Brezplačno cepljenje 106 cerkljanskih otrok proti klopnemu meningoencefalitisu (KME) sta omogočila Lions klub Brnik in Zavod za zdravstveno varstvo Kranj (ZZV Kranj), denar pa so zbrali konec maja na humanitarnem tekmovanju v nordijski hoji v Cerkljah. "V Lions klubu Brnik smo bili zelo veseli pobude Zavoda za zdravstveno varstvo Kranj, da pristopimo k akciji cepljenja otrok in tako osvetlimo problem KME," je pojasnil predsednik Lions kluba Brnik **Gregor Makuc**. Vodja projekta cepljenja pri Lions klubu Brnik je sicer **dr. Uroš Stanič**, ki je poudaril, da je zaščita otrok pred KME nujna: "Okužena ni zgolj Gorenjska, zato si resnično želimo, da bi se nam pridružili tudi drugi Lions klubi po Sloveniji."

Direktorica ZZV Kranj **doc. dr. Irena Grmek Košnik** je pojasnila, da je KME bolezen, ki jo povzroča okužen klop in lahko prizadene centralni živčni sistem. "Slovenija sodi v endemična po-

dročja s KME, zato obstaja visoka verjetnost okužbe, posebej na Gorenjskem, kjer je obolevnost 2,4-krat večja kot je povprečje v Sloveniji. Prav zato smo jo na Zavodu za zdravstveno varstvo Kranj prepoznali kot javnozdravstveni problem na Gorenjskem, kjer je precepljenost slaba - cepljena je namreč le desetina prebivalstva," je dejala.

Dogodka se je udeležil tudi predstojnik Klinike za infektivne bolezni in vročinska stanja **prof. dr. Franc Strle** in opozoril na pravočasno zaščito: "Medtem ko se pred boreliozo ni možno zaščititi, se lahko pred KME uspešno

zaščitimo s cepljenjem, ki ga vsem toplo priporočam. Ko bolezen prebolimo, postanemo nanjo imuni, a to je zelo krut način zaščite. Bolezen lahko na človekovem zdravju pusti resne posledice. Približno dve tretjini obolelih po pol leta ozdravi, pri eni tretjini pa posledice bolezni ostanejo dalj časa, pri približno petih odstotkih celo trajno. V Evropi za KME umre odstotek obolelih."

Pomočnica ravnateljice OŠ Davorina Jenka Cerklje **Tatjana Škrab Grašič** je izrazila zadovoljstvo z omenjeno akcijo: "Veseli smo, da so bili kot prvi cepljeni otroci naše šole. Prednost smo dali otrokom iz

socialno ogroženih družin, nato pa najmlajšim."

Med 106 otroki se je cepila tudi sedemletna **Katarina Lombar Novak**. Njena mati **Anita Lombar** je dejala, da so se povabila k cepljenju zelo razveselili, saj je cepivo drago in bi si ga težko privoščili. "Za KME sta v naši družini že zboleli moji mati in tašča, a sta bolezen k sreči preboleli brez posledic," je povedala Anita. Cepila sta se tudi brata **Martin** in **Gašper Bohinc**. Njuna babica **Marija Teran**, ki je preteklosti prebolela borelijo, je pojasnila, da so nameravali fanta cepiti v vsakem primeru, zaradi te akcije pa so prihranili kar precej denarja.

Cepljenje proti KME sestoji iz treh odmerkov cepiva. Z drugim odmerkom cepiva se cepi od 14 dni do tri mesece po prejemu prvega odmerka cepiva, tretjič pa cepijo od pet do 12 mesecev po drugem odmerku. Da se zaščita podaljša, je s prvim pozitivnim odmerkom treba cepiti po treh letih od osnovnega cepljenja, z nadaljnjimi pozitivnimi odmerki pa na tri do pet let.

KRANJ

Srečanje prve generacije učencev v kranjski Iskri

V gostilni Dežmanu na Kokrici pri Kranju se je prejšnji teden ob 60-letnici zaključka poklicnega šolanja zbrala prva generacija učencev v gospodarstvu Iskra Kranj. Kot je pojasnil organizator srečanja **Ivan Rebernik**, se je zbralo 13 od 25 povabljenih takratnih kovinarjev. To je bila priložnost za obujanje spominov na šolska leta, v svoji sredini pa so pogrešali prvega učitelja te generacije **Igorja Slavca**, ki se zaradi odsotnosti srečanja ni mogel udeležiti, je pa zato za nekdanje učence sestavil daljšo pesnitev v struževskem dialektu. "Še vedno smo zelo ponosni, da smo se izšolali v kranjski Iskri, na katero še vedno gledamo kot na svojo mater. Vzgojila je namreč veliko kakovostnih orodjarjev, finomehanikov in strojnih ključavničarjev, ki so se v svojem poklicu in življenju kasneje tudi uveljavili," je dejal Rebernik. **S. Š.**

MOŠNJE

Za rojstni dan je spet pogнал žago

V nedeljo je **Ciril Zupan** iz Mošenj praznoval 80. rojstni dan.

Kot je v pogovoru za Gorenjski glas obljubil pred dvema mesecema, je za svoj osemdeseti rojstni dan **Ciril Zupan** spet pogнал staro domačo žago v Mošnjah. "To so se čudili vnuki, ki sem jih v nedeljo povabil na praznovanje!" je navdušeno povedal v ponedeljek, dan po družinskem praznovanju, ko smo ga, polnega energije, zmotili med jutranjo košnjo. V življenju je vitalni gospod, ki je osemdeset let dopolnil 1. julija, počel marsikaj: služboval na bencinskem servisu v Radovljici, skrbel za kmetijo, pa izdeloval mlinska kolesa - ker se jih pač nikjer dalo dobiti - bil med ustanovitelji društva lastnikov malih hidroelektrarn in se preizkusil tudi kot novinar. "Cel kup reči me je zanimalo, bil sem kritičen, pa sem začel pisati o kmetijski problematiki. Že v petdesetih letih sem dobil novinarsko izkaznico kot dopisnik Radia Ljubljane, Maribora in slovenskega Primorja," je takrat povedal v pogovoru. Pisal je tudi za Kmečki glas, Dnevnik in seveda domači Gorenjski glas. V zadnjih letih redno pošilja na roke skrbno napisane prispevke za radovljiški občinski časopis Deželne novice. Rad zapiše kaj, kar bi se sicer pozabilo - predvsem o ljudeh, dogodkih in znamenitostih v domači vasi. **M. A.**

Začela se je poletna vadba joge

Zveza joga društev Slovenije letos petič organizira brezplačno vadbo po sistemu Joga v vsakdanjem življenju, ki bo potekala v 23 parkih v Sloveniji.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj - Od 1. julija pa do srede septembra bo v parkih po Sloveniji potekala brezplačna vadba joge. Peto leto zapored jo organizira Zveza joga društev Slovenije. Vadba joge poteka po sistemu Joga v vsakdanjem življenju, sklop vaj pa zajema sproščanje, telesne položaje (asane),

dihalne vaje (pranajamo) in meditacijo, katerih namen je umirjeno in sproščeno počutje ter večja vitalnost. Udeleženci vadbe prijetne trenutke v naravnem okolju združujejo s spoznavanjem učinkovitih tehnik sproščanja in regeneracije. Projekt joga v parkih v organizaciji Mednarodne zveze društev Joga v vsakdanjem življenju

poteka v Evropi, Avstraliji in Indiji, v Sloveniji se je začel leta 2006 in odtlej število lokacij in število vadečih nenehno narašča. Prvo leto so vadili v sedmih parkih, lani je vadbo na 22 lokacijah obiskalo več kot pet tisoč udeležencev. Na Gorenjskem vadba joga v parku poteka na treh lokacijah: v Arboretumu Volčji Potok vsa-

ko nedeljo od 17. do 18.30, kjer je poleg joga za odrasle organizirana tudi vadba za otroke, v Kranju vsak četrtek od 18. do 19. ure na zelenici pri pokritem bazenu, v Škofiji Loki pa vsako sredo od 19. do 20.30 na nogometnem igrišču v Puštalu. V primeru slabega vremena bo vadba v joga centru na Kidričevi 71 na Trati.

Živahno dogajanje na Kovaškem šmarnu

MARJANA AHAČIČ

Kropa - Tradicionalno prireditve ob krajevnem prazniku, ki ga v Kropi praznujejo na dan, ko je pred več kot tristo leti sedem fantičev v gozdu nad vasjo našlo sliko kroparske matere božje, je domače turistično društvo pripravilo že štirinajsti po vrsti. Tokrat je bilo uvod v praznično dogajanje četrtkovo odprtje razstave Janeza Gašperšiča Ornamet v bakru v Kroparskem muzeju ter dan za tem odprtje pri-

Prikaz žaganja po starem. / Foto: Kaja Beton

ložnostne razstave z naslovom Arthur J. Vidich, Intelektualec in njegov čas v muzejski hiši Fovšaritnica. V soboto zjutraj so praznik pozdravili pritrkovalci, potem pa so se v Kropi ves dan vrstile športne, kulturne in zabavne prireditve. V petek in soboto so, kot vsako leto, za vigenjcem Vice prikazovali taljenje železove rude, za cerkvijo sv. Lenarta pa kuhanje oglja. Praznik so tradicionalno zaključili z nedeljskim pohodom na Vodiško planino.

ANKETA

Prihodnost je
v elektriki

MATJAŽ GREGORIČ

V soboto so v petih gorenjskih turističnih krajih odprli polnilnice za električna vozila. Ta sicer še niso zelo množična, zato pa so polnilnice eden od konkretnih korakov v smer električne mobilnosti. Na Gorenjskem jih je trenutno šest. Foto: Tina Dokl

Rok Teul:

"V skupini Feel Green podpiramo trajnostni razvoj turizma in si že od začetka projekta prizadevamo, da bi bila polnilnica za električne avtomobile tudi na Jezerškem."

Andrej Pečjak:

"To je dokaz, da se tudi v Sloveniji in na Gorenjskem nekaj premika v pravo smer. Polnilnice bodo koristne za lastnike iz avstrijske Koroške, kjer je že okoli štiri-deset takšnih vozil."

Robert Unglaub:

"Zdaj imam priložnost, da se bom s svojim električnim avtomobilom lahko dalj časa zadrževal v Sloveniji, saj imam na tej strani meje prijatelje, doslej je bilo to nekoliko težje."

Matevž Langus:

"Zanimajo me električni avtomobili oziroma želim videti kakšna bo avtomobilska prihodnost. O nakupu električnega avtomobila še ne razmišljam, vsekakor pa bi ga rad preizkusil."

Alojz Kocjan:

"Vozniški izpit sem naredil leta 1952, doma imam 21 let star avtomobil. Kljub temu bo treba začeti razmišljati o zamenjavi in morda tudi o nakupu električnega avtomobila."

Po maši so se ljudje razkropili med stojnice

Ob prazniku svetega Petra, preddvorskega farnega zavetnika, so tako kot v preteklosti priredili semenj. Od cerkve so se vzdolž vasi vrstile stojnice, ljudje so se po maši še nekaj časa zadrževali skupaj in se pomenkovali.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor - "Tako je bilo v preteklosti, mi pa smo želeli oživiti nekdanji običaj, zato smo prvič poskusili z novo prireditvijo," je dejal **Brane Likozar**, predsednik Turističnega društva Preddvor, ki je ob sodelovanju Občine Preddvor organizator Petrovega semnja. V Preddvoru je bilo že po prvi jutranji maši živahno, na stojnicah so ponudili različne domače izdelke in prikazali nekatere stare obrti. Preddvor z okolico je bil znan po pletenju košev in cajn. To že domala pozabljeno spretnost sta pred cerkvijo domačinom in obiskovalcem kazala **Franc Košnjek**, Medetov ata s Spodnje, in **Jože Štefe**, s Srednje Bele (na sliki). Ko se je ob koncu maše med stojnicami mudilo največ ljudi, so zaplesali mladi preddvorski folkloristi, igrali so ljudski godci, igralci domačega kulturnega društva pa so s svojim šaljivim nastopom zbujali smeh. Tega dne so se s svojo kulinarično ponudbo tudi domače gostilne vrstile v stare

Foto: Tina Dokl

čas. Pri Majču so kuhali teležjo obaro in štruklje, ki so tudi sicer pogosto na jedilniku, ob Petrovem prazniku pa so bili osrednja jed. **Lojzka Arnež** je skuhalo sirove in ajdove z orehi, gostje pa so se lahko odžejali z domačo šabeso. V piceriji sredi Preddvora pa so tokrat namesto priljubljene italijanske jedi ponudili "posmojevko". Te pozabljene jedi se spominja-

jo le še redki domačini, je povedal kuhar **Tomaz Rehberger**, v preteklosti pa so jo gospodinje pekle v krušni peči ob tedenski peki kruha. Kruh so otroci težko čakali, "posmojevka", jed iz sploščene kvašenega testa, namazana s kislo smetano ali z zaseko ali z meto s sladkorjem, pa je bila hitro spečena. "To staro kmečko jed sta pred časom iz pozabe obudila Alen-

ka in Milan Krišelj iz Hotemaž, zanjo pa jima je povedala starejša domačinka. V Hotemažah se ji je reklo posmodulja. Jaz pa sem se pozanimal pri starejših v Preddvoru in izvedel za enako jed z nekoliko drugačnim imenom," je povedal Tomaž, ki je imel to nedeljo skupaj z lastnikom picerije Metodrom Šavsom v piceriji polne roke dela s to okusno jedjo.

CERKLJE

Marjan Murko predsednik društva invalidov

Prek tristo članov Medobčinskega društva invalidov Kranj se je prejšnji konec tedna srečalo na prireditvi v Cerkljah. Gre za tradicionalno srečanje, saj je bilo že 41. po vrsti. V zabavnem delu programa je igral ansambel Trgovci, postregli so jim iz domače gostilne Češnar, nadvse zadovoljni pa so tudi, da jim občina Cerklje vsako leto zagotovi druženje v tamkajšnji športni dvorani. Dosedanjega predsednika Mirka Galičiča (na sliki levo), ki je ob tej priložnosti dobil kar dvojno priznanje, je na čelu društva zamenjal Marjan Murko (na sliki desno). D. Ž.

Foto: Matjaž Zorman

BLED

Prometna varnost relativno dobra

Svetniki so se na zadnji seji seznanili tudi s poročilom o delu policijske postaje Bled. Komandir **Robert Račman** je pojasnil, da se je lani zgodilo 266 kaznivih dejanj. "Obra- vnavali in zaključili smo tudi vrsto zelo zahtevnih kaznivih dejanj, kot so vlomi v gostinske lokale, ki so odmevali v javnosti," je ob tem še dejal Račman. Prometno varnost na območju Bleda ocenjuje kot relativno dobro, črna točka pa ostaja nezgrajena obvoznica, zaradi česar v času poletne sezone prihaja do zastojev v središču Bleda. Lani so sicer obravnavali 15 prometnih nesreč manj kot leto prej. M. R.

Novorojenčki

Minuli teden se je na Gorenjskem rodilo 57 novorojenčkov. V Kranju se je rodilo 24 deklic in 16 dečkov. Najtežji je bil deček, ki je tehtal 4620 gramov, najlažji deklici pa je tehtnica pokazala 2950 gramov. Na Jesenicah je prvič zajokalo 12 dečkov in 5 deklic. Najtežji je bil deček s 3920 grami, najlažji deklici pa se je kazalec na tehtnici ustavil pri 1880 grami.

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

V torek bo spremenljivo oblačno, čez dan in popoldne bodo še krajevne plohe in nevihte. V sredo bo delno jasno z občasno oblačnostjo. V četrtek bo sončno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

TOREK

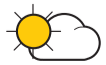
16/28°C

SREDA

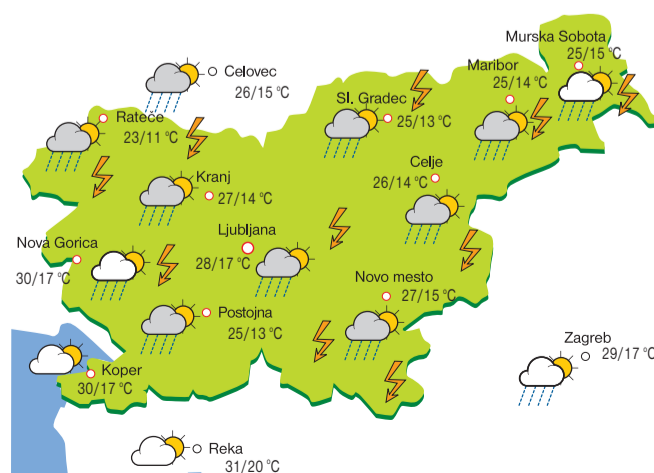

14/25°C

ČETRTEK

12/28°C

PRI VAS POŠTAVAMO
RADIO KRANJ
97.3 MHz

RADIO KRANJ d.o.o.
Stritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220 REDNOČLA
(04) 281-2221 TRŽIŠTE
(04) 2022-222 PROGRAM
(051) 303-505 PROGRAM GSI

FAX:
(04) 281-2225 REDNOČLA
(04) 281-2229 TRŽIŠTE

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si

razvedrilo

GG

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

Mrk je prišel v slovenske kinematografe pretekli teden. / Foto: arhiv distributerja (Blitz Film & Video Distribution)

GLASBA

SVEŽINA HAUSE POLETJA

Sveža pesem You Say. Melodija in aranžma sta delo Anžeta Kacafure, besedilo pa Mirjam Cerar Skopec. Pevka Miriam je tako združila moči z vsestranskim Cazzafuro.

02

KULTURA

ORNAMENT V BAKRU

V Kovaškemu muzeju v Kropi so odprli razstavo izdelkov v bakru, ki jih je izdelal graver in cizeler Janez Gašperšič.

03

LJUDJE

PIJAČA NAŠE IN VAŠE MLADOSTI

Mariborčani so pozdravili poletje s stilom, Koprčani izbirajo svoje missice in mistre, spoznali smo cvet najboljših Slovenk za letošnje leto, prihaja čas odbojke in kopalk / Foto: Zaklop

08

TOREK_06.07.2010

GLASBA

Koncerti na Bledu

Ta teden na Bledu najavljajo zanimiv koncertni repertoar (Trgovski center Bled, zgornja ploščad, Cocktail bar A Propos, Cafe Latino), ki odpade le v primeru dežja, vstopnine pa tudi ni. Danes ob 21. uri bodo koncertirali Beer Belly s svojo irsko, škotsko in keltsko tradicionalno glasbo. V petek se ob isti uri obetajo video karaoke, v soboto pa koncert za dame. Jazz, bossanova... Sreda pa je namenjena Apropos Sessionu z Mapute trio in kasneje Jam Session. K sodelovanju pa vabijo tudi druge glasbenike. **A. B.**

Danijela posnela duet s Halidom Bešlićem

Novi single Danijele Martinović in Halida Bešlića, duet z naslovom **Zarobljenik uspomena**, je že doživel regionalno radijsko premiero. Skupno trideset regionalnih radijskih postaj v Sloveniji, Srbiji, na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini je svojim poslušalcem predstavilo skladbo, za katero je glasbo napisal Petar Grašo, besedilo je delo znanega bosansko-hercegovega avtorja Fahrudina Pecikoze, aranžma pa Enesa Tvrtkovića. Skladba Zarobljenik uspomena sledi uspešnici Danijela časti, s katerima prikupna in energična pevka najavlja svoj novi album, ki bo izšel v jesenskih mesecih. **A. B.**

MI2 in Štajersko nebo

Potem ko se je skladba Štajersko nebo zasedbe MI2 že dodobra zasedla v ušesih poslušalcev, je pred kratkim dobila še vizualno podobo. Fantje, ki niso ravno zagovorniki snemanja videospotov, so se po več kot enem letu odločili, da posnamejo videospot tudi za paradno pesem novega albuma Rokenrol. Snemanje je potekalo v zanimivem okolju: na dvorcu Strmol v Rogatcu. Na režiserski stol je sedel David Vizjak, fantje so poprijeli za instrumente in snemanje je steklo. Sicer pa MI2 pravijo, da album še vedno doživlja pozitivne odzive, bo pa Rokenrol verjetno prinesel še kakšen dober singel. "Na albumu je en kup skladb, ki niso ravno na prvo žogo, ampak ob večkratnem poslušanju zasijejo v tisti svoji pravi vrednosti," razlaga kitarist Jernej Dirnbek. **A. B.**

Foto: arhiv skupine

SVEŽINA HAUSE POLETJA

Sveža pesem You Say. Melodija in aranžma sta delo Anžeta Kacafure, besedilo pa Mirjam Cerar Skopec. Pevka Miriam je tako združila moči z vsestranskim Cazzafuro.

Alenka Brun

Vsveži, houseovski obarvani poletni pesmi **You say** sta moči združila dva glasbenika, ki ju zakulisje slovenske glasbene scene že kar dobro pozna. Prvi je avtor, producent in pevec Cazzafura, druga pa je pevka Miriam, ki je s svojim kristalno čistim glasom pesmi dala svoj pečat. V produkciji spretnih prstov Cazzafure je tako nastal 'en disco soulful/house komad'.

Pesem, ki prihaja med slovensko občinstvo, pripoveduje o zavajanju v medsebojnih odnosih med moškim in žensko, o tem, kako se poigravamo s tujimi čustvi, kako se pretvarjamo in zavajamo ljudi okoli sebe, da si navsezadnje le napolnimo ego. Besedilo je Miriam napisala v angleščini, saj v tem jeziku piše besedila že od rane mladosti, poleg tega pa meni, da če pesem kot taka prepriča, je lahko napisana v katerem koli jeziku. Tako da ob kakovostnem zvoku angleško besedilo ne bi smelo biti ovira

za predvajanje na radijskih valovih. Vsestranskega Cazzafure pa se spomnimo tudi kot avtorja številnih slovenskih uspešnic - recimo Ko bi le vedel Jadranke Juras in Poznaš ta zvok znanega Zlatka ter ne nazadnje njegovih duetov s Tino Marinšek in Nino Pušlar oziroma hitov Mi je žal in V iskanju sreče.

Cazzafura je Miriam spoznal slučajno: "Prek prijatelja, ki jo je pripeljal k meni v studio za snemanje nekkih spremljevalnih vokalov. Všeč mi je bil njen glas in

njena izgovorjava v angleščini, zato sem se odločil, da jo povabim k sodelovanju. Vesel sem, da je bila takoj za."

"Single You Say je moje prvo profesionalno delo. Pred dvema letoma sem posnela nekaj demo posnetkov, ki pa niso dosegli pričakovanega, ni bilo narejeno po pričakovanju. Ampak vsaka šola nekaj stane in vsaka izkušnja je za glasbenika pomembna. Delo s Cazzafuro mi je bilo zaradi sproščenega odnosa in zaupanja zelo všeč," pa dodaja Miriam.

Miriam / Foto: arhiv ustvarjalcev

Cazzafura / Foto: arhiv ustvarjalcev

NAJSTAREJŠA LISIČKA ZAPUSTILA BRLOG

Uspešna zasedba Foxy Teens se po štirih letih poslavlja od najstarejše članice.

Alenka Brun

Najstarejša članica najstniške Foxy Teens - skupina v tem času pripravlja za svoje poslušalce tudi novo pesem, **Kim**, odhaja. Ob koncu srednje šole se je odločila, da se bo poizkusila še na drugih področjih, zato je svoje mesto odstopila novi lisički, sedemnajstletni Katji, ki pa kot pevka ni ravno novinka. **Katja**, sicer srednješolka domžalske gimnazije, se s petjem ukvarja že vrsto let, ima izkušnje tudi s snemanjem pesmi in nastopi na festivalih. Za vstop v skupino se je ob vprašanju brez pomisleka odločila z 'da', saj je bila pred štirimi leti ena izmed potencialnih kandidat, ki pa je takrat zamudila avdicijo.

Foto: arhiv skupine

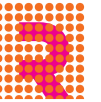
VELIKA KNJIGA
o pravični meji
v Istri

Knjiga Franeta Goljevščka, po rodu Goričana, je odsev spoznanj in odmev avtorjevih bolečin. Je zahteva do politične javnosti in upanje o vzravnavi hrbtenice slovenskega naroda.

Trda vezava, 64 strani. Redna cena knjige: 14,90 EUR.
Aktivna cena knjige: **13 EUR**. Ceni pristojejo poštnino.

Knjigo lahko kupite na sedežu Gorenjskega glasa, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

KULTURA

ORNAMENT V BAKRU

V Kovaškemu muzeju v Kropi so odprli razstavo izdelkov v bakru, ki jih je izdelal graver in cizeler Janez Gašperšič.

Ana Hartman

Kovaškemu muzeju v Kropi bo do konca septembra na ogled razstava z naslovom Ornament v bakru, ki prikazuje graverske in cizelerske izdelke Janeza Gašperšiča, osrednje osebnosti kroparske ustvarjalnosti v bakru. Razstavljena dela so le manjši dokumentiran del obsežne zapuščine avtorja, ki je lani pri 74 letih starosti preminil. V njegovi družinski zapuščini se je ohranilo več kot 150 izdelkov v bakru, večji del, tudi na razstavi, predstavljajo cizelersko obdelani predmeti: okrasni krožniki, pladnji, različno posodje, stenske slike, ure, okvirji ogledal, razpela, jaslice ... "Njegova ornamentika je izredno bogata in pestra po motiviki. Zelo priljubljen motiv je fantazijska ptica, ki mu je omogočala raznovrstno ornamentiko, spet drugič je preigral mitološki motiv boga sonca Mitre. Zelo veliko predmetov ima religiozno noto," je na četrtkovem odprtju razstave povedala Saša Florjančič, kustodinja Kovaškega muzeja. Poleg predmetov iz družinske zapuščine so na ogled cizelirani simboli s pretežno humoristično noto tradicionalnih pohodov na Stol Rekreativnega kluba večno mladih fantov Radovljica, ki so Gašperšičeva v javnosti najbolj znana dela. Med njimi izstopa situla ob 20-letnici kluba z upodobitvami dotedanjih simbolov pohodov, ki se vrstijo v več pasovih. "Veliko je ustvarjal tudi zase, izredno se je zanimal za ornament, od tod tudi naslov razstave," je pojasnila Florjančičeva.

Na ogled je le manjši dokumentiran del obsežne zapuščine Janeza Gašperšiča, ki je sicer po številnih domovih in tudi na javnih mestih v Kropi, Radovljici in okolici. / Foto: Gorazd Kavčič

Gašperšič se je kot diplomant Šole za umetno obrt v Ljubljani zaposlil v oddelku za umetno kovinarstvo oz. graverstvo in cizelerstvo, ki so ga leta 1951 osnovali v sklopu tovarne Plamen, od leta 1956 pa je bil sestavni del podjetja UKO Kropa. Delavnica je bila kadrovsko precej močna, v njej je ustvarjalo tudi dvanajst diplomantov in diplomantk graverstva in

čeva. Graversko delavnico je od leta 1974 vodil Gašperšič, v njej je leta 1991 dočkal tudi upokožitev.

Veliko je ustvarjal tudi v domači delavnici v Kropi in nato v Radovljici. Pri svojem delu je največ uporabljal cizeliranje, gre za tehniko preoblikovanja bakrene pločevine z obeh strani s posebnimi orodji, brez odvzemanja materiala. Pri graviranju je

Brez uporabe preoblikovalnih orodij je določene površine posode potemnil, drugi pa so ostali svetli. S tem je dobil zanj značilne vzorce brez reliefa. Nekatere okvirje za ogledala je po izdelavi še patiniral v zeleno barvo, značilno za korozijo bakra. Eksperimentalno je še s plamenskimi rezanjem in s tem dobil značilne neravne robove in luknje v izdelku," je pojasnil Igor Ravbar iz Narodnega muzeja Slovenije.

Na odprtju razstave, ki jo je postavila Barbara Bogataj Kokalj, so se zbrali številni Gašperšičevi svojci, med njimi žena Milena, prijatelji, sodelavci in člani kluba večno mladih fantov. Po budnik razstave je mojstrov brat Jože Gašperšič, v kulturnem programu pa je nastopil Koledniški trio, ki ga sestavljajo mojstrova pranečaka Liza in Blaž Šparovec ter Nejc Mikolič, vodi pa jih drugi brat Egi Gašperšič.

Gašperšičeva v javnosti najbolj znana dela so cizelirani simboli s pretežno humoristično noto tradicionalnih pohodov na Stol Rekreativnega kluba večno mladih fantov Radovljica.

cizelerstva s kroparske Šole za umetno kovinarstvo, ki je delovala med letoma 1951 in 1954. "Ko sem raziskovala umetno kovaštvo, me je fasciniralo, koliko likovno nadarjenih posameznikov je bilo v Kropi v 50. letih prejšnjega stoletja," je dejala Florjančičeva.

na predhodno potemnjeno površino z graverskimi dletmi risal najrazličnejše motive, veliko je uporabljal t. i. cikcak gravuro. "Včasih je uporabljal več krasilnih tehnik hkrati. Pomembna mu je bila izpovedna moč izdelka, zato je tudi eksperimental.

ANA DESETNICA

V Ljubljani je v začetku julija potekal mednarodni festival uličnega gledališča Ana Desetnica.

Polona M. Baldasin

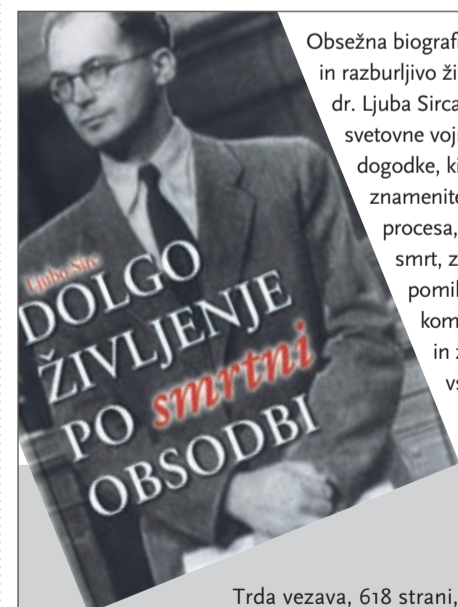
Ulice, trge in parke so zavzeli umetniki, čarovniki, akrobati, cirkusanti, igralci. V štirih dneh je bilo mogoče videti skoraj 190 predstav na tridesetih različnih prizoriščih. Ana Desetnica je letos gostovala v osmih slovenskih krajih, program pa je bil tokrat združen v enotno, pregledno zloženko, kar je zagotovo ena izmed dobrodošliih novosti festivala.

V sklopu festivala je nastopil tudi finski umetnik Jani Nuutinen, predstavnik cirka Circo Aereo. To je bila

tudi edina predstava, izvedena v malem cirkuškem šoturu, saj Jani za izvedbo odlične monopredstave potrebuje temen, tih, intimen prostor. V slabo uro trajajočem nastopu je občinstvo popeljal v mistično igro svetlobe in senc, ki so se prepletale z glasbo in cirkuškimi veščinami. Njegovi prsti so spretno vrteli lučke, senčni kino se je vrtel ob spremljavi šansona. Minimalistično, a zelo učinkovito. Čeprav je bila predstava namenjena odraslim, si je dopoldansko ogledalo kar nekaj otrok in tudi njih je čarobno, temno, a mirno vzdušje povsem očaralo.

Jani Nuutinen, Circo Aereo, Finska / Foto: Polona M. Baldasin

Obsežna biografija zajema zanimivo in razburljivo življenjsko zgodbo dr. Ljuba Sirca v času druge svetovne vojne in po njej. Opisuje dogodke, ki so pripeljali do znamenitega Nagodetovega procesa, Sirčeve obsodbe na smrt, zaporniških let, pomilostitve, bega iz komunistične Jugoslavije in življenja v tujini vse do današnjih dni.

Trda vezava, 618 strani, več kot 70 fotografij.
Redna cena: 39 EUR
Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 34 EUR + poštnina.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

TELEVIZIJA

Boj za vstop v hišo

Pred mesecem dni so skavti začeli svojo pot po Sloveniji. Po obisku Dolenjske so nadaljevali proti Štajerski, se ustavili na Primorskem, v Ljubljani in potovanje sklenili na Gorenjskem. Zdaj je na vrsti komisija, ki odloča o potnicah v hišo **Slovenski top model**. Zanimanja za prijave je bilo veliko in v nekaterih mestih povsem nad pričakovanji. Največ so pokazale Primorke, k velikemu številu prijav pa je verjetno precej pripomoglo lepo vreme. Dekleta, stara od 16 do 27 let, so se s posnemanjem svetovno priznanih manekenk borila za pozornost skavtov in vstop v licenčno oddajo. Najbolj samozavestne pa so prijavnico oddale že na spletu. Zdaj je na vrsti strokovna žirija. Samo petdeset jih bo dobilo izredno priložnost, da stopijo pred komisijo in si prislužijo vstopnico za morda popolnoma novo življenje. Finalistke se bodo borile za prestižni naslov slovenski top model, enoletno uporabo osebnega avtomobila Seat Ibiza, pogodbo z mednarodno priznano modno agencijo Alen Kobilica Models in nalogovnico v modni reviji Elle. **A. B.**

Mednarodna obzorja: Grčija

Danes ob **21. uri na TVS 1** ne spreglejte oddaje Mednarodna obzorja, ki jo bodo posvetili Grčiji, ki je na razpitu. Se bo vrnila v evropsko družino s poravnanimi računi ali pa bodo te plačevale še prihodnje generacije? Kdo je Grčijo pripeljal do roba bankrota? Kako se Grki spopadajo z zapravljivo, goljufivo, neodgovorno preteklostjo? O krivcih in plačnikih grške finančne tragedije. **A. B.**

Večerna gostja: Jana Valenčič

Samostojna novinarka, Ljubljanka in Londončanka, študentka prava in doktorica arhitekture, ena od okoli 1500 najboljših ambasadorjev, kar jih ima Slovenija v svetu: Slovenk, ki so se poročile z Angleži in jih pregnete v vnete prijatelje naše države. **Jana Valenčič**. Izvira iz trdne meščanske družine, ki se je vpisala v slovensko kulturno zgodovino kot Naglasi, izdelovalci stilnega pohištva, študirala je skoraj povsod po svetu: od Peruja prek Danske, Kanade do prestižne LSE, Londonske šole ekonomije, vedno s priborjenimi štipendijami in lastnim delom. V času osamosvajanja Slovenije je bila gonilna sila skupine Slovencev (in Angležev), ki so vplivali na britansko javno mnenje. V Sloveniji objavlja v revijah in drugod; na naši televiziji je nastopila kot strokovnjakinja za britansko dedno pravo, o njej pa lahko izveste še kaj v **nedeljo, 11. julija, ob 21.50 na TVS 1. A. B.**

ČUDOVIT INDIJSKI GUJARAT

Dokumentarni feljton na Televiziji Slovenija. V ponedeljek vam bodo predstavili enega turistično neodkritih koščkov sveta, ki slovi po pisanih ročno vezenih tekstilijah in arhitekturi, v kateri so sledi različnih stilov in ver. Tam pa se je rodil tudi Mahatma Gandhi. Indijska dežela Gujarat.

Alenka Brun

Severozahodna indijska dežela Gujarat se razprostira ob Arabskem morju. Zaradi kulturne raznolikosti in pestre pokrajine jo imenujejo kar Indija v malem. Kljub izrednemu industrijskemu razvoju v zadnjih nekaj letih Gujarat ohranja svojo bogato tradicijo. Priljubljeno oblačilo žensk ostaja sari, zanimivi pa so tudi ročno vezeni tekstilni izdelki razkošnih barv in bogatih vzorcev, ki so značilni za to regijo. Bogata arhitektura zgodovinskih stavb, starih nekaj stoletij, kot so Sončni tempelj v Modheri, hrib Shatrunjaya s 1008 templji (s skupnim imenom Palitana), na katerega pešačite po 3600 stopnicah, zbiralnik vode Adalaj Vav v bližini glavnega gujaratskega mesta Ahmedabada: vse to priča o izrednem smislu za estetiko in detajle takratnega prebivalstva. Tam se v izrezljanih vzorcih intarzij in skulptur različni stili prepletajo z značilno versko simboliko teh krajev - z jainizmom, hinduizmom in muslimansko vero, ki so med tamkajšnjim prebivalstvom še danes najbolj razširjene.

Osebnost, ki je močno zaznamovala indijsko zgodovino in njeno osamosvojitve

Gujarata množični turizem še ni odkril, zaradi česar ostaja še bolj privlačen. / Foto: arhiv RTV SLO

Dokumentarni feljton avtorice dr. Marte Frelih bo premierno predvajan v ponedeljek, 12. julija, ob 21.30 na 1. programu Televizije Slovenija. / Foto: arhiv RTV SLO

izpod britanskega imperija s filozofijo nenasilja, je indijska ikona Mahatma Gandhi. Gandhi se je rodil prav v tej deželi, v mestu Porbander. Srednjo šolo je obiskoval v mestu Rajkot v Gujaratu in ta danes nosi njegovo ime.

V dokumentarcu Indijska dežela Gujarat se boste lahko s scenaristko in režiserko dokumentarnega filma dr. Marto Frelih sprehodili po omenjenih krajih, spoznali verski obred v hindujskem templju, si ogledali tamkajšnje pisane tržnice in ljudi ter ob tem spoznali nekaj glavnih značilnosti te čudovite indijske dežele.

Igor Omerza

Igor Omerza v knjigi razkriva podrobnosti o vojni in povojni torturi nad pesnikom in pomembnim voditeljem osvobodilnega gibanja Edvardom Kocbekom. Piše o ovadstvu še ob njegovi smrtni postelji, o podreditvi OF komunistični partiji, o povojnem pomoru slovenskih domobrancev, ...

EDVARD KOCBEK OSEBNI DOSJE št. 584

Knjiga obsega 594 strani, trda vezava. Ker je precej težka, priporočamo, da jo pridete iskat k nam. Lahko vam jo tudi pošljemo, a plačate še poštnino. Redna cena je 39 evrov, akcijska cena na Gorenjskem glasu je le **33 evrov**.

Pokličite nas na: 04/201 42 41 ali pošite na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

MARKO VRHUNEC

JOSIP BROZ TITO

OSEBNOST - STVARITVE - TITOIZEM

Če želite vedeti več o Titu skozi oči njegovega najožjega sodelavca - šefa kabineta Marka Vrhunca, o Titovem značaju, načinu dela, družini in izvedeti podrobnosti o njegovi najbolj poznani ženi Jovanki, je to prava knjiga za vas.

NOVA KNJIGA NA 191 STRANEH JE ZA NAROČNIKE GORENJSKEGA GLASA NA VOLJO PO CENI **18 EUR** + POŠTNINA.

Naročila sprejemamo na 04/201 42 41, ali na okencu Gorenjskega glasa, na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju.

Gorenjski Glas

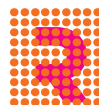
RUDNIKI

V knjigi je predstavljenih več kot 50 opuščenih rudniških rogov v Sloveniji. Avtor Davorin Preisinger, dolgoletni jamar in zbiralec mineralov, je vsak rudnik predstavil in ga obogatil z odličnimi fotografijami notranjosti. Knjiga je pomemben prispevek k spoznavanju naše ne tako oddaljene rudarske zgodovine.

Trda vezava, 152 strani, 350 fotografij. Knjiga je na voljo v slovenskem in angleškem jeziku. Redna cena: 29 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 25 EUR + poštnina.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

FILM, KINO

MRK

Po Prevzetnosti in pristranosti (Somrak) ter Romeu in Juliji (Mlada luna) se sedaj najstniška 'gotska' telenovela o klanih vampirjev in volkodlakov ter mladenki med njima v Mrku seli na Viharni vrh.

Samo Lesjak

Omenjena klasična dela Jane Austen, Shakespearea ter Emily Bronte so namreč inspiracija bestsellerjev ameriške pisateljice Stephenie Meyer. Njene 'vampirске romance' so globalne uspešnice, ki sicer ne bodo klasike, z lahkoto pa kraljujejo na lestvicah najbolj prodajanih knjig zadnjih petih let.

Filmi o vampirjih so bili rojeni s samim filmom. Že v času nemega filma je bilo posnetih čez trideset vampirskih filmov, leta 1922 je tako F. W. Murnau posnel ekspresionistično klasiko *Nosferatu - simfonija groze*, ki velja še danes za nepresegljivo mojstrovino vampirskih filmov in za enega najboljših filmov sploh. Prav tako ne moremo mimo množice filmskih upodobitev o grofu Drakuli (najbolj znana Bela Lugosi in Christopher Lee). Trend vampirskih filmov pa še ni usahnil: zgolj v zadnjih

dveh letih je bilo posnetih več kot petdeset filmov s to tematiko, med katerimi izstopa švedski *Vampirská lju-bezen*. Popularne so tudi nanizanke (*Buffy, Prava kri...*), vampiriado pa so pred kratkim posneli celo v Sloveniji (*Vincijev Vampir z Gorjancev*). Lahko torej rečemo, da so tako filmi kot vampirji zapisani večnosti.

Med večne pa ne bo odšla filmska (za zdaj) trilogija *Somrak*. Romantično-vampirská saga v malem, temnem, odročnem, deževnem mestu Forks, kamor se preseli mlada Belle, se je sicer začela obetavno in skozi prizmo delikatne zveze med vampirjem in smrtnico izpostavila temeljne dileme odrasčanja: težave, tesnoba ter krhkost najstniške ljubezni, zaupanja in prijateljstva, kmalu nato pa zdrsnila v slepo ulico mučne narcisoidnosti.

Režiser David Slade je z vampirji že imel opraviti v filmu *30 dni noči*, ki se dogaja na zasneženi, v arktični mraku potisnjeni Aljaski. To se pozna tudi v *Mrku*: romanca ter finalna bitka se odvijeta v gorski zimski idili. Teh nekaj razglednic ne-

okrnjene narave pa je tudi vse, kar ima film pokazati. Vse ostalo so le brezplodne, dolgočasne debate med glavnimi junaki, ki se zdijo vedno bolj depresivni in brezizrazni, da ne rečemo zaspani - kot bi jim v vsakem nadaljevanju povečali odmerek uspavalnih tablet. Kdo ve, so se tudi sami že naveličali dolgotrajnih, enoličnih diskusij, ki ne peljejo nikamor?

Jutranja zora, naslednji del sage, pride kmalu, in to kar v dveh delih - očitno eden rezerviran za intervju z vampirjem, drugi pa z volkodlakom. In ko gledamo vsa ta melanholična, na temo obsojena bitja, si zaželimo, da se vsaj v kinu čim prej prižgo luči.

Ocena: ★★☆☆☆

Foto: arhiv distributerja

NA DANAŠNJI DAN

Na današnji dan leta 1946 se je v revni četrti New Yorka rodil **Sylvester Stallone**, eden izmed najbolj znanih akcijskih junakov in nepogrešljiva filmska ikona mačizma, individualizma in nezlomljive volje. Do leta 1976 je bil Stallone dokaj neznan igralec z nekaj stranskimi vlogami, nato pa mu je uspel veliki met s filmom *Rocky*, ki je požel deset nominacij za oskarja, med drugim tudi njemu za scenarij in glavno vlogo,

kar je v filmski zgodovini redkost. Zgodba o boksarju, ki se mu uspe prebiti z dna do vrha, ima v sebi mnogo avtobiografskih elementov, je navdušila tako množice kot kritike, Stalloneu pa odprla vrata v bolj ugledne filme z višjim proračunom (*F.I.S.T.*, *Nighthawks*). Svoj zvezdniški status je Stallone utrdil s filmom *Prva kri*, kjer se je prvič pojavil kot vietnamski veteran John Rambo. Lik Ramba, ki mora pravico ponovno vzeti v svoje roke, je še nadkrilil Rockyja ter s številnimi nadaljevanji ustoličil Stallonea kot akcijskega junaka par excellence (*Kobra*, *Plezalec...*). V zadnjih letih njegova slava sicer usiha, dokaj neuspešno se je preizkusil tudi v nekaj dramskih vlogah, pred kratkim pa je spet obudil lika Rockyja in Ramba. Poleti ga bomo lahko videli v akcijski misiji *Pogrešljivi*, filmu s številnimi znanimi igralskimi imeni pod njegovo režijo. Volje mu torej še ni zmanjkalo, legenda živi. **S. L.**

Zabavaj se! Zberi nalepke! In odpotuj v sončni Egipt!

Kolosejeva zabavomanija

Od 1. julija do 5. septembra.

Podrobnosti o nagradni igri na www.kolosej.si

ARENA KOLOSEJ

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Torek, 6. 7.
15.50, 18.30, 21.10 MRK
17.30, 19.40 POSLEDNJA PESEM
21.50 MORA V ULICI BRESTOV
16.00, 18.00 SHREK ZA VEDNO
3D sinhronizirano
20.00 SEKS V MESTU 2

Sreda 7. 7.
15.50, 18.30, 21.10 MRK
17.30, 19.40 POSLEDNJA PESEM
21.50 MORA V ULICI BRESTOV
16.00, 18.00 SHREK ZA VEDNO
3D sinhronizirano
20.00 SEKS V MESTU 2

Četrtek, 8. 7.
15.50, 18.30, 21.10 MRK
17.10, 19.20, 21.30 MORILCI
16.00 SHREK ZA VEDNO 3D sinhronizirano
18.00, 20.10 POSLEDNJA PESEM

Petek, 9. 7.
15.50, 18.30, 21.10, 23.50 MRK
17.10, 19.20, 21.30, 23.40 MORILCI
16.00 SHREK ZA VEDNO 3D sinhronizirano
18.00, 20.10, 22.20 POSLEDNJA PESEM

Sobota, 10. 7.
15.50, 18.30, 21.10, 23.50 MRK
15.00, 17.10, 19.20, 21.30, 23.40 MORILCI
14.00, 16.00 SHREK ZA VEDNO
3D sinhronizirano
18.00, 20.10, 22.20 POSLEDNJA PESEM

Nedelja, 11. 7.
15.50, 18.30, 21.10 MRK
15.00, 17.10, 19.20, 21.30 MORILCI
14.00, 16.00 SHREK ZA VEDNO
3D sinhronizirano
18.00, 20.10 POSLEDNJA PESEM

Ponedeljek, 12. 7.
15.50, 18.30, 21.10 MRK
17.10, 19.20, 21.30 MORILCI
16.00 SHREK ZA VEDNO 3D sinhronizirano
18.00, 20.10 POSLEDNJA PESEM

PLANET TUŠ, KRANJ

Torek, 6. 7.
18.20 MORA V ULICI BRESTOV
16.15, 21.25 MORILCI
16.30, 19.00, 21.20 MRK
16.00, 18.35, 21.00 POSLEDNJA PESEM
21.05 ROBIN HOOD
18.25 SEKS V MESTU 2
16.25, 18.45 SHREK ZA VEDNO
3D sinhronizirano
16.10, 20.40 ZGODBA O JOHNNU LENNONU

Sreda, 7. 7.
18.20 MORA V ULICI BRESTOV
16.15, 21.25 MORILCI
16.30, 19.00, 21.20 MRK
16.00, 18.35, 21.00 POSLEDNJA PESEM
21.05 ROBIN HOOD
18.25 SEKS V MESTU 2
16.25, 18.45 SHREK ZA VEDNO
3D sinhronizirano
16.10, 20.40 ZGODBA O JOHNNU LENNONU

KINO RADOVLJICA, LINHARTOVA DVORANA

Petek, 9. 7.
19.00 VSI SO V REDU
21.00 SEKS V MESTU 2

Sobota, 10. 7.
19.00 SEKS V MESTU 2
21.30 VSI SO V REDU

Nedelja, 11. 7.
19.00 VSI SO V REDU
21.00 SEKS V MESTU 2

KINO ŽELEZAR, JESENICE

Petek, 9. 7.
19.00 SHREK ZA VEDNO

Sobota, 10. 7.
19.00 SHREK ZA VEDNO

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

9	5				7	4		
				2		9		
	1					5		
5						7	1	
				4		2		
	7	9						6
		8						4
		5		4				
		3	1					7 2

Rešitev

2	1	8	6	9	1	4	7	9
4	6	9	8	7	2	5	2	1
9	7	1	4	9	2	8	6	2
9	8	2	9	1	4	6	2	7
6	5	4	2	2	2	1	9	8
7	1	7	9	8	6	2	4	5
8	4	9	7	6	9	2	1	2
2	9	6	1	2	9	7	8	4
1	2	7	2	4	8	9	5	6

TEŽJI SUDOKU

Navodila: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odelbeljenih devetih kvadratov.

OTROŠKA PERESA

Vodnjak

Vodo dolgo zadržuje in vedno voda v njem miruje.

Ohranja vodo čisto, lepo, kakor biser se bleščečo.

Dno te okrogle razvaline stare je kot voda se polzeča.

Njega stara vas ne pozabi, saj ga vsak dan kar nekajkrat uporabi.

Jarek globok, ampak ni preveč širok. streho ima na glavi in vedro med rokami.

Ako vode v njem zmanjka, je za vsakega prava uganka.

Kakor hiša je iz kamna in obiskov toliko ima, da jih nikoli ne zmanjka.

David Jerič, OŠ Davorina Jenka Cerklje

Polet s strehe

S Tomažem sva šla na garažno streho jest grozdje. Ko sva bila že sita, sva se obmetavala; sploh nisem gledal, kam naj stopim. Nenadoma mi je zmanjkalo tal pod nogami in padel sem z garažne strehe.

Streha je bila visoka približno dva metra. Tomaž je pritekel pogledat, če sem še živ, jaz pa sem se samo smejal in nič me ni bolelo.

Nenad Manojlovič, OŠ Koroška Bela

Joj, kri

Na morju sem se igral z nožem. V bližini je bila ladja. Pogledal sem jo in tedaj sem se z nožem urezal pod noht. Kri mi je tekla tako zelo, da mi je postalo slabo. Ko sem prišel do hotela, se mi je začelo vrteti in sem padel v nezavest. Mami me je opazila in me čez kako uro spravila k sebi. Ko sem se zbudil, nisem vedel, kaj se je zgodilo. Od takrat naprej, če zagledam malo več krvi, takoj padem v nezavest.

Davor Medič, OŠ Koroška Bela

TISOČ UGANK ZA ŠOLARJE

Franc Ankerst vam zastavlja naslednjo uganko:

Življenja tretjino pustimo na njej, zakaj to storimo in kje, mi povej?!

Do petka nam pošljite SMS z vsebino **ug+rešitev+ime, priimek in naslov** na številko **031/691 111**. Nekdo bo prejel knjižno nagrado. Ime nagrajenca bomo objavili prihodnji torek. Rešitev prejšnje uganke je **strešica na črki Ž**. Izžrebali smo **Majo Pegam** (Zabrekve).

LAŽJI SUDOKU

	5		7		4		1	
		4		9		5		
9	1						7	2
	2	5				3	4	
			5		9			
	8	9				7	6	
5	9						8	3
		8		5		1		
	7		9		2		5	

Rešitev:

4	9	2	8	6	1	7	5	3
4	6	1	9	5	8	7	2	3
9	2	4	1	7	9	6	5	8
5	8	7	3	2	1	6	9	4
1	7	8	6	9	5	2	4	3
6	7	6	8	7	9	5	2	1
2	4	7	5	9	8	6	1	3
8	9	5	1	6	7	2	9	4
9	1	6	7	6	2	7	5	8

Navodilo za reševanje:
V mrežo vvrstite številke od 1 do 6. Upoštevajte:
1. V vsaki vrstici je vsaka številka vpisana le enkrat.
2. V vsakem stolpcu je vsaka številka vpisana le enkrat.
3. V vsakem pravokotniku s 3 x 2 polji je vsaka številka vpisana le enkrat.

Sestavila: Eva in Bine

ČAS JE DRAGOCEN

V počitniških dneh v številnih krajih prirejajo oratorije, ki letos potekajo pod geslom Pazi, čas. V župniji Škofja Loka se je zaključil v nedeljo.

Ana Hartman

V župniji sv. Jakoba Škofja Loka je minuli teden potekal že enajsti oratorij. Na Puštalskem igrišču se je pod vodstvom 48 animatorjev družilo 117 otrok. "Glavni namen letošnjega oratorija, ki poteka pod geslom Pazi,

čas!, je bil otroke seznaniti, kako lahko koristno porabijo svoj čas in ga ne zapravljajo po nepotrebem z igranjem računalniških igrice, gledanjem televizije in podobnim, temveč naj ga raje namenijo obiskom prijateljev, starih staršev ..., " pravi **Gašper Murn**, član pripravljalnega odbora. Kako koristno preživljati čas, so otroci spoznavali z glavno

junakinjo letošnjega oratorija, deklenco Momo.

Organizatorji so v sklopu sedemdnevnega programa poleg življenjsko koristnih vsebin tudi letos poskrbeli za razvedrilne aktivnosti. "Pripravili smo kar trinajst delavnic: od modelarske, osvežilne, kuharske, slaščičarske do športne, vojaške, oratorijskega top modela, pevske, pisane, delavnice profesorja

Baltazarja in Kmetije slavnih ... Na delavnicah so otroci spoznavali svoje lastne sposobnosti ob ustvarjanju, pacikanju, raziskovanju. Rečem lahko, da so se noro zabavali. Uživali so tudi v velikih igrah, v katerih sodelujejo prav vsi otroci, in na izletu od Plance do Tamarja," je strnil Murn. Oratorij so kot ponavadi sklenili s sveto mašo in razstavo izdelkov.

V Škofji Loki so oratorij pripravili že enajstič, udeležilo se ga je 117 otrok. / Foto: Jernej Benedičič

PIŽAMA O OTROŠTVU

Spomine na otroška leta je tokrat obujal komik in prevajalec Boštjan Gorenc - Pižama.

Ana Hartman

Kako in kje ste preživeli otroška leta? "Preživel sem jih precej otročje, do desetega leta na obrobju Iskrinega kompleksa v Savski Loki, nato pa v divjini Besnice, daljne in same. Večinoma zakopan med knjige, občasno pa sem nos pomolil tudi na plan."

Kaj vam je najbolj ostalo v spominu?

"Najbrž pesmi in zgodbe, ki mi jih je brala babica. Nekaj jih znam še zdaj na pamet."

Kaj ste se najraje igrali s prijatelji?

"Monopoly. Že takrat sem dokazoval, da ne znam z denarjem."

Kakšen otrok ste bili?

"Menda priden. Ampak to tako ali tako vsak reče zase. Recimo, da sem se skušal

Boštjan Gorenc - Pižama je kot otrok med počitnicami večinoma bral. / Foto: Miha Rekar

lepo vesti. Sem jih pa imel tudi nekaj za ušesi. Predvsem las."

Kaj ste si želeli postati kot otrok?

"Spomnim se, da sem v prvem razredu v delovni zvezek za SND napisal, da bom poleti zidal, pozimi pa smučal. Vplivi zidanja hiše in uspehov junakov planinskega čaja. Vrstnike pa sem

bilo strogih varnostnih ukrepov in si orodje lahko pustil ležati na tleh. Sicer sem hotel samo malo menjati svedre, pa se presneta reč ni hotela odviti. Nato sem, še zdaj ne vem, zakaj, pritisnil gumb za vklop, in najbrž ste že vsi ugotovili, da se navoj ni hotel odviti, ker je bil aparat priključen na elektriko. Na srečo sem gumb brž prisebno izpustil, tako da je bila edina žrtev srajca. Rjava, če se prav spomnim. In čeprav mi jo je mami zašila, je nikdar več nisem hotel obleči. Nauk zgodbe? Najbrž je kakšen, vendar si ga nisem prav dobro zapomnil, saj so mi še isto leto vlekli sponko za spenjač iz nohta na palcu."

Katera je bila vaša najljubša jed in česa niste marali?

"Med najljubšimi so bile mlečne jedi, recimo kakšen mlečni zdrob ali ovseni kosmiči, za katere nisem nikdar razumel, zakaj jih toliko vrstnikov ne mara. Česa nisem jedel? Zelenjave od A do Ž."

Kako ste preživljali počitnice?

"Mislim, da sem večinoma bral. Še malce več kot med šolskim letom. Pa preganjanje po vasi. Ko si mlad, na vsakem koraku najdeš nekaj, kar te zamoti in kar te zanima."

Nam zaupate kakšno neumnost, ki ste jo ušpicili v otroštvu?

"Nekoč sem se odločil igrati z vrtnim strojem. V prejšnjem tisočletju še ni

AVTOMOBILIZEM

INTELIGENTNA IZRABA PROSTORA

Test: Toyota iQ 1.0 VVTi

Matjaž Gregorič

Čprav si je že marsikateri avtomobilski proizvajalec, ki se je lotil skoraj mikroskopsko majhnega prevoznega sredstva, polomil zobe, to strategov pri japonski Toyoti ni odvrnilo od namere, da se tudi sami poskusijo z malčkom, krajšim od treh metrov. Ime iQ so mu najbrž nadelo zato, ker so hoteli pokazati, kako inteligentno je mogoče izrabiti majhen prostor in po možnosti z vozilcem peljati štiri potnike. Oblikovalci so vse skupaj odeli v simpatično karoserijo in najmanjša Toyota je dovolj atraktivna, da jo na cesti opazijo skoraj vsake oči.

Avtomobilček je dejansko namenjen štirim potnikom, čeprav sta dva, ki jima je dodeljen prostor na zadnjih sedežih, vesela, če je vožnja čim krajša. Želja, da bi se z naj-

manjšim Toyotinim avtomobilom lahko peljali štirje, je namreč nekoliko prisiljena in pri vseh štirih postavljenih sedežih je prostora v prtljažniku le za vzorec, večjo nakupovalno vrečko ali torbo s prenosnim računalnikom je težko spraviti vanj. Zato je iQ bolj avtomobil za dva, tako kot podobni štirikolesniki na manj kot treh metih dolžine. Ko sta naslonjali zadnjih sedežev podrti, je mogoče v prtljažnik spraviti tudi kakšen srednje velik kovček ali potovalno torbo. Prostornost spredaj je glede na zunanje mere skoraj presenetljiva, tudi voznikov in sopotnikov sedež sta zasnovana tako, da se avtomobil zdi večji, kot je v resnici.

Sicer pa so se Toyotini razvojniki ravnali po načelu racionalne, če hočete tudi inteligentne izrabe prostora. Zato spredaj ni običajnega predala za shranjevanje drobnarij, ampak nekakšna precej nerodna torba, ki je nataknjena na armaturno ploščo. Racionalnost se vidi tudi pri stikalih, klimatsko napravo na primer voznik upravlja samo z enim stikalom, kar od njega zahteva nekaj privajanja, še bolj pa to velja za nerodno volansko stikalo na levi strani. Malce manj igrakanja in več treznega razmisleka bi bilo v korist voznikovih živcev in splošnega počutja, ampak bržkone pri Toyoti vedo, da so kupci in uporabniki njihovega malčka drugačni od povprečja.

Pod motornim pokrovom si je mogoče izbrati dva motorja, osnovni oziroma šibkejši je litrski bencinski trivaljni, ki na papirju ne obljublja nič vznemirljivega, vendar je dobro prilagojen mestni vožnji. Od voznika zaradi dolgih prestavnih razmerij pričakuje priganjanje v dokaj visoko območje vrtljajev in prednji pogonski kolesi bi se kaj lahko zavrteli v prazno, če jih ne bi krotil elektronski sistem stabilnosti.

Svojo mestno prilagodljivost Toyota iQ dokazuje tudi z zelo dobro okretnostjo, zaradi skromne dolžine tudi iskanje parkirnega mesta ne predstavlja velikih težav, v kakšni garažni hiši na senčni strani Alp je morda nižja tudi parkirna. Ostaja samo še vprašanje, s čim pri Toyoti upravičujejo sorazmerno zasoljeno ceno. Z inteligenco, inovativnostjo ali morda samo drugačnostjo?

TEHNIČNI PODATKI

Mere:	d. 2,985, š. 1,680, v. 1500 m, medosje 2,000 m
Prostornina prtljažnika:	32/292 l
Teža (prazno v./dovoljena):	885/1200 kg
Vrsta motorja:	trivaljni, bencinski
Gibna prostornina:	998 ccm
Največja moč pri v/min:	50 kW/68 KM pri 6000
Največji navor pri v/min:	91 pri 4800
Najvišja hitrost:	150 km/h
Pospešek 0-100 km/h:	14,7 s
Poraba goriva po EU-norm.:	4,9/3,9/4,3 l/100 km
Emisija CO ₂ g/km:	99 (Euro IV)
Maloprodajna cena:	13.450 EUR
Uvoznik:	Toyota Adria, Ljubljana

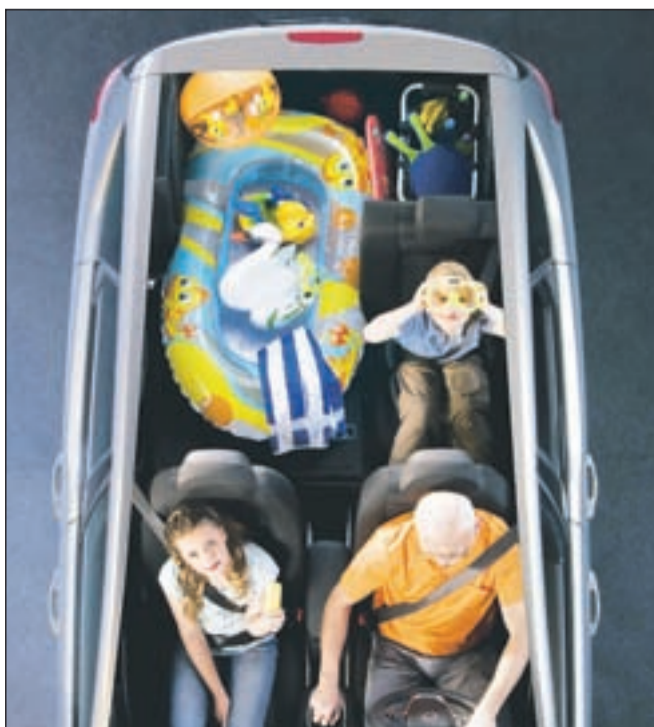
NA VOŽNJO S PAMETJO V ROKAH

Pripravimo se na daljšo vožnjo v vročih poletnih dneh.

Matjaž Gregorič

Preden se odpravimo na pot proti počitniškemu cilju, je priporočljiv pregled avtomobila, še posebej ravni olja in drugih tekočin v motorju, svetlobnih teles in tlaka v pnevmatikah. Prek dovoljene meje obtežen avtomobil ima slabšo vodljivost in slabše vzorne lastnosti. Kose prtljage zložimo natančno in jih namestimo tako, da ob zaviranju ne bodo prosto poletele v potniški prostor. Počutje voznika je v največji meri odvisno od njegove psihične in telesne neobremenjenosti. Notranjost avtomobila naj bo hladna, približno 22 stopinj Celzi-

ja je ustrezna temperatura. Za otroke poiščimo igranje, ki jih v bodo zaposlile, tudi priljubljen zvočni posnetek pravljic prežene dolgčas. Voznik naj bi opravil 15-minutni postanek vsaki dve do tri uri vožnje. Nekaj korakov in razgibalnih vaj vsem potnikom pomaga lažje prenašati daljše sedenje. Če je mogoče, za počitniško vožnjo izberemo dan, ko ni pričakovati gostega prometa in zastojev. Med vožnjo si privoščimo lahko hrano, brez sladkorja in maščobe, posebej pomembna je tekočina. Ob vožnji v poletni vročini obstaja velika nevarnost dehidracije, zato mora voznik popiti vsaj tri litre vode, naravnih sokov ali sadnih čajev na dan.

ZMAGOVALNA PONUDBA

SAMO DO KONCA SVETOVNEGA PRVENSTVA

7-letno tovarniško jamstvo* in 5 zvezdic za varnost po Euro NCAP, inovativni dizajn, varčni motorji, el. paket, ABS, zračne blazine ...

VENGA že za **12.990 EUR**

Nova mestna lepota, dobitnica prestižnih nagrad za obliko. Popolna varnost in udobje. 7 let tovarniške garancije.

SOUL **-2.800 EUR**

Urbani crossover s popolno varnostjo in udobjem. ABS + EBD, ESP, 6x airbag, aktivni vzglavniki, klima, el. paket, audio oprema...

Novi SORENTO že za **26.990 EUR**

Popolna varnost in udobje, ABS + EBD, ESP, TCS, HAC, DBC, 8x airbag, aktivni vzglavniki, klima, el. paket, audio oprema...

Novi 2011 Sportage
Kmalu v salonih Kia!

KIA MOTORS

The Power to Surprise™

www.kia.si

KMAG d.d., Leskoškova 2, Ljubljana, 01/58-43-333

MEDVODE: ČREŠNIK 01/361-22-50

KRANJ: NASMEH 08/20-51-046

BLED: AMBROŽIČ 04/574-17-84

*Pogoji gar. so na voljo na www.kia.si/akcija oz. pri zast. Kia. KOMB. poraba goriva in emisija za cee'd 1.4 je 5,8/1,00km, 139 g/km CO₂, za Venga 1.4 je 6,2/1,00km, 147 g/km CO₂, za Soul 1.6 je 6,5/1,00km, 154 g/km CO₂, za Sorento 2.4 je 8,5/1,00km, 203 g/km CO₂. MPC vklj. vse dane prihranke in akcije ter veljajo za vozila na zalogi. Cene ne vklj. dopl. met. barve in prevoza. Popust pri Soulu je seštevek Jokerjev Enkratno plačilo. Staro za novo in Bonus zvestobe. Slike so simbolne.

DRUŽABNA KRONIKA

PIJAČA NAŠE IN VAŠE MLADOSTI

Mariborčani so pozdravili poletje s stilom, Koprčani izbirajo svoje missice in mistre, spoznali smo cvet najlepših Slovenk za letošnje leto, prihaja čas odbojke in kopalk, spoznali pa smo tudi fenomen pijače vaše in naše mladosti.

Alenka Brun

ronija: nekaj dni pred hrvaškimi nakupom Droge Kolinske so v Slovenskem etnografskem muzeju slavnostno odprli razstavo **Cocta, pijača vaše in naše mladosti. O dediščini slovenskih blagovnih znamk.** Slavnostni govornici sta bili **dr. Bojana Rogelj Škafar**, direktorica Slovenskega etnografskega muzeja (SEM), in **dr. Maja Makovec Brenčič**, predsednica Društva za marketing Slovenije (DMS), ki je bil tudi pobudnik razstave, odprl pa jo je državni sekretar na Ministrstvu za kulturo **dr. Stojan Pelko**. Na razstavi je posebej poudarjen 'fen-

omen Cockte in pojasnjeno je, zakaj so znamke pomembne'. Na ogled bo do septembra 2010.

V štajerski prestolnici sta frizerska mojstra **Boštjan Jagrinec** in **Vladimir Vukobrat** združila slovensko in hrvaško znanje ter predstavila nove trende striženja: **Clean Cut**. Revijo sta postavila v latino ambient, s profesionalno dodelano koreografijo Centra plesa, za rdečo nit povezovanja pa je poskrbel voditelj **Marko Potrč**. Clean Cut se je tako prvič pojavil na trgu, za jesen pa mojstra že napovedujeta novo prese- nečenje. Koprčani pa so v Taverni doživeli predizbor **Miss Slovenije za Miss Alpe Adria International 2010**,

kjer se je med štirinajstimi dekletki polovica uvrstila v finale, ki bo 15. avgusta v okviru tradicionalne prireditve Piran - Z zvezdami pod zvezdami. Prireditve je povezovala Lara Pirc, glasbeno so jo popestrili Taya, Erik Ferfolja, Ela, Lea Sirk, skupina Sons in Darjan Gržina. Organizatorji izbora pa so priložnost izkoristili še za napoved izbora **Miss in Mistrice Kopra 2010**, ki pa bo v okviru Koprške noči že 22. julija.

Dvanajst finalistk za **Miss Slovenije 2010** pa smo spoznali v ljubljanskem Levu. Finalno prireditev bo letos iz Maribora (spet) prenašala televizija Slovenija 29. avgusta, na tiskovni konferen-

ci pa smo izvedeli še imena finalistk natečaja za večerne kreacije. Med izbranimi dekletki pa smo zasledili tudi Gorenjko, devetnajstletno gimnazijko, Domžalčanko **Ajdo Sitar**, ki že razmišlja o pravni fakulteti, je pa tudi zagreta ljubiteljica atletike.

S poletjem pa se v našo družbo vrača stara znanka, Hitova odbojka s svojim izborom za Miss miške. Junija so navdušeni odbojkarji že igrali v Domžalah in Kamniku, 10. julija pa bodo nastopili v Mengšu pred Harmonijo. 17. julija bodo obiskali Portorož, 14. avgusta pa bo sledil zaključek na ljubljanskem kopališču Laguna, kjer bodo izbrali še **Miss miške 2010**.

Pijača naše in vaše mladosti, ki je po novem tudi malo sosedova. / Foto: Zaklop

Dr. Bojana Rogelj Škafar, dr. Stojan Pelko in dr. Maja Makovec Brenčič / Foto: Zaklop

Sedem finalistk Miss Slovenije za Miss Alpe Adria International 2010: Alma Sedič, Polona Golob, Snježana Lukič, Diana Timarac, Mojca France, Karin Ivančič, Nina Hodžič

Pevki Ela in Taya, ki ju zadnje čase kar precej srečujemo na odrih lepotnih izborov, raznih modnih revij in podobnih prireditev. Sta med aktivnejšimi pevkami. / Foto: arhiv organizatorja

Frizerja sta združila umetnost plesa s predstavitvijo novega stila striženja. / Foto: arhiv organizatorja

Med dvanajstimi finalistkami za Miss Slovenije 2010 smo srečali tudi Domžalčanko Ajdo Sitar. / Foto: Zaklop

VRTIMO GLOBUS

"Nogometni" škandal

Hotelska dedinja **Paris Hilton** naj bi s prijateljico na petkovi tekmi med Brazilijo in Nizozemsko na stadionu v Port Elizabethu kadila marihuano, zato jo je policija zaradi suma posedovanja marihuane aretirala. Po zaslišanju so jo izpustili na prostost, bogatašinja zatrjuje, da je šlo za nesporazum. Da je prižgala džoint, je priznala njena prijateljica, Playboyeva zajčica **Jennifer Rovero**, ki je plačala 130 dolarjev kazni.

Prva na Facebooku

Glam pop pevka **Lady Gaga** je s posebnim rekordom potrdila, da je ta hip zvezdnica številka ena. Je prvi živeč človek, ki mu je na družabnem omrežju Facebook uspelo zbrati deset milijonov oboževalcev, s čimer je premagala celo ameriškega predsednika **Baracka Obama**. Več oboževalcev kot Lady Gaga ima le pet strani, od tega je ena namenjena človeku: Texas Hold 'em Poker, pokojni Michael Jackson, animirana serija Family Guy, igra Mafia Wars in Facebook sam.

Najbolj seksi vegetarijanca

Organizacija za zaščito živali PETA je za najbolj seksi vegetarijanca leta 2010 razglasila igralko **Olivia Wilde**, Trinajst iz serije Zdravnikova vest, in trenerja iz šova The Biggest Loser **Boba Harperja**. "Zelo sem počaščena, to je zame spodbuda, da nadaljujem veganstvo, ki dobro vpliva na moje telo, moje živalske prijatelje in na svet, v katerem živimo," pravi Olivia. Bob se zaradi takega načina prehranjevanja počuti zdravega in močnega, znižati mu je uspelo genetsko visoki holesterol.

Nov izbruh Mela Gibsona

Režiser in igralec **Mel Gibson**, ki se je pred štirimi leti z antisemitsko izjavo zameril Judom, je znova na tapeti, tokrat zaradi preprirov z rusko glasbenico **Oksano Grigorievo**, s katero se prepriprata se za skrbništvo hčerke Lucie. Na posnetkih, katerih pristnosti še niso potrdili, zmerja in žali svoje nekdanje dekletke, da je oblečena tako, da jo bodo posilili, da ga je sram, ker je z njo, grozi celo, da bo zažgal hišo. Njegove tokratne izjave so izrazito žaljive do Afroameričanov.

Voditelja Marka Potrča se sicer še spominjamo s televizijskih ekranov, tokrat pa je vodil modno-plesni dogodek, kjer je bil v stilu revije tudi sam v črni barvi.

/ Foto: arhiv organizatorja